

Privatpersoners offentliggørelse af personoplysninger på internettet i lyset af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c

Kandidatafhandling

Af Ida Guldbæk Hansen & Rasha Barkaji

Vejleder: Kasper Bjerre Hendrup Andersen

19. maj 2021

Titelblad

Dansk titel: Privatpersoners offentliggørelse af personoplysninger på internettet i lyset af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c

Engelsk titel: The household exemption rule online in light of GDPR Article 2(2)(c)

Forfattere: Ida Guldbæk Hansen 2016 3855
Rasha Barkaji 2016 5248

Vejleder: Kasper Bjerre Hendrup Andersen

Uddannelsesinstitution: Aalborg Universitet

Uddannelse: Jura

Fag: Databeskyttelsesret

Eksamen: Kandidatafhandling

Dato: 19.05.2021

Antal anslag: 163.059

Abstract

This thesis explores the extent of the General Data Protection Regulation (GDPR) Article 2(2)(c). The thesis is based on the processing activities concerning publication of personal data on the internet and on social media such as Facebook.

The purpose of this thesis is to examine how the Danish Data Protection Agency interprets the article as well as what is understood by data processing as part of purely personal or household activity. In this connection, the thesis investigates whether the extent of the article can be determined as well as whether a national change of practice has happened in the light of the verdict by the European Court of Justice in case C-101/01 Lindqvist. In continuation of this, the thesis will discuss whether the Danish Data Protection Agency has legal basis to conduct a change in practice, and if this change is contrary to the purpose of the GDPR and the principles of EU law.

To determine what is meant by data processing as part of purely personal or household activity, the thesis draws on the legal dogmatic method. The purpose of the method is to describe, interpret and analyze present law. Furthermore, the thesis incorporates a brief legal historical perspective of the GDPR Article 2(2)(c). The legal historical perspective is required to describe past applicable law for the household exemption as means to understand the extent of the article today.

As set out in the household exemption, the GDPR does not apply to the processing of personal data carried out by a natural person in the course of purely personal or household activities. The GDPR does not elaborate further on what is encompassed by the concepts “personal” or “household”. Therefore, it is left to the Member States and legal practice to determine the extent of the article. Before the devising of the GDPR, the European Court of Justice made a verdict in the Lindqvist-case where the household exemption was considered for the first time. In this case, the basis was that the publishing of personal data on a website accessible by an indefinite amount of people was not encompassed by the household exemption. The Danish Data Protection Agency went on to apply this premise from the Lindqvist-case in its own verdicts. In 2018 the new General Data Protection Regulation took effect. In the GDPR’s recital number 18, focus was placed on social network activities and online activities, thus expanding today’s use for the household exemption.

After the GDPR took effect, the Danish Data Protection Agency published three verdicts that were contrary to the premise determined by the European Court of Justice in the Lindqvist-

case. In its verdicts the Danish Data Protection Agency in general considers the specific circumstances surrounding the case, but it also includes various factual criteria in its assessments. For example, emphasis is placed on whether it is a subjective and value laden statement, or an ordinary and legitimate activity in relation to the platform in question. Furthermore, the Danish Data Protection Agency decides whether the processing of personal data happens in relation to business-wise or commercial intent. Lastly, the accessibility will be included in an overall assessment to evaluate how large a circle of people with whom the data has been shared. However, this thesis reveals a national change of practice which is contrary to the purpose of the GDPR and the principles of EU law. In addition, it can be derived that the Danish Data Protection Agency does not have sufficient legal basis to conduct a change in practice that is contrary to the verdict by the European Court of Justice in the Lindqvist-case.

Indholdsfortegnelse

Ordforklaringsliste	7
1. Emnefelt	9
1.1. Prolog	9
1.2. Problemformulering	10
1.3. Afgrænsning	10
1.4. Metode	12
1.5. Systematik	16
2. Databeskyttelsesret i et retshistorisk perspektiv	17
2.1. Direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995	17
2.2. Harmonisering	18
2.3. Forordning 2016/679 af 27. april 2016	19
2.4. Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017	20
2.5. Fortolkningen af databeskyttelsesforordningen i lyset af direktivet	21
3. Databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde	22
3.1. Databeskyttelsesforordningens materielle anvendelsesområde	22
3.2. Typer af personoplysninger	23
3.3. Dataansvarlig og databehandler	23
3.4. Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter	25
3.5. Privatbrugsreglen i lyset af databeskyttelse på internettet og sociale medier	25
3.5.1. Databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c	26
3.5.2. Anvendelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i teorien	28
3.6. Håndhævelsen af databeskyttelsesforordningens regler	30
3.6.1. Datatilsynets rolle	30
3.6.2. De danske domstoles rolle	31
3.6.3. Forholdet til forvaltningsloven og udvalgte forvaltningsretlige principper	32
3.6.4. Datatilsynets skønsudøvelse	34
3.7. EU-rettens grundlæggende principper og fortolkningsstil	35
3.7.1. Direktivkonform fortolkning	35
3.7.2. EU-rettens principper	36
3.7.3. Fortolkningsstil	38
4. Rækkevidden af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i praksis	39
4.1. Fortolkning af direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led i praksis	40
4.1.1. Sag C-101/01, Lindqvist	40
4.1.2. Dansk praksis efter EU-Domstolens afgørelse i Lindqvist-dommen	44

4.2. Fortolkning af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i praksis	47
4.2.1. Formålet med behandlingen af personoplysningerne og karakteren heraf	48
4.2.2. Offentliggørelsen af personoplysninger	52
4.2.3. Kommerciel eller økonomisk hensigt	54
4.2.4. Et nyt mønster i praksis i forhold til databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c	57
4.2.5. Datatilsynets bagatelgrænse	58
4.3. Udviklingen af privatbrugsreglen i praksis	59
4.4. Privatbrugsreglens rækkevidde i praksis	62
5. Datatilsynets hjemmel til at foretage en praksisændring	64
5.1. Lovgiverens hensigt med databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c	65
5.2. Datatilsynets hjemmel til at foretage en skønsmæssig vurdering	70
5.2.1. Hjemmel i databeskyttelsesforordningen	70
5.2.2. Hjemmel i Justitsministeriets betænkning 1565/2017	73
6. Forholdet mellem dansk praksis og forordningens formål	74
6.1. Formålet om beskyttelse af personoplysninger	74
6.2. Formålet om ensartet anvendelse og gennemsigtighed	76
7. Forholdet mellem Datatilsynets praksis og EU-rettens principper	78
8. Konklusion	80
Litteraturliste	84
Bilagsoversigt	92

Ordforklaringsliste

Forordningen	Databeskyttelsesforordningen
Direktivet	Persondatadirektivet
PDL	Persondataloven
DBL	Databeskyttelsesloven
FVL	Forvaltningsloven
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde
TEU	Traktaten om Den Europæiske Union
EU-lovgiver	Europa-Parlamentet og Europa-Rådet
Lindqvist-dommen	Sag C-101/01
Ryneš-dommen	Sag C-212/13
Blotter-dommen	U 2018.1675 Ø (TfK 2018.440/02)
Voldtægts-dommen	TfK 2020.1061
Familie-sagen	Dt.s j.nr. 2009-219-0328
Slægtsforsker-sagen	Dt.s j.nr. 2014-217-0578
Kommentar-sagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2449
Julekort-sagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2483
Virksomhedssagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2536

Youtube-sagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2287
Eksmands-sagen	Dt.s j.nr. 2020-31-3639
Grillbar-sagen	Dt.s j.nr. 2020-31-2706
Facebook-sagen	Dt.s j.nr. 2020-31-3719
Forfatterskabs-sagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2538
Indlægs-sagen	Dt.s j.nr. 2020-31-2778
Voldssagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2263
Hjemmeside-sagen	Dt.s j.nr. 2019-31-2553
Twitter-sagen	Dt.s j.nr. 2020-31-3501
Orienteringsret.dk	Dt.s j.nr. 2020-31-4131

---

1. Emnefelt

1.1. Prolog

Internettet blev udbredt i slutningen af 1990'erne og i starten af år 2000, hvor internettjenester som Facebook blev etableret.¹ Udviklingen har medført en ubegrænset mulighed for behandling af personoplysninger, der kan offentliggøres for omverdenen.² Brugen af internettet, herunder sociale medier, er udbredt i samfundet³, hvorfor det også har skabt nye problemstillinger i hverdagen⁴. Det er blevet muligt at udveksle personoplysninger med andre⁵ og krænke personer via en frivillig aktivitet på internettet⁶. Personoplysninger, der gøres tilgængelige på internettet, kan misbruges af andre brugere til en lang række formål. Det kan være til erhvervs-mæssige eller kommercielle formål eller identitetstyveri.⁷ På sociale medier er det brugerne selv der generer indholdet.⁸ Grænserne for, hvad brugerne af de sociale medier deler, har ændret sig med tiden.⁹

Det følger af privatbrugsreglen¹⁰ i databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c, at forordningen ikke finder anvendelse på behandling af personoplysninger, som foretages af en fysisk person som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Hvornår en behandling af personoplysninger på internettet, herunder sociale medier, er omfattet af privatbrugsreglen, er endnu ikke afklaret i praksis. Brugere opfatter oftest deres onlineaktivitet som en privat aktivitet omfattet af privatbrugsreglen, uden at det nødvendigvis er tilfældet.¹¹ Brugerens mulighed for behandling af personoplysninger på internettet er imidlertid problematisk¹², idet den enkelte bruger kan blive anset for dataansvarlig¹³, der som følge af sin rolle skal iagttage databeskyttelsesforordningens regler¹⁴. Konsekvensen vil være, at den enkelte bruger ifalder et dataansvar.¹⁵

---

¹ Udsen, IT-ret, 2019, s. 325-326

² Ibid.

³ Danmarks Statistik,

<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=29450&sid=itbef2020>, besøgt den 17. maj 2021, kl. 11.00, s. 9

⁴ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 97

⁵ Udsen, IT-ret, 2019, s. 320

⁶ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 100

⁷ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 4

⁸ Blume, Privat censur, 2017, s. 5

⁹ Blume, Had på nettet - en retlig udfordring, 2009, s. 7

¹⁰ Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, s. 343

¹¹ Ibid.

¹² Udsen, IT-ret, 2019, s. 350-351

¹³ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 111

¹⁴ Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 190

¹⁵ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 6-7

1.2. Problemformulering

På baggrund af ovenstående har afhandlingen til formål at undersøge rækkevidden af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i relation til, hvad der skal forstås ved en databehandling som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Afhandlingen tager udgangspunkt i den behandlingsaktivitet, der vedrører offentliggørelse af personoplysninger på internettet og sociale medier som for eksempel Facebook.

I forlængelse heraf, vil afhandlingen undersøge, hvordan det danske Datatilsyn fortolker og anvender bestemmelsen. I den forbindelse søger afhandlingen at afklare, hvorvidt rækkevidden af bestemmelsen kan fastlægges, og hvorvidt der er sket en national praksisændring i lyset af EU-Domstolens afgørelse i C-101/01, Lindqvist. I bekræftende fald, vil afhandlingen diskutere, hvorvidt Datatilsynet har hjemmel til at foretage en praksisændring. Endvidere vil afhandlingen diskutere, om den nationale praksisændring er i strid med forordningens formål og EU-rettens grundlæggende principper.

1.3. Afgrænsning

Databeskyttelsesforordningen (forordningen) finder anvendelse på behandling af personoplysninger i henhold til artikel 2, stk. 1. Afhandlingen undersøger rækkevidden af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c i relation til, hvad der skal forstås ved en databehandling som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Der tages således udgangspunkt i en af forordningens undtagelsesbestemmelser. Idet afhandlingen fokuserer på databehandling som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter, vil forordningens artikel 2, stk. 2, litra a, b og d ikke være genstand for nærmere behandling.

Afhandlingen afgrænser sig til de behandlingsaktiviteter, der vedrører offentliggørelse af personoplysninger på internettet og sociale medier som Facebook. En inddragelse af andre sociale medier som for eksempel Instagram og Snapchat ville bidrage til en større analyse og en bredere diskussion. Grundet pladmangel i afhandlingen og mangel på praksis, vil afhandlingen alene fokusere på enkelte internet hjemmesider, Facebook, Youtube og Twitter.

Afhandlingen fokuserer alene på forordningens artikel 2, stk. 2, litra c. Der vil af denne grund ikke blive redegjort for forordningens territoriale anvendelsesområde, idet afhandlingen tager afsæt i behandling, der finder sted inden for Den Europæiske Union (EU).

Afhandlingen undersøger endvidere, om Datatilsynet anvender forordningens artikel 2, stk. 2, litra c ensartet i praksis. Hertil undersøges det, hvorvidt der er sket en praksisændring i lyset af

EU-domstolens afgørelse i C-101/01, Lindqvist (Lindqvist-dommen). Såfremt der er sket en praksisændring, søger afhandlingen at belyse, om Datatilsynets nuværende anvendelse af bestemmelsen er i overensstemmelse med EU-rettens grundlæggende principper samt forordningens formål. Idet forordningen er den grundlæggende retskilde på databeskyttelsesrettens område, vil afhandlingen kort behandle EU-retten.

Afhandlingen inddrager ydermere databeskyttelsesloven (DBL) i et mindre omfang. Loven gengiver og udfylder forordningens regler¹⁶ og vil alene blive inddraget i det omfang, den er relevant for afhandlingen. Der vil derfor kun medtages udvalgte bestemmelser i DBL. Det samme gør sig gældende for det tidligere persondatadirektiv (direktivet).

I relation til offentliggørelse af billeder på internettet og sociale medier, har Datatilsynet siden 2002 skelnet mellem situationsbilleder og portrætbilleder.¹⁷ Denne sondring er ikke længere aktuel, idet offentliggørelsen må vurderes ud fra en konkret helhedsvurdering samt formålet med offentliggørelsen.¹⁸ Afhandlingen fokuserer på offentliggørelse af personoplysninger på internettet og sociale medier, og er således ikke begrænset til billeder alene. Denne praksisændring vil derfor ikke behandles yderligere i afhandlingen.

Ifølge forordningen nyder børn en særlig beskyttelse, idet de ikke er oplyste omkring den risiko og de konsekvenser, der kan være forbundet med en behandling af personoplysninger på internettet.¹⁹ Forordningens krav til behandling af personoplysninger vedrørende mindreårige ville være interessant at undersøge i forbindelse med offentliggørelsen af personoplysninger på internettet og sociale medier. Afhandlingen tager dog afsæt i forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, hvorfor børns databeskyttelse ikke er genstand for nærmere behandling.

Retten til beskyttelse af personoplysninger står i nogle tilfælde i kontrast til retten til ytrings- og informationsfrihed, herunder behandling i journalistisk øjemed. Afhandlingens praksis nævner i nogle tilfælde ytrings- og informationsfrihed som et legitimt grundlag for behandling af personoplysninger. Der vil dog ikke foretages en nærmere analyse af, hvornår en behandling

---

¹⁶ DBL § 1, stk. 1

¹⁷ Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/sep/aendret-praksis-i-forhold-til-billeder-paa-internettet/>, besøgt d. 25. februar, kl. 14.07

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Forordningens præambelbetragtning nr. 38 og Datatilsynets vejledning, Samtykke, 2019, s. 16

er omfattet af informations- og ytringsfriheden, eller hvornår en behandling foretages i journalistisk øjemed.

Forordningens bestemmelser finder anvendelse på enhver form for behandling af personoplysninger. Afhandlingen vil inddrage praksis, der både omhandler offentliggørelse af billeder, lydoptagelser, tv-overvågning og skrevne oplysninger. Afhandlingen afgrænser sig dog fra selve reguleringen af tv-overvågning samt den retlige regulering vedrørende lydoptagelser. Denne praksis anvendes udelukkende i forbindelse med fortolkningen af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c.

Endvidere vil afhandlingen ikke forholde sig til reglerne vedrørende behandlingsgrundlaget for deling af personoplysninger på internettet i henhold til forordningens artikel 6-10 og DBL §§ 6-8. Det skyldes blandt andet pladsmangel.

En aktuel problemstilling som er nært beslægtet med afhandlingens fokusområde er, hvorvidt en udbyder af sociale netværk og hjemmesider anses som dataansvarlige. I nogle tilfælde kan det betvivles, hvem der anses som dataansvarlig eller databehandler på sociale medier. Det er for eksempel set i retspraksis, at hvis oplysningerne er indsamlet af det sociale medie selv, kan både brugeren og udbyderen af det sociale netværk ifalde et fælles dataansvar, jf. sag C-210/16, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein. På trods af, problemstillingen fortsat er aktuel, vil afhandlingen ikke behandle denne problemstilling grundet pladsmangel.

1.4. Metode

Afhandlingen tager udgangspunkt i den retsdogmatiske metode, der har til formål at beskrive, fortolke, analysere og systematisere gældende ret (de lege lata).²⁰ Der tages således ikke udgangspunkt i den juridiske metode, som i praksis anvendes til at træffe beslutninger og rådgive om løsninger på juridiske problemstillinger.²¹

I relation til afhandlingen vil den retsdogmatiske metode beskrive, hvornår en databehandling anses for værende en rent personlig eller familiemæssig aktivitet ifølge forordningens artikel 2, stk. 2, litra c. Hertil vil afhandlingen anvende anerkendte retskilder i form af lov, retspraksis samt administrativ praksis. Endvidere vil afhandlingen inddrage lovforarbejder, efterarbejder

---

²⁰ Evald m.fl., Retsfilosofi, retsvidenskab og retskildelære, 2004, s. 212

²¹ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 66

og juridisk litteratur til at beskrive og fortolke bestemmelsen. For at forstå den nugældende retstilstand, vil afhandlingen inddrage et retshistorisk perspektiv af databeskyttelsesrettens regelgrundlag.

Idet databeskyttelsesrettens regelgrundlag udspringer af EU-retlige kilder, vil afhandlingen inddrage lovgivning fra henholdsvis Danmark og EU. Som følge af Danmarks medlemskab af EU, har Danmark afgivet en del af sin suverænitet med hjemmel i grundlovens (GRL) § 20.²² EU-retten har en stor betydning for Danmark og er en del af gældende dansk ret.²³ EU-retten hviler på et traktatretligt grundlag, og med afsæt i disse traktater kan der udstedes EU-retsakter som for eksempel forordninger og direktiver.²⁴ Afhandlingen vil hovedsageligt beskæftige sig med *“Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)”*. Forordningen afløser det tidligere gældende direktiv *“Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger”*.

I medfør af forordningen har Danmark udstedt DBL *“Lov 2018-05-23 nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)”*. DBL erstattede den tidligere gældende PDL *“Lov 2000-05-31 nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger”*. På trods af, direktivet og PDL ikke længere udgør en del af gældende dansk ret, vil afhandlingen inddrage dem til at belyse forskellene i retstilstanden. Endvidere vil afhandlingen inddrage forvaltningsloven *“Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om bekendtgørelse af forvaltningsloven”* (FVL), idet Datatilsynet er en del af den offentlige forvaltning og underlagt reglerne heri.

Derudover vil afhandlingen inddrage præambelbetragtningerne til forordningen og direktivet. En præambelbetragtning bidrager til forståelsen af lovgivningen, og spiller en væsentlig rolle ved fortolkningen af direktivets og forordningens bestemmelser. En præambelbetragtning kan

---

²² Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 276

²³ Ibid.

²⁴ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 277

sammenlignes med bemærkninger til et lovforslag.²⁵ De udgør ikke en selvstændig retsregel, der er bindende.²⁶

Som bidrag til forståelsen og anvendelsen af forordningens regler inddrager afhandlingen også “*Justitsministeriets betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen (2016/679) og de retlige rammer for dansk lovgivning*”. Endvidere inddrages Registerudvalgets betænkning 1345/1997 om behandling af personoplysninger samt betænkningen afgivet af Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender²⁷. Betænkningerne udgør ikke en selvstændig retskilde, idet der alene er tale om forarbejder til en lov. De er dog et udtryk for lovgivers intention med bestemmelserne og kan derfor bidrage til forståelsen af lovteksten.²⁸

Derudover inddrager afhandlingen andre lovforarbejder til forordningen i form af Europa-Kommissionens (Kommissionen) lovforslag²⁹, Europa-Parlamentets (Parlamentet) førstebehandling³⁰ og Europa-Rådets (Rådet) førstebehandlingsholdning³¹, der alle bidrager til fortolkningen af undtagelsesbestemmelsen. De udgør ligeledes ikke en selvstændig retskilde.³²

For at anvende den retsdogmatiske metode, gør afhandlingen ydermere brug af fortolkningsprincipper. Disse bidrager til forståelsen af retsreglerne.³³ Afhandlingen anvender blandt andet ordlydsfortolkning og formålsfortolkning. Ordlydsfortolkning tager udgangspunkt i ordlyden af en lovregel.³⁴ Formålsfortolkning angår det faktum, at fortolkningen sker ud fra lovgivers hensigt med de fortolkede regler samt formålet med lovgivningen.³⁵

---

²⁵ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 47

²⁶ Fleischhandels-dommen, præmis 31

²⁷ Betænkning om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012)0011 – C7-0025/2012 – 2012/0011(COD))

²⁸ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 25

²⁹ Europa-Kommissionens forslag af 25. januar 2012 til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012) 11 final - 2012/0011(COD))

³⁰ Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 12. marts 2014 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012)0011 — C7-0025/2012 — 2012/0011(COD))

³¹ Rådets førstebehandlingsholdning (EU) nr. 6/2016 af 8. april 2016 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (2016/C 159/01)

³² Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 25

³³ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 205

³⁴ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 298

³⁵ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 299

Afhandlingen vil endvidere inddrage dansk praksis og EU-praksis afsagt af EU-Domstolen. Den danske praksis består af to domme afsagt af de almindelige domstole og administrativ praksis udstedt af Datatilsynet.

Datatilsynets administrative praksis udgør en dominerende retskilde inden for persondataretten³⁶. Denne praksis bidrager dermed til fastlæggelsen af gældende ret³⁷. Datatilsynets afgørelser kan påklages til de almindelige domstole i henhold til GRL § 63, hvorfor afgørelserne ikke har samme retskildemæssige værdi som afsagte domme. Det betyder derfor også, at myndigheder skal følge domstolens praksis. Det er dog ikke ensbetydende med, at administrative afgørelser ikke har en vis præjudikatsværdi, særligt fordi der alene indbringes få administrative afgørelser for domstolene.³⁸

Udover de anerkendte retskilder som loven og praksis, inddrager afhandlingen Artikel 29-gruppens udtalelse nr. 5/2009 om internetbaseret sociale netværksaktiviteter, der blev vedtaget den 12. juni 2009 - WP 163. Udtalelsen er relevant for fastlæggelsen af retstilstanden, da den udgør et fortolkningsbidrag til forordningen³⁹. Udtalelser udstedt af Artikel 29-gruppen anses som efterarbejder, idet de er afsagt efter lovens ikrafttræden og omhandler fortolkningen af loven.⁴⁰ Udtalelsen har karakter af soft law og er ikke bindende for medlemsstaterne.⁴¹ Artikel 29-gruppen bestod af medlemsstaternes tilsynsmyndigheder og EU-Kommissionen.⁴² Gruppen blev den 25. maj 2018 erstattet af Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB).⁴³ EDPB har godkendt Artikel 29-gruppens vejledninger, der vedrører forordningen, hvorfor disse fortsat er gældende.⁴⁴

Afhandlingen tager ligeledes udgangspunkt i vejledninger udstedt af Datatilsynet. Vejledningerne er i udgangspunktet ikke bindende for borgerne, men kan have en indirekte betydning.

---

³⁶ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 48

³⁷ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 51

³⁸ Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 62 og 63

³⁹ Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 26

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 65

⁴² Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 52

⁴³ Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.dk/internationalt/databeskyttelsesraadet-edpb>, besøgt den 26. marts 2021, kl. 12.44

⁴⁴ Norrbom Vinding, <https://norrpomvinding.com/da/viden/nyheder/det-europaeiske-databeskyttelsesraad-godkender-artikel-29-gruppens-vejledninger/>, besøgt den 26. marts 2021, kl. 12.44

De angiver retningslinjer, herunder myndighedens fortolkning af loven. Vejledninger anses som væsentlige kilder i databeskyttelsesretten.⁴⁵

Afhandlingen inddrager derudover retslitteratur. Forfatteren af den juridiske litteratur har ikke legitimitet til at fastlægge gældende ret. Den juridiske litteratur anses ikke som en retskilde⁴⁶, men nærmere som et fortolkningsbidrag til den anvendte retskilde⁴⁷. Såfremt der er tale om juridisk litteratur, hvor forfatteren har en rolle i det persondatarelige system, er denne af større betydning end øvrig litteratur.⁴⁸ En del af den juridiske litteratur i afhandlingen udvælges på baggrund heraf.

Nærværende afhandling beskæftiger sig med en aktuel og specifik problemstilling, der endnu ikke er behandlet dybdegående i praksis. Det vil komme til udtryk i form af mængden af juridisk og administrativ praksis, idet problemstillingen ikke har været udførligt behandlet ved de almindelige domstole, men alene ved Datatilsynet. Det vil påvirke afhandlingens endelige resultat, at der alene foreligger få afsagte domme og administrative afgørelser på området. Endvidere påvirkes afhandlingens resultat af, at alt materiale på området ikke er gjort tilgængeligt for offentligheden. Det omfatter for eksempel domme, Datatilsynets afgørelser og en intern korrespondance om anvendelsen af privatbrugsreglen, der har været forelagt Datarådet.

1.5. Systematik

Nærværende afhandling er inddelt i seks overordnede kapitler. Kapitel 1 udgør afhandlingens indledende del. Her introduceres afhandlingens emne, problemstilling, afgrænsning samt metode. I kapitel 2 redegør afhandlingen for den retshistoriske udvikling og overgangen fra direktiv til forordning. I kapitel 3 redegør afhandlingen for forordningens materielle anvendelsesområde, forordningens aktører, forholdet til forvaltningsretten samt EU-rettens principper og fortolkningsstil. I kapitel 4 foretages en analyse af EU-retspraksis samt udvalgt dansk praksis med henblik på at fastlægge anvendelsesområdet for forordningens artikel 2, stk. 2, litra c. I kapitel 5 foretages en diskussion af, hvorvidt Datatilsynet har hjemmel til at foretage en praksisændring. I kapitel 6 og 7 foretages en diskussion af, hvorvidt formålet med forordningen varetages med praksisændringen, og hvilken betydning praksisændringen har for udvalgte

---

⁴⁵ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 110

⁴⁶ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 372

⁴⁷ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 25

⁴⁸ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 55

grundlæggende principper inden for EU-retten. Kapitel 8 indeholder en konklusion af afhandlingen.

2. Databeskyttelsesret i et retshistorisk perspektiv

2.1. Direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995

I 1972 vedtog Sverige, som det første land i verden, en databeskyttelseslov. Herefter blev Danmark inspireret, hvilket i slutningen af 1970'erne udmøntede sig i de såkaldte registerlove for henholdsvis offentlige⁴⁹ og private myndigheder^{50,51}.

I 1982 begyndte Parlamentet at overveje et direktiv på området. Formålet med direktivet var at sikre ensartet databeskyttelse og et højt niveau af sikkerhed i de enkelte medlemsstater.⁵² Endvidere havde Parlamentet til hensigt at skabe et sikkert grundlag for et indre marked for overførsel af personoplysninger.⁵³ Det første udkast til direktivet blev fremlagt i 1990, men trådte først i kraft i 1995. Baggrunden herfor må til dels søges i medlemsstaternes uoverensstemmende regulering på området.⁵⁴ Direktivet blev i år 2000 implementeret i Danmark ved PDL⁵⁵. De persondataretlige rammer for lovgivningen blev således fastsat i EU, hvorefter medlemsstaterne selv skulle implementere og udfylde de givne rammer. Der skete dermed et paradigmeskifte med direktivet, idet der ikke længere var fokus på at regulere registre, men derimod behandling af personoplysninger.⁵⁶

Internettet indtog imidlertid verdensscenen i 1995 med World Wide Web, og er i dag et anerkendt kommunikationsforum.⁵⁷ Med internettet kom også sociale netværkstjenester⁵⁸, og brugerne af disse netværk stiger eksponentielt.⁵⁹ Der behandles og offentliggøres store mængder

---

⁴⁹ Lov nr. 294 af 08/06/1978 om offentlige myndigheders registre

⁵⁰ Lov nr. 293 af 08/06/1978 om private registre m.v.

⁵¹ Udsen, IT-ret, 2019, s. 324

⁵² Mortensen, Dansk persondataret, 2020, s. 9

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Mortensen, Dansk persondataret, 2020, s. 9

⁵⁵ Lov nr. 429 af 31/05/2000 om behandling af personoplysninger

⁵⁶ Mortensen, Dansk persondataret, 2020, s. 9

⁵⁷ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 16

⁵⁸ Defineres som ”internetbaserede kommunikationsplatforme, der gør det muligt for enkeltpersoner at tilmelde sig eller oprette netværk af ligesindede brugere”, jf. Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 4-5

⁵⁹ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 4

persondata af et stort antal brugere på de sociale netværk.⁶⁰ Disse personoplysninger kan anvendes af andre til uhensigtsmæssige og utilsigtede formål, der dermed skaber en risiko for identitetstyveri og masseovervågning.⁶¹ Direktivet blev dog udformet uden, at internettet var taget i betragtning. Internettets forskellige faktorer var således ukendte ved direktivets tilblivelse.⁶² De seneste år har databeskyttelsesretten derfor igen været genstand for stor opmærksomhed.⁶³

2.2. Harmonisering

Reguleringen af databeskyttelsesrettens område i henhold til direktivet skabte ikke den ønskede ensartede beskyttelse i hele Unionen, idet beskyttelsen afhang af, hvordan den enkelte medlemsstat implementerede direktivet.⁶⁴ Der opstod således et behov for en ny regulering på området⁶⁵, eftersom databeskyttelse begyndte at spille en større rolle i samfundet. Ønsket om harmonisering på området blev begrundet i et behov for smidige dataoverførsler inden for det digitale indre marked, idet personoplysninger anvendes på tværs af landegrænserne.⁶⁶ Endvidere blev det begrundet i nærhedsprincippet i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde⁶⁷ (TEUF) artikel 5, stk. 3. I den forbindelse kan der iværksættes EU-retlige foranstaltninger, såfremt medlemsstaterne ikke selv kan gennemføre de påtænkte mål. I forlængelse af disse overvejelser blev det derfor overvejet, om en forordning bedre kunne skabe en harmonisering, idet forordninger er med til at skabe en identisk lovgivning i alle medlemsstater⁶⁸.

EU-rettens retsakter består almindeligvis af forordninger og direktiver. Direktiver er retsakter, der fastlægger et mål, som medlemsstaterne skal opnå. Her er det op til landene selv at finde ud af, hvordan de vil nå målet og dermed implementere direktivet i national ret.⁶⁹ Et direktiv giver således vide rammer for, hvordan en given retsakt skal fortolkes og implementeres i medlemsstaten.⁷⁰ Modsætningsvist er en forordning bindende og har direkte retsvirkning overfor

---

⁶⁰ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 16

⁶¹ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 4

⁶² Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 16

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 21

⁶⁵ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 19

⁶⁶ Blume, Direktiv eller forordning i persondataretten, 2012, s. 57

⁶⁷ Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde

⁶⁸ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 96

⁶⁹ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 98

⁷⁰ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 97

borgere og myndigheder i en medlemsstat. Forordninger er derfor med til at bidrage til en ensartet regulering i medlemsstaterne.⁷¹ EU-rettens stærkeste retsakt er en forordning, idet der er tale om supranational ret.⁷² Forordningers regler skal anvendes direkte i national ret og må ikke omskrives, jf. TEUF artikel 288, stk. 2.

2.3. Forordning 2016/679 af 27. april 2016

Den 25. januar 2012 fremsatte Kommissionen et forslag⁷³ til en databeskyttelsespakke, hvor en forordning skulle erstatte det dagældende direktiv⁷⁴. Samtidig skulle der oprettes et direktiv, der skulle gælde for retshåndhævelsesområdet (retshåndhævelsesdirektivet⁷⁵).⁷⁶ I tiden op til havde Kommissionen og Artikel 29-gruppen udarbejdet forslag hertil og diskuteret behovet for en ny reform.⁷⁷ Kommissionens forslag dannede grundlag for, at Parlamentet fremsatte sit forslag til ændringer den 14. marts 2014⁷⁸, hvorefter Rådet præsenterede sit udkast.⁷⁹ Fire års forhandlinger resulterede i, at forordningen blev vedtaget den 14. april 2016 og udstedt af Parlamentet den 27. april 2016. Forordningen blev udstedt med hjemmel i TEUF artikel 16 og trådte i kraft i medlemsstaterne den 25. maj 2018. Det følger af forordningen, at den er bindende i alle enkeltheder og gælder i hver medlemsstat jf. forordningens artikel 99, stk. 1 og 2.

Et vigtigt hensyn, der blev taget i betragtning ved reformeringen, var internettets udbredelse. Reglerne blev derfor udformet teknologineutralt, således ny teknologi og nye anvendelsesmuligheder blev indeholdt i det materielle anvendelsesområde for bestemmelserne i forordningen.⁸⁰ Endvidere var hensigten bag reformeringen, at forordningen skulle styrke beskyttelsen af personoplysninger, og dermed fremhæve, at databeskyttelse udgør en grundlæggende ret-tighed inden for EU.⁸¹ I den forbindelse udtalte Kommissionen i sin begrundelse for forordningsforslaget: ”*Retten til beskyttelse af personoplysninger, som er udtrykkeligt anerkendt i*

---

⁷¹ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 2

⁷² Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 20

⁷³ Kommissionens lovforslag af 25. januar 2012

⁷⁴ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 13

⁷⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse, 2008/977/RIA

⁷⁶ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 7

⁷⁷ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 13

⁷⁸ Parlamentets førstebehandling af 12. marts 2014

⁷⁹ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 14

⁸⁰ Blume, Persondatabeskyttelse i stormfyldt hav, 2015, s. 226

⁸¹ Kommissionens meddelelse af 24. januar 2018, s. 1 ”indledning” og forordningens præambelbetragtning nr. 1

artikel 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, kræver samme databeskyttelsesniveau i hele EU. Hvis der ikke indføres fælles EU-regler, opstår der risiko for forskellige databeskyttelsesniveauer i medlemsstaterne [...]”⁸². Da Charterets artikel 8 fastslår, at databeskyttelse er en grundlæggende rettighed, indikerer det, at reguleringen ikke kan overdrages til medlemsstaterne selv.⁸³ Det tilsigtede formål med et skifte fra direktiv til forordning var således at harmonisere reglerne på området⁸⁴, og sikre en ensartet databeskyttelse⁸⁵ med et højt databeskyttelsesniveau i hele EU⁸⁶. Henvisningen til Charterets artikel 8 står endvidere i kontrast til, at databeskyttelse i de tidligere år blot var indeholdt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention⁸⁷ (EMRK) artikel 8 om retten til privatlivets fred.

Medlemsstaternes opfattelse af databeskyttelse var dog ikke ens, og en forordning ville dermed ikke nødvendigvis skabe en ensartet regulering.⁸⁸ Forordningen indrømmer derfor stadig medlemsstaterne et råderum, hvortil der kan fastsættes nationale regler.⁸⁹

2.4. Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017

Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017 har til formål at sikre gennemførelsen af forordningen i dansk ret, og udgør et fortolkningsbidrag til forordningen.⁹⁰

Efter vedtagelsen af forordningen den 14. april 2016, skulle Danmark sikre, at dansk ret harmonerede hermed. Da det ikke var muligt at tilpasse den danske lovgivning inden for den korte tidsramme, besluttede Justitsministeriet, at der skulle udarbejdes en betænkning. Betænkningen skulle foretage en analyse af forordningens bestemmelser og konsekvenserne for gældende dansk ret.⁹¹ Justitsministeriet foretog analysen i samarbejde med blandt andet Datatilsynet. Selve analysearbejdet blev foretaget ved et projekt i samarbejde med en styregruppe og flere projektgrupper. Disse blev understøttet af arbejdsgrupper og en ekspertreferencegruppe.⁹² Ekspertreferencegruppen bestod blandt andet af Peter Blume (Blume) og Henrik Udsen (Udsen),

---

⁸² Kommissionens lovforslag af 25. januar 2012, s. 6

⁸³ Blume, Direktiv eller forordning i persondataretten, 2012, s. 57

⁸⁴ Forordningens præambelbetragtning nr. 3

⁸⁵ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 32

⁸⁶ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 99

⁸⁷ Konventionen til beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder (Menneskerettighedskonventionen – K 1950 11/04)

⁸⁸ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 22

⁸⁹ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 20

⁹⁰ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 11

⁹¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 7-8

⁹² Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 8

der begge er professorer og har en doktorgrad i jura.⁹³ Udsen er derudover medlem af Datarådet⁹⁴, og har ligesom Blume, udtalt sig en del om databeskyttelsesretten i den juridiske litteratur.

2.5. Fortolkningen af databeskyttelsesforordningen i lyset af direktivet

Overgangen fra direktiv til forordning gør det relevant at overveje, om retspraksis fra direktivets tid fortsat har betydning efter forordningens ankomst.⁹⁵ Endvidere er det relevant at overveje, hvilken retskildeværdi de domme, der fortolker direktivet, har.⁹⁶

Forordningens præambelbetragtning adresserer ikke spørgsmålet, og det er derfor ikke muligt at se, hvorvidt EU-Domstolens praksis og retsopfattelser fortsat skal stå ved magt.⁹⁷

Forordningen viderefører en del af direktivets bestemmelser med få sproglige ændringer.⁹⁸ Hvorvidt direktivets praksis derfor kan anvendes til fortolkningen af forordningen, vil afhænge af, hvilken bestemmelse der skeles til. I tilfælde af en bestemmelse i direktivet er videreført i sin helhed i forordningen, vil praksis i relation til bestemmelsen være anvendelig ved fortolkningen af forordningen.⁹⁹ Modsætningsvist vil det bero på en konkret vurdering, hvorvidt en dom fra direktivets levetid fortsat kan tillægges retskildeværdi, såfremt bestemmelsen er ændret indholdsmæssigt.¹⁰⁰

I henhold til forordningens artikel 2, stk. 2, litra c gælder forordningen ikke for databehandling, der foretages af en fysisk person som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Bestemmelsens ordlyd svarer til direktivets artikel 3 stk. 2, 2. led.¹⁰¹ Idet EU-lovgiver bevidst gengiver bestemmelsens ordlyd i forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, må retspraksis fra direktivets tid fortsat kunne benyttes. Den eneste retsinstant der kan ændre på EU-Domstolens retsopfattelse, er også EU-lovgiver. Der er almindeligvis en opbakning til EU-Domstolens rolle

---

⁹³ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 9

⁹⁴ Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.dk/om-datatilsynet/dataraadet>, besøgt d. 24. april 2021, kl. 12.33

⁹⁵ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 130

⁹⁶ Udsen, IT-ret, 2019, s. 335

⁹⁷ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 130

⁹⁸ Udsen, IT-ret, 2019, s. 335

⁹⁹ Ibid.

¹⁰⁰ Udsen, IT-ret, 2019, s. 335

¹⁰¹ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 217

i Unionen¹⁰², hvorfor forordningens bestemmelse må kunne fortolkes i lyset af relevante domme fra direktivets tid¹⁰³.

3. Databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde

3.1. Databeskyttelsesforordningens materielle anvendelsesområde

Forordningens materielle anvendelsesområde fremgår af forordningens artikel 2. Det følger af bestemmelsen, at forordningen: “[...] finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.”¹⁰⁴ Forordningens materielle anvendelsesområde er i henhold til bestemmelsen bredt formuleret.¹⁰⁵

Forordningens artikel 4 indeholder legaldefinitioner på nogle centrale begreber i forordningen. Behandlingsbegrebet er defineret i forordningens artikel 4, nr. 2¹⁰⁶. Bestemmelsen angiver en ikke-udtømmende liste af eksempler på behandling af personoplysninger¹⁰⁷, hvorfor det er svært at forestille sig, hvilken behandling¹⁰⁸ af personhenførbare information¹⁰⁹, der ikke vil være omfattet af begrebet¹¹⁰.

EU-Domstolen har fastslået, at en offentliggørelse af personoplysninger på en hjemmeside udgør en behandling af personoplysninger, der foretages ved hjælp af edb.¹¹¹ En behandling af en personoplysning på internettet via en computer eller en smartphone, anses derfor som en elektronisk behandling, der i udgangspunktet vil være omfattet af forordningen.¹¹²

---

¹⁰² Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 21

¹⁰³ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 131

¹⁰⁴ Forordningens artikel 2, stk. 1

¹⁰⁵ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, side 32

¹⁰⁶ “enhver aktivitet eller række af aktiviteter — med eller uden brug af automatisk behandling — som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse”, jf. forordningens artikel 4, nr. 2.

¹⁰⁷ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 72

¹⁰⁸ Udsen, IT-ret, 2019, s. 346

¹⁰⁹ Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 31

¹¹⁰ Udsen, IT-ret, 2019, s. 346

¹¹¹ Lindqvist-dommen, præmis 27

¹¹² Udsen, IT-ret, 2019, s. 340

3.2. Typer af personoplysninger

Det fremgår af forordningens artikel 4, nr. 1, hvad der forstås ved en personoplysning, herunder en identificerbar fysisk person¹¹³. Begrebet “*personoplysninger*” omfatter derfor enhver information, der kan henføres til en bestemt fysisk person ud fra oplysningerne.¹¹⁴

Når en dataansvarlig skal behandle personoplysninger, er det relevant at identificere, hvilken type af personoplysninger der er tale om. Det har blandt andet betydning for behovet for beskyttelse, herunder behandlingsgrundlaget.¹¹⁵ Hertil sonderer forordningen mellem tre typer af oplysninger: almindelige personoplysninger, følsomme personoplysninger og oplysninger om strafbare forhold.

Oplysninger om strafbare forhold fremgår hverken af forordningens artikel 9, præambelbetragtningen eller forarbejderne til forordningen, hvorfor denne udgør en selvstændig kategori af personoplysninger.¹¹⁶

Almindelige personoplysninger er ikke defineret i forordningen, men karakteriseres som personoplysninger, der ikke er følsomme.¹¹⁷ De følsomme personoplysninger er oplyst i forordningens artikel 9, stk 1.

3.3. Dataansvarlig og databehandler

Forordningen sonderer mellem en dataansvarlig og en databehandler. Det er relevant at foretage denne sondring, da begge aktører er ansvarssubjekter i forordningens forstand. En dataansvarlig og en databehandler pålægges forskellige forpligtelser i henhold til forordningen.¹¹⁸ Disse er defineret i forordningens artikel 4, nr. 7 og 8.

Den dataansvarlige defineres som: “*en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og*

---

¹¹³ “»personoplysninger«: enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (>den registrerede«); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet”, jf. forordningens artikel 4, nr. 1.

¹¹⁴ Forordningens artikel 4, nr. 1.

¹¹⁵ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 95

¹¹⁶ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 112

¹¹⁷ Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 55-56

¹¹⁸ Blume, Persondataretten i en brydningstid, 2014, s. 94

med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger [...]”, jf. forordningens artikel 4, nr. 7. Den dataansvarlige er den aktør, der skal sikre overholdelsen af de overordnede mål i forordningen.¹¹⁹ Det påhviler derfor denne aktør at fastlægge, hvordan behandlingen af personoplysningerne skal foretages.¹²⁰ Den dataansvarlige skal indhente samtykke fra den registrerede eller på anden vis sikre sig, at der foreligger hjemmel til lovlig behandling af personoplysningerne¹²¹.¹²² Endvidere skal den dataansvarlige behandle personoplysningerne i overensstemmelse med de grundlæggende principper¹²³ og sikre, at de registreredes rettigheder overholdes¹²⁴.¹²⁵ Den registrerede er den fysiske person, hvis personoplysninger behandles.¹²⁶ Et eksempel på en dataansvarlig kan være en privat bruger af internettet.

Såfremt den dataansvarliges behandling af personoplysninger ikke foretages i overensstemmelse med forordningens regler, vil den dataansvarlige ifalde et dataansvar. Den dataansvarlige benævnes derfor også som det primære pligtsubjekt.¹²⁷ Tidligere var den enkelte persons dataansvar ikke nær så interessant, da internettet og de sociale medier ikke var lige så udbredt som i dag. Udviklingen har dog med tiden medført, at flere personer er ifaldt et ansvar.¹²⁸ Blume giver også udtryk for, at enkeltpersoners behandling af personoplysninger på internettet forventes at fylde mere i fremtiden.¹²⁹

Behandlingen af personoplysningerne kan overlades til en databehandler.¹³⁰ Databehandleren defineres som: “en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der behandler personoplysninger på vegne af den dataansvarlige” jf. forordningens artikel 4, nr. 8. Et eksempel på en databehandler kan være en udbyder af en social netværkstjeneste. Udbyderen vil anses som databehandler i forhold til behandlingen af de personoplysninger, som brugerne selv deler med hinanden på tjenesten.¹³¹ Brugeren vil derimod anses

---

¹¹⁹ Forordningens artikel 24, stk. 1 og Blume, Den nye persondataret, 2018, side 142

¹²⁰ Udsen, IT-ret, 2019, s. 362

¹²¹ I henhold til artikel 6 og artikel 9 i forordningen

¹²² Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

¹²³ I henhold til forordningens artikel 5

¹²⁴ I henhold til forordningens artikel 13-22

¹²⁵ Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-dine-forpligtelser>, besøgt den 07. marts 2021, kl. 14.09

¹²⁶ Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 53

¹²⁷ Udsen, IT-ret, 2019, s. 362

¹²⁸ Blume, Persondataretten i en brydningstid, 2014, s. 94

¹²⁹ Blume, Persondataretten i en brydningstid, 2014, s. 94-95

¹³⁰ Forordningens artikel 28, stk. 1

¹³¹ Udsen, IT-ret, 2019, s. 362

som dataansvarlig over for den registrerede, da denne selv fastlægger formålet med behandlingen.¹³² Tilsvarende gælder på internet hjemmesider, herunder debatforums, hvor brugerne selv har mulighed for at dele egne indlæg og kommentarer. Her anses den enkelte bruger som dataansvarlig, da det udelukkende er brugeren selv, der bestemmer med hvilket formål og hjælpemidler oplysningerne skal offentliggøres, jf. Datatilsynets afgørelse 2020-31-2778 (Indlægs-sagen). I sagen havde klager skrevet flere indlæg og kommentarer i et debatforum, som klager ønskede slettet på hjemmesiden efterfølgende. Klager anmodede samtidig om, at andre brugeres indlæg og kommentarer til klagerens indlæg, skulle slettes. Datatilsynet vurderede, at de andre brugeres aktivitet udgjorde en aktivitet som led i en rent personlig aktivitet, hvorfor privatbrugsreglen fandt anvendelse.

3.4. Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter

Artikel 29-gruppen offentliggjorde i 2009 en udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter. Formålet med Artikel 29-gruppens udtalelse var at danne et overblik over, hvordan EU-lovgivning opfyldes på sociale netværkstjenester, herunder hvordan personoplysninger bedst kunne beskyttes online.¹³³ Derudover tjener udtalelsen som en vejledning, hvorfor den ikke er bindende. Den udgør dog et fortolkningsbidrag til forordningen.¹³⁴

Endvidere definerer Artikel 29-gruppen begrebet "*sociale netværkstjenester*" som: "[...] *internetbaserede kommunikationsplatforme, der gør det muligt for enkeltpersoner at tilmelde sig eller oprette netværk af ligesindede brugere.*"¹³⁵ Brugere af de sociale netværkstjenester kan dermed oprette profiler og dele personoplysninger med hinanden på internettet. Artikel 29-gruppens udtalelse har til hensigt at informere brugerne om, hvilket indhold de lovligt kan offentliggøre.¹³⁶

3.5. Privatbrugsreglen i lyset af databeskyttelse på internettet og sociale medier

Forordningen finder anvendelse på behandling af personoplysninger på internettet og sociale medier.¹³⁷

---

¹³² Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 270

¹³³ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 3

¹³⁴ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 48

¹³⁵ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009 s. 3-4

¹³⁶ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 5

¹³⁷ Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 269

En offentliggørelse og en deling af personoplysninger på sociale medier er hyppigt forekommende, hvorfor forordningen også har til formål at hjælpe brugerne med at kontrollere behandlingen af deres personoplysninger.¹³⁸

Forordningen indeholder ingen bestemmelser, der direkte regulerer en behandling af personoplysninger på internettet. Begreberne "*sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter*" fremgår alene af forordningens præambelbetragtning nr. 18, der relaterer sig til undtagelsesbestemmelsen i artikel 2, stk. 2, litra c.

3.5.1. Databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c

Undtagelsesbestemmelsen i forordningens artikel 2, stk. 2, litra c er også kendt som privatbrugsreglen.¹³⁹ Det er anført i bestemmelsen, at forordningen ikke finder anvendelse på en behandling af personoplysninger, der foretages af en fysisk person som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter.¹⁴⁰ Såfremt undtagelsesbestemmelsen finder anvendelse, vil en bruger af internettet ikke være forpligtet til at overholde forordningens regler.¹⁴¹ Det følger blandt andet af, at behovet for beskyttelse ikke er nært så stort over for den registrerede, som hvis behandlingen af personoplysningerne var sket med et kommercielt formål¹⁴², jf. Datatilsynets afgørelse 2019-31-2536 (Virksomhedssagen). I sagen havde indklagede offentliggjort personoplysninger på en Facebook-profil, der havde en nær tilknytning til indklagede og klagerens forretningsforbindelse. Privatbrugsreglen fandt ikke anvendelse.

Forordningens artikel 2, stk. 2, litra c gengiver direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led og PDL § 2, stk. 3, hvorfor lovgiver i udgangspunktet ikke har haft til hensigt at ændre den hidtidige gældende retstilstand. Privatbrugsreglen i forordningen er derfor en videreførelse af den dagældende regel med de tilføjelser, der følger af præambelbetragtning nr. 18.¹⁴³ Det betyder, at tidligere bemærkninger, overvejelser og fortolkninger, der relaterede sig til direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led, også gælder forordningens artikel 2, stk. 2, litra c.

---

¹³⁸ Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 269

¹³⁹ Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, s. 343

¹⁴⁰ Forordningens artikel 2, stk. 2, litra c

¹⁴¹ Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, s. 342

¹⁴² Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37 og Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 190

¹⁴³ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

Udfordringen består i praksis i at fastlægge grænsen for, hvornår undtagelsesbestemmelsen skal finde anvendelse. Udfordringen består også i, at en bruger af et socialt medie kan være af den opfattelse, at dennes aktivitet er af privat karakter, selvom det ikke er tilfældet¹⁴⁴, jf. for eksempel Virksomhedssagen.

Privatbrugsreglen forudsætter, at følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Der skal være tale om en fysisk person, og
- 2) Der skal foreligge en ren personlig eller familiemæssig aktivitet¹⁴⁵

Grundet den første betingelse kan juridiske personer ikke påberåbe sig undtagelsesbestemmelsen. Det gælder, uanset om selve behandlingen af personoplysningerne er omfattet af forordningen eller ej.¹⁴⁶

Hvad der opfattes som personlige eller familiemæssige aktiviteter fremgår ikke af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, men eksempler herpå fremgår af forordningens præambelbetragtning nr. 18: *“Denne forordning gælder ikke for en fysisk persons behandling af oplysninger under en rent personlig eller familiemæssig aktivitet og således uden forbindelse med en erhvervmæssig eller kommerciel aktivitet. Personlige eller familiemæssige aktiviteter kan omfatte korrespondance og føring af en adressefortegnelse eller sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter [...]”*.¹⁴⁷ Selvom forordningens artikel 2, stk. 2, litra c fremgik af det dagældende direktiv¹⁴⁸, udtalte direktivets præambelbetragtning nr. 12 sig ikke om den erhvervmæssige eller kommercielle hensigt samt aktiviteterne på internettet. Eksemplificeringen i forordningen er derfor ny.¹⁴⁹ Det følger blandt andet af, at persondatadirektivet ikke forholdt sig til internettet ved dets tilblivelse.¹⁵⁰

---

¹⁴⁴ Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, s. 343

¹⁴⁵ Udsen, IT-ret, 2019, s. 349

¹⁴⁶ Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, s. 343

¹⁴⁷ Forordningens præambelbetragtning nr. 18 og Udsen, Lærebog i informationsret, 2020, side 342

¹⁴⁸ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 219

¹⁴⁹ Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 19

¹⁵⁰ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 16

Indholdet i præambelbetragtning nr. 18 udgør derfor også et nyt fortolkningsbidrag til fastlæggelsen af rækkevidden af undtagelsesbestemmelsen.¹⁵¹ De angivne eksempler i præambelbetragtningen er ikke udtømmende, og det følger af retspraksis, at bestemmelsen skal fortolkes snævert¹⁵², jf. for eksempel sag C-212/13, Rynes¹⁵³ (Ryneš-dommen).

3.5.2. Anvendelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i teorien

Når der skal foretages en vurdering af, hvorvidt en aktivitet er af en personlig eller familiemæssig karakter, bør der ifølge Kristian Korfits Nielsen¹⁵⁴ (Nielsen), blandt andet lægges vægt på formålet med behandlingen af personoplysningerne.¹⁵⁵ Ifølge Artikel 29-gruppen vil undtagelsesbestemmelsen ikke finde anvendelse, hvis formålet er at fremme kommercielle, politiske eller velgørende formål.¹⁵⁶

Hvad angår det kommercielle formål, fremgår det ligeledes af præambelbetragtning nr. 18, at privatbrugsreglen ikke kan omfatte en behandling af personoplysninger, der har en forbindelse til en erhvervsmæssig eller kommerciel aktivitet. Det følger også af Justitsministeriets betænkning og Registerudvalgets betænkning, at en behandling af personoplysninger i relation til privatbrugsreglen ikke må ske i forbindelse med en erhvervsmæssig aktivitet. Er det tilfældet, vil aktiviteten være omfattet af databeskyttelsesreglerne.¹⁵⁷

Endvidere fremgår det af EU-praksis¹⁵⁸, at tilgængeligheden af personoplysningerne på internettet også spiller en rolle for anvendelsen af privatbrugsreglen. Ifølge bemærkningerne til den dagældende PDL, er det ikke i sig selv afgørende for anvendelsesområdet, at personoplysninger gøres tilgængelige for et ubegrænset eller stort antal personer.¹⁵⁹ EU-Domstolen fastslog alligevel med deres afgørelse i Lindqvist-dommen, at en offentliggørelse af personoplysninger

---

¹⁵¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40 og Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 20

¹⁵² Udsen, IT-ret, 2019, s. 350

¹⁵³ Sagen vedrørte Rynes, der havde installeret et overvågningskamera på familiens bolig. Kameraet filmede husets indgang, den offentlige vej og indgangen til nabohuset. EU-Domstolen udtalte i forbindelse hermed, at direktivets artikel 3, stk. 2, andet led skal fortolkes restriktivt, jf. Rynes-dommen, præmis 13 og 29

¹⁵⁴ Kristian Korfits Nielsen er Højesteretsdommer og formand for Datarådet, jf. Danmarks Domstole, <https://domstol.dk/hojesteret/om-hojesteret/hojesterets-dommere/kristian-korfits-nielsen/>, besøgt den 24. april 2021, kl. 12.12

¹⁵⁵ Udsen, IT-ret, 2019, s. 350

¹⁵⁶ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

¹⁵⁷ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 428 og Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37-38

¹⁵⁸ Lindqvist-dommen, præmis 47

¹⁵⁹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37

på en internet hjemmeside ikke er omfattet af privatbrugsreglen, hvis offentliggørelsen sker til et ubestemt antal af personer.¹⁶⁰ Det kan skyldes, at EU-Domstolen, til forskel fra de danske domstole, ikke tillægger lovforarbejder en lige så stor betydning ved fortolkningen af en bestemmelse.¹⁶¹

Hvad angår sociale netværkstjenester, anfører Artikel 29-gruppen, at privatbrugsreglen ikke finder anvendelse, hvis delingen af personoplysningerne sker til samtlige brugere af et socialt netværk, og hvor brugeren ikke selv har haft mulighed for at udvælge modtagerne.¹⁶² Der må af denne grund gælde samme udgangspunkt på sociale netværkstjenester og øvrige internet hjemmesider. Artikel 29-gruppen tilføjer dog, at hvis brugeren har haft mulighed for at udvælge modtagerne på sociale netværkstjenester, vil det tale imod anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen, hvis brugeren ikke kender disse personer.¹⁶³

Betydningen af tilgængeligheden af personoplysningerne på internettet har også været omtalt i den juridiske litteratur. Udsen har for eksempel givet udtryk for, at der i forbindelse med anvendelsen af privatbrugsreglen skal lægges vægt på antallet af brugere, som personoplysningerne gøres tilgængelige overfor.¹⁶⁴ Blume er ligeledes af den opfattelse, idet han har udtalt, såfremt der er tale om en lukket kreds af personer, spiller størrelsen af gruppen en rolle, herunder om der er sket en "offentliggørelse" af oplysningerne.¹⁶⁵ Det kom blandt andet til udtryk i Datatilsynets afgørelse 2019-31-2483 (Julekort-sagen). I sagen delte indklagede personoplysninger blandt familie- og vennekreds. Privatbrugsreglen fandt anvendelse af den grund.

Det følger også af Registerudvalgets betænkning og Justitsministeriets betænkning, at undtagelsesbestemmelsen kan finde anvendelse, hvis en aktivitet er sædvanlig og legitim eller udgør en fritidsaktivitet.¹⁶⁶

---

¹⁶⁰ Lindqvist-dommen, præmis 47

¹⁶¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 61

¹⁶² Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 15

¹⁶³ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

¹⁶⁴ Udsen, IT-ret, 2019, s. 350

¹⁶⁵ Blume m.fl., Se mig på nettet - om privatlivets ufred på sociale netværk og street view, 2010, s. 99

¹⁶⁶ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 428 og Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37-38

Ifølge Nielsen, skal en nærmere afgrænsning af privatbrugsreglens anvendelsesområde foretages af Datatilsynet. Datatilsynet må forholde sig til, hvornår der er et behov for beskyttelse af den personlige integritet og privatlivets fred.¹⁶⁷ Datatilsynet har for eksempel i sag 2020-31-3719 (Facebook-sagen) og 2020-31-4131 (Orienteringsret.dk) givet et eksempel på, hvornår en aktivitet kategoriseres som privat. I sidstnævnte sag udtalte Datatilsynet følgende: *“Et eksempel på en sådan behandlingsaktivitet, der udgør en personlig aktivitet, er bl.a. en privatpersons henvendelse til en offentlig myndighed i en sag, som vedrører den pågældende selv eller dennes familie”*. Idet eksemplet ikke fremgår af forordningen, er det blot et eksempel på, at Datatilsynet har til hensigt at fastlægge omfanget af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c.

3.6. Håndhævelsen af databeskyttelsesforordningens regler

3.6.1. Datatilsynets rolle

Charterets artikel 8, stk. 1 fastslår, at enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende. Overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndighedskontrol, jf. Charterets artikel 8, stk. 3. Charteret angiver dog ikke, hvordan tilsynet skal foretages¹⁶⁸, hvorfor de nærmere regler herfor er fastlagt i forordningens kapitel 6 og 7.

Det følger blandt andet af forordningens artikel 51, stk. 1, at enhver medlemsstat skal sikre, at en eller flere uafhængige offentlige myndigheder er ansvarlige for at føre tilsyn med anvendelsen af forordningen. Oprettelsen af sådanne tilsynsmyndigheder er afgørende for beskyttelsen af fysiske personer i forbindelse med behandlingen af personoplysninger.¹⁶⁹ Tilsynsmyndigheden i Danmark er Datatilsynet.¹⁷⁰

For at Datatilsynet kan føre tilsyn og kontrol med anvendelsen af forordningen, tillægges tilsynet en række beføjelser samt opgaver i forordningen.¹⁷¹ Beføjelserne og opgaverne udøves i fuld uafhængighed¹⁷², og består hovedsageligt i at udstede vejledninger¹⁷³, behandle klager

---

¹⁶⁷ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 2019

¹⁶⁸ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind II, s. 739

¹⁶⁹ Forordningens præambelbetragtning nr. 117

¹⁷⁰ Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018, s. 167

¹⁷¹ Forordningens artikel 55-59

¹⁷² Forordningens artikel 52, stk. 1.

¹⁷³ FVL § 7

over persondatabehandling¹⁷⁴ samt føre tilsyn og håndhæve forordningens regler¹⁷⁵. En medlemsstats tilsynsmyndighed kan alene udføre opgaver og udøve beføjelser på sin egen medlemsstats område.¹⁷⁶

Udover at føre tilsyn med anvendelsen af forordningen, skal tilsynsmyndighederne bidrage til en ensartet anvendelse af forordningen i hele EU.¹⁷⁷ Det sikres ved, at tilsynsmyndighederne i medlemsstaterne samarbejder med hinanden og Kommissionen i henhold til forordningens kapitel 7.

Endvidere skal tilsynsmyndigheden deltage i EDPB, jf. forordningens artikel 68, stk. 3. EDPB er et uafhængigt råd¹⁷⁸, der erstattede den tidligere Artikel 29-gruppe¹⁷⁹. EDPB består ikke alene af chefen for tilsynsmyndigheden i hvert medlemsland¹⁸⁰, men også af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse¹⁸¹. EDPB's primære opgave består i at sikre en ensartet anvendelse af forordningen.¹⁸² Det gør de blandt andet ved at undersøge ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen af forordningen.¹⁸³ En sådan undersøgelse kan foretages ved anmodning fra medlemmerne, Kommissionen eller på eget initiativ.¹⁸⁴

3.6.2. De danske domstoles rolle

Datatilsynets afgørelser kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, men alene for de danske domstole, jf. DBL § 30, stk. 1 og § 39, stk. 2 og GRL § 63.

De nationale domstole har en stor betydning, når det kommer til at håndhæve lovgivning og fastlægge gældende ret.¹⁸⁵ Domstolen er sidste klageinstans i national ret, hvorfor de også bidrager til fastlæggelsen af regelforståelsen.¹⁸⁶ De danske domstole har dog ikke spillet en væsentlig rolle i forhold til databeskyttelsesretten, idet de ikke har truffet mange afgørelser inden

---

¹⁷⁴ Forordningens artikel 57, stk. 1, litra f

¹⁷⁵ Forordningens artikel 57, stk. 1, litra a

¹⁷⁶ Forordningens artikel 55, stk. 2

¹⁷⁷ forordningens artikel 51, stk. 2 og præambelbetragtning nr. 123

¹⁷⁸ Forordningens artikel 69.

¹⁷⁹ Forordningens præambelbetragtning nr. 139

¹⁸⁰ Forordningens artikel 68, stk. 3

¹⁸¹ Forordningens præambelbetragtning nr. 139

¹⁸² Forordningens artikel 70, stk. 1.

¹⁸³ Forordningens artikel 70, stk. 1, litra e

¹⁸⁴ Ibid.

¹⁸⁵ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 123-124

¹⁸⁶ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 45

for retsområdet.¹⁸⁷ Det følger blandt andet af, at der er forbundet væsentlige omkostninger med at indbringe en sag for domstolene, mens klageadgangen til Datatilsynet er gratis.¹⁸⁸ Når der tales om databeskyttelsesretten bliver den store aktør således Datatilsynet.¹⁸⁹

Datatilsynets afgørelser er som følge heraf et udtryk for gældende ret.¹⁹⁰ Det kan derfor overvejes, om ikke Datatilsynet er “*persondatarettens tilsynsret*”.¹⁹¹ Det vil imidlertid ikke være praktisk muligt, da administrativ praksis ikke udgør en egentlig bindende retskilde for domstolene.¹⁹² Domstolene kan af den grund til enhver tid afsige en dom i modstrid med Datatilsynets opfattelse, forudsat at afgørelserne indbringes for dem i henhold til GRL § 63.

3.6.3. Forholdet til forvaltningsloven og udvalgte forvaltningsretlige principper

Datatilsynet er en del af den offentlige forvaltning, hvorfor de er omfattet af forvaltningsloven¹⁹³ og er underlagt de forvaltningsretlige principper. Forordningen regulerer ikke selve sagsbehandlingsspørgsmålet, hvorfor den ikke påvirker disse regler i udgangspunktet.¹⁹⁴

Et grundlæggende princip for Datatilsynets arbejde er legalitetsprincippet. Princippet skelner mellem det formelle lovs princip¹⁹⁵ og hjemmelskravet. Hjemmelskravet indebærer, at Datatilsynet ikke må handle uden hjemmel i lovgivningen.¹⁹⁶ Det kan for eksempel være hjemmel i en forordning.¹⁹⁷ En hjemmel behøver ikke nødvendigvis fremgå af formel lovgivning, men kan også fremgå af anden gældende ret i form af retspraksis, retssædvaner eller forholdets natur.¹⁹⁸ Det er almindelig kendt, at det ikke er afgørende for hjemmelskravet, hvorvidt der reelt foreligger en retsregel til at træffe afgørelse, men nærmere hvor sikker og klar hjemlen er i de forskellige situationer.¹⁹⁹

---

¹⁸⁷ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 123-124

¹⁸⁸ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 49

¹⁸⁹ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 124

¹⁹⁰ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 23

¹⁹¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, 1. udgave, s. 51

¹⁹² Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 331

¹⁹³ I henhold til FVL § 1

¹⁹⁴ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 181

¹⁹⁵ Det formelle lovs princip indebærer, at en afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed, herunder Datatilsynet, ikke må stride med øvrig lovgivning, jf. Fenger, Forvaltningsret, 2018, s. 299

¹⁹⁶ Fenger, Forvaltningsret, 2018, s. 299

¹⁹⁷ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 305

¹⁹⁸ Fenger, Forvaltningsret, 2018, s. 300

¹⁹⁹ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 304

Et andet grundlæggende princip er officialprincippet. Officialprincippet fremgår ikke af FVL, men udgør en almindelig retsgrundsætning. Princippet indebærer, at Datatilsynet har ansvaret for at tilvejebringe det faktiske og retlige materiale, der er nødvendigt for at træffe en materiel lovlig og rigtig afgørelse i en sag. Hvilket materiale der skal tilvejebringes, afhænger af den enkelte sag.²⁰⁰ Officialprincippet står således i kontrast til forhandlingsprincippet, som de danske domstole er underlagt. En domstolssag vil i nogle tilfælde være tilskåret civilprocessuelt, hvorfor en afgørelse fra Datatilsynet kan have en større betydning for databeskyttelsesretten.²⁰¹

Datatilsynet skal under sagsbehandlingen ikke alene forholde sig til de forvaltningsretlige principper, men også til reglerne i FVL. FVL finder anvendelse på sager, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse af en forvaltningsmyndighed, jf. FVL § 2, stk. 1. Det kan være en afgørelse fra Datatilsynet. En afgørelse er en udtalelse, der har til formål at fastlægge gældende ret.²⁰²

Der findes endvidere indholdsmæssige krav til afgørelser, der træffes af den offentlige forvaltning, herunder Datatilsynet. Det følger blandt andet af FVL § 22, at en afgørelse, der meddeles skriftligt, skal være ledsaget af en begrundelse, medmindre den giver parten fuldt ud medhold. Kravet til begrundelse udgør en del af de rettigheder, som tilkommer en part i en sag efter FVL.²⁰³ Begrundelseskravet indebærer, at der skal henvises til de retsregler, som afgørelsen er truffet på baggrund af, jf. FVL § 24, stk. 1, 1 pkt. Det er tilstrækkeligt blot at henvise til reglerne i afgørelsen.²⁰⁴ Det fremgår endvidere af FVL § 24, stk. 1, 2 pkt., at hvis afgørelsen er baseret på et skøn, skal hovedhensynene, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, angives. Datatilsynet skal samtidig henvise til de oplysninger, der er blevet tillagt væsentlig betydning ved afgørelsen.²⁰⁵ Det er vigtigt at overholde de indholdsmæssige krav til afgørelserne, idet en mangelfuld begrundelse kan lede til ugyldighed.²⁰⁶

---

²⁰⁰ Folketingets Ombudsmand, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/officialprincippet/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 12.01

²⁰¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 23

²⁰² Folketingets Ombudsmand, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/afgoerelsesbegrebet/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 11.17

²⁰³ Folketingets Ombudsmand, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/partsbegrebet/, d. 08. maj 2021, kl. 12.41

²⁰⁴ Folketingets Ombudsmand, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/begrundelse/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 11.46

²⁰⁵ I henhold til FVL § 24, stk. 2.

²⁰⁶ Folketingets Ombudsmand, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/begrundelse/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 11.46

3.6.4. Datatilsynets skønsudøvelse

Hvis et hjemmelsgrundlag giver en forvaltningsmyndighed adgang til at foretage et skøn, gælder der nogle forvaltningsretlige grundsætninger, der begrænser denne skønsbeføjelse.²⁰⁷

Der kan forekomme tvivl om, hvornår en myndighed har adgang til at foretage et skøn. Ifølge Blume, er det ikke muligt at foretage et skøn, hvis afgørelsens faktum og retsvirkning fremgår direkte af lovgivningen.²⁰⁸ Hvis lovgiver derimod bevidst har udtrykt sig upræcist i lovgivningen²⁰⁹, og måske gør brug af vage og elastiske bestemmelser, vil den administrative myndighed have overladt et vist spillerum eller en skønsmargin.²¹⁰

Konkrete afgørelser skal i henhold til magtfordrejningslæren baseres på saglige hensyn/kriterier.²¹¹ Det er ikke muligt på forhånd at fastslå, hvilke kriterier der er saglige eller usaglige, da det afhænger af det enkelte retsområde, herunder den konkrete regel.²¹² Et kriterium, der direkte fremgår af lovgivningen, er altid sagligt, men det er sjældent, at loven angiver kriterierne. Forvaltningsmyndigheden vil i så fald være nødsaget til selv at finde de kriterier, der vil være saglige at inddrage.²¹³ Forvaltningsmyndigheden skal i den forbindelse tage udgangspunkt i kilder, der inddrages ved en fortolkning. Det omfatter blandt andet bestemmelsens ordlyd, lovens formål, konteksten og lovens forarbejder. Formålet er særligt relevant for magtfordrejningslæren, idet magtfordrejningslæren også er kendt som læren om det ulovlige formål.²¹⁴ Bønsing udtrykker det således: *“Forvaltningen skal derfor så godt som muligt forsøge at inddrage de overvejelser, som lovgiver kan have tænkt sig med formålet med den konkrete regel”*.²¹⁵ Lovgiverens hensigt med bestemmelsen på området, spiller af denne grund også en væsentlig rolle for vurderingen heraf.

Der er i praksis udviklet nogle hensyn, der oftest anses som saglige.²¹⁶ Forvaltningen, herunder Datatilsynet, vil bestræbe sig på at sikre menneskerettighederne, hvorfor de blandt andet vil

---

²⁰⁷ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 316-317

²⁰⁸ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 317

²⁰⁹ Ibid.

²¹⁰ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 318-319

²¹¹ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 322

²¹² Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 323

²¹³ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 323-324

²¹⁴ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 324

²¹⁵ Ibid.

²¹⁶ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 326

lægge vægt på ytringsfriheden.²¹⁷ Endvidere vil de oftest henvise til den almindelige lighedsgrundsætning, hvorefter kriterier, der tillægges en betydning i en sag, også skal tillægges betydning i en tilsvarende sag. Bønsing påpeger: “[...] sager kan behandles forskelligt, hvis der er saglige hensyn, som gør sagerne forskellige”.²¹⁸

Hvis flere saglige kriterier kan inddrages i den konkrete sag, skal forvaltningen tage stilling til, hvordan de skal vægtes og prioriteres. Det er ikke muligt på forhånd at opstille generelle retningslinjer for vægtningen af kriterierne i sagerne, men en vis begrænsning vil følge af lighedsprincippet. Bønsing anfører: “Hvis de samme kriterier og de samme oplysninger indgår i flere sager, skal sagerne afgøres ens”.²¹⁹

Magtfordrejningslæren suppleres med proportionalitetsprincippet, hvorefter afgørelsens resultat skal være proportionalt i forhold til retsfølgen.²²⁰ Det skal være nødvendigt, forholdsmæssigt og egnet.²²¹ Forvaltningen må alene træffe en afgørelse, der er egnet til at opnå formålet eller hensigten med bestemmelsen.²²²

Når en forvaltningsmyndighed har fået overladt en vis skønsmargin, er myndigheden forpligtet til reelt at foretage et skøn i praksis. Der findes således et forbud mod at sætte skøn under regel. Forvaltningsmyndigheden kan af den grund ikke fastsætte nogle faste regler for, hvordan skønnet skal foretages i praksis.²²³

3.7. EU-rettens grundlæggende principper og fortolkningsstil

3.7.1. Direktivkonform fortolkning

Databeskyttelsesretten er et udslag af den moderne informationsteknologi og de risici, som denne teknologi har medført.²²⁴ Det dagældende direktiv havde til hensigt at sikre en ensartet databeskyttelse i medlemsstaterne og skabe et digitalt indre marked.²²⁵ Idet direktivet skulle

---

²¹⁷ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 326-327

²¹⁸ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 329

²¹⁹ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 334-335

²²⁰ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 336-337

²²¹ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 337

²²² Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 338

²²³ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 339

²²⁴ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 13

²²⁵ Mortensen, Dansk persondataret, 2020, s. 9

implementeres i den nationale lovgivning, kunne medlemsstaterne selv udfylde de databeskyttelsesretlige rammer. I forlængelse heraf, fastslog EU-Domstolen, at medlemsstaterne har pligt til at fortolke national ret i overensstemmelse med direktivets formål og ordlyd.²²⁶ Medlemsstaterne, herunder de nationale domstole og administrative myndigheder²²⁷, blev dermed underlagt en pligt til at fortolke direktivkonformt.²²⁸ Endvidere fastslog Domstolen, at forpligtelsen skulle kunne rummes inden for de nationale domstoles fortolkningssskøn.²²⁹ EU-Domstolen lod det således være op til medlemsstaternes judicielle myndigheder at afgøre, om det reelt var muligt at fortolke direktivkonformt.²³⁰ En sådan overdragelse af kompetence sikrede ikke nødvendigvis det tilsigtede formål om en ensartet databeskyttelse i alle medlemsstater. Hensigten med et skifte fra direktiv til forordning var således at sikre, at det overordnede ønske om en ensartet databeskyttelse i Unionen faktisk kunne efterleves.²³¹ Det blev derfor tilføjet i forordningens præambelbetragtning nr. 13, at der er ”[...] behov for en forordning for at skabe retssikkerhed og gennemsigtighed [...]”. I forlængelse heraf, fastslår forordningens artikel 51, stk. 2, at det påhviler de nationale tilsynsmyndigheder at bidrage til en ensartet anvendelse af forordningen.

Inden for databeskyttelsesrettens område er forordningen således den nuværende og primære retskilde, og reguleringen af retsområdet udspringer af EU-retten. Den EU-retlige regulering udfylder dog ikke alle regler på området, idet forordningen ikke er udtømmende. Der er dermed stadig mulighed for, at medlemsstaterne selv kan udfylde reguleringen nationalt inden for det fastlagte råderum.²³² Det sker oftest gennem den nationale administrative og judicielle praksis.²³³

3.7.2. EU-rettens principper

En del af EU-rettens retskilder består af generelle retsprincipper, som skal respekteres ved fortolkningen af henholdsvis EU-ret og national ret på EU-regulerede områder.²³⁴ Idet forordningen har direkte virkning i dansk ret, påhviler det de danske myndigheder at skabe normharmon

---

²²⁶ von Colson-dommen, præmis 26

²²⁷ Riis m.fl., *Skriftlig Jura*, 2020, s. 46

²²⁸ Engsig Sørensen m.fl., *EU retten*, 2014, s. 171

²²⁹ von Colson-dommen, præmis 28

²³⁰ Engsig Sørensen m.fl., *EU retten*, 2014, s. 172

²³¹ Blume m.fl., *Ret, privatliv og teknologi*, 2018, s. 32

²³² Blume, *Persondatarettens kilder og metode*, 2020, s. 22

²³³ Blume, *Persondatarettens kilder og metode*, 2020, s. 16

²³⁴ Neergaard m.fl., *EU-ret*, 2016, s. 215

ved fortolkningen af national ret.²³⁵ Det følger endvidere også af princippet om EU-konform fortolkning, hvorefter enhver national lovregel på et EU-reguleret område fortolkes i overensstemmelse med det indhold, der gælder efter den europæiske regulering.²³⁶ Såfremt det ikke er muligt, må den modstridende nationale lovregel tilsidesættes.²³⁷

Endvidere spiller nærhedsprincippet en væsentlig rolle. Princippet indebærer, at såfremt et mål bedre kan opnås på EU-niveau på grund af den påtænkte handlings omfang eller virkning, så har EU mulighed for at gribe ind.²³⁸ Nærhedsprincippet bestemmer udøvelsen af EU's kompetencer på områder, hvor EU ikke har enekompetence, og det har til formål at beskytte medlemsstaternes mulighed for at træffe beslutninger.²³⁹ Derudover har nærhedsprincippet til hensigt at legitimere EU's indgriben, såfremt målet ikke i en tilstrækkelig grad kan nås af medlemsstaterne selv.²⁴⁰

I forbindelse med fortolkningen af EU-retten, er det værd at bemærke, at der skal foretages en analyse og fortolkning af EU-domstolens retspraksis på det givne retsområde. Det fremgår af TEUF artikel 288, stk. 4, at en afgørelse er bindende i alle enkeltheder. EU-Domstolens afgørelser vil dermed binde medlemsstaternes judicielle myndigheder. Hertil er det relevant at have for øje, at det i teorien er diskuteret, om EU-retten udgør en selvstændig ret, eller om det er en del af folkeret og national ret.

I forlængelse heraf sondres der mellem to hovedteorier: den dualistiske og den monistiske.²⁴¹ Ifølge den dualistiske teori udgør EU-retten et selvstændigt retssystem, der er adskilt fra henholdsvis folkeret og national ret.²⁴² Ifølge den monistiske teori bliver EU-retten derimod opfattet som en del af folkeretten og national ret, og dermed som en del af et samlet system.²⁴³ Teoretisk kan der således sondres mellem tre typer af ret: folkeret, EU-ret og national ret. I den forbindelse har EU-Domstolen fastslået i sag 6/64 – Costa/ENEL (Costa/ENEL-dommen), at EU-retten udgør en anden ret end folkeret og national ret. Endvidere har EU-Domstolen fastslået i sag 6/60, Humblet (Humblet-dommen), at såfremt en medlemsstats retsakt strider mod

---

²³⁵ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 239

²³⁶ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 230

²³⁷ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 239

²³⁸ Forordningens præambelbetragtning nr. 170

²³⁹ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 122

²⁴⁰ Ibid.

²⁴¹ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 178

²⁴² Ibid.

²⁴³ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 178

EU-retten, er medlemsstaten forpligtet til at råde bod herpå.²⁴⁴ EU-Domstolen er dermed tilhænger af den dualistiske teori, hvor EU-retten udgør sit eget retssystem, der har forrang for national ret. EU-Domstolen har i en række sager²⁴⁵ taget stilling til forrangsprincippet. Efter deres opfattelse har bindende EU-retsakter med direkte virkning, som for eksempel forordninger, forrang.²⁴⁶ Det følger endvidere af betænkningen til det dagældende direktiv, at Domstolen skal foretage den endelige fortolkning af det dagældende direktivs rækkevidde.²⁴⁷

Stilles spørgsmålet om EU-rettens forrang for en dansk domstol, kan den nævnte opfattelse betvivles.²⁴⁸ Danmark er traditionelt set tilhænger af den dualistiske teori, hvorefter national ret, folkeret og EU-ret anses som adskilte retssystemer. Højesteret har dog fastslået, at Højesteret grundlæggende kan bestemme, hvilken indflydelse EU-retten får i dansk ret.²⁴⁹ Det kan dermed påvirke de EU-retlige principper om forrang og direkte virkning i Danmark, hvis EU-retten ikke tillægges samme værdi, som EU-Domstolen påtænker med sin praksis.²⁵⁰

3.7.3. Fortolkningsstil

Ved fortolkningen af EU-Domstolens praksis må retsanvenderen have kendskab til EU-Domstolens fortolkningsstil. I forlængelse heraf, har EU-Domstolen præciseret, at fortolkningen af Domstolens praksis må ses i lyset af, at EU-retsakter er affattet på forskellige sprog og i forskellige versioner.²⁵¹ Fortolkningsstilen hos EU-Domstolen har undertiden båret præg af en dynamisk fortolkning. Dynamisk fortolkning indebærer, at tidligere vedtaget lovgivning fortolkes i overensstemmelse med nutidens udvikling.²⁵²

Endvidere præger formålet med EU-retten oftest fortolkningen af praksis. Retspraksis fra EU bliver som hovedregel fortolket i overensstemmelse med EU's formål, hvorfor praksis herfra fortolkes teleologisk. Ved en teleologisk fortolkning tages der udgangspunkt i den forståelse, der harmonerer bedst med EU's formål.²⁵³ Teleologisk fortolkning kaldes undertiden også for formålsfortolkning. Denne fortolkningsstil kan foretages i form af en subjektiv eller objektiv

---

²⁴⁴ Humblet-dommen, præmis 7

²⁴⁵ For eksempel COSTA/ENEL-dommen, Simmenthal-dommen og Humblet-dommen

²⁴⁶ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 254

²⁴⁷ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 152

²⁴⁸ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 251-252

²⁴⁹ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 192

²⁵⁰ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 178-179

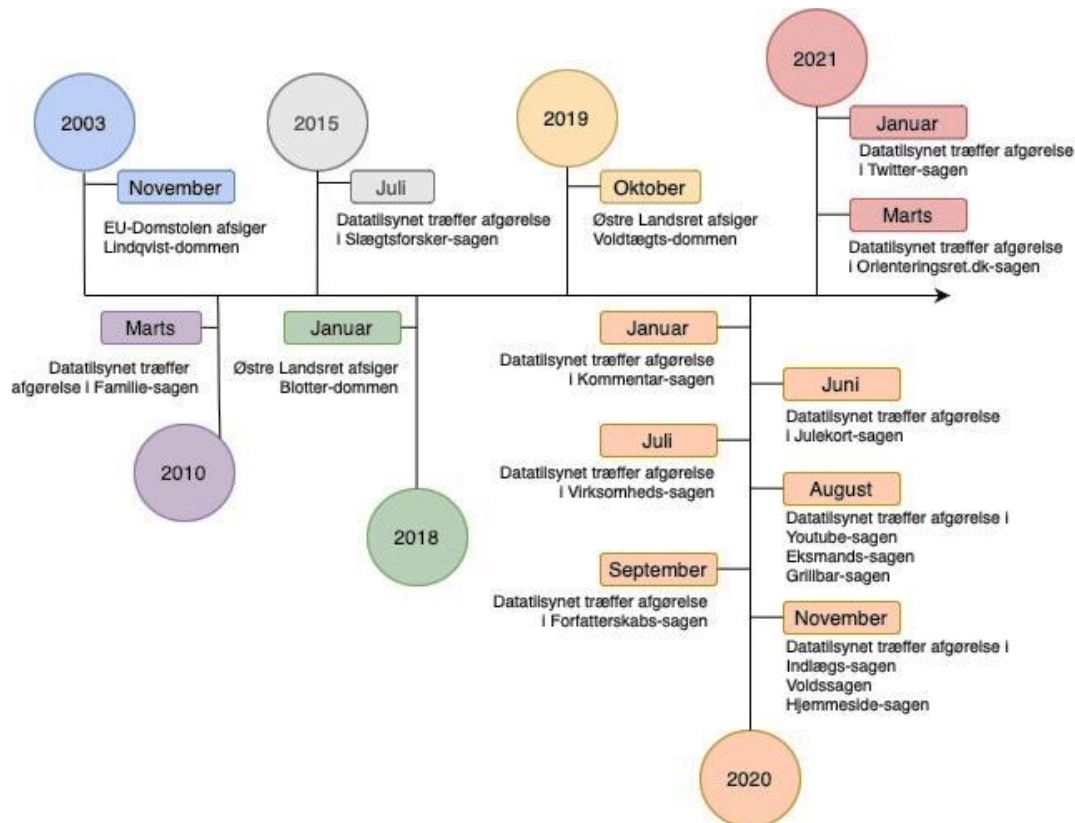
²⁵¹ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 40

²⁵² Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 40-41

²⁵³ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 42

fortolkning. Ved en objektiv formålsfortolkning forholder EU-Domstolen sig alene til lovteksten, mens Domstolen ved en subjektiv formålsfortolkning også inddrager lovens forarbejder ved fortolkningen. EU-Domstolen tager typisk udgangspunkt i en objektiv formålsfortolkning, hvor formålet med teksten vil fremgå af præambelbetragtningen.²⁵⁴

4. Rækkevidden af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i praksis

Som tidligere nævnt under afhandlingens afsnit 3.5.2, foretager forordningen ikke en nærmere afgrænsning af, hvornår undtagelsesbestemmelsen i forordningens artikel 2, stk. 2, litra c finder anvendelse. Det er dermed overladt til praksis at udfylde bestemmelsens indhold. For at fastlægge hvornår en databehandling foretages i personlig eller familiemæssig henseende, skal der foretages en analyse af retspraksis og administrativ praksis.

Afhandlingens analyse er inddelt i fire overordnede kapitler. Kapitel 4.1 analyserer praksis fra direktivets tid, og kapitel 4.2 analyserer praksis fra forordningens tid. Kapitel 4.3 fungerer som

²⁵⁴ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 44

en opsamling af analyserne, mens kapitel 4.4 indeholder en vurdering af, hvorvidt det er muligt at fastlægge rækkevidden af privatbrugsreglen.

Kapitel 4.1 er desuden inddelt i to afsnit, således at EU-praksis er adskilt fra dansk retspraksis og administrativ praksis. Endvidere er kapitel 4.2 inddelt i fire afsnit, hvortil der lægges vægt på de kriterier, som Datatilsynet fremhæver i sine afgørelser.

Analysen behandles opdelt for at øge læsevenligheden og skabe et større og klarere overblik over analysen. Derudover behandles analysen opdelt, idet forordningens præambelbetragtning nr. 18 sætter fokus på sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter, hvilket direktivets undtagelsesbestemmelse ikke medtog.

4.1. Fortolkning af direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led i praksis

4.1.1. Sag C-101/01, Lindqvist

Lindqvist-dommen var den første EU-dom, der tog stilling til fortolkningen af det dagældende direktiv. Dommen blev afsagt otte år efter direktivets ikrafttræden.²⁵⁵ Sagen omhandlede Bodil Lindqvist (Lindqvist), der arbejdede som rengøringsassistent og som i sin fritid hjalp til med konfirmationsforberedelser. I den forbindelse oprettede Lindqvist hjemmesider på internettet med det formål at gøre det lettere for menighedsmedlemmer at finde oplysninger i forbindelse med forberedelsen. Lindqvist oprettede hjemmesiderne på sin egen private computer. Hjemmesiderne kunne også tilgås fra den svenske kirkes hjemmeside via et link. Lindqvist offentliggjorde personoplysninger om sig selv og 18 kolleger. Oplysningerne bestod af navne, adresser, arbejdsopgaver, fritidsvaner samt oplysninger om en kollegas beskadigede fod og sygemelding. Kollegerne var ikke bekendte med offentliggørelsen, hvorfor de senere bad Lindqvist om at fjerne oplysningerne. Lindqvist blev efterfølgende tiltalt for at have overtrådt den svenske lovgivning om beskyttelse af personoplysninger. Den svenske domstol forelagde syv præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen, hvoraf et af dem omhandlede, hvorvidt Lindqvists aktivitet var omfattet af direktivets artikel 3, stk. 2.

EU-Domstolen fastslog med dommens præmis 47, at en offentliggørelse af personoplysninger på en hjemmeside for et ubestemt antal personer ikke udgjorde en personlig eller familiemæssig

---

²⁵⁵ Udsen, IT-ret, 2019, s. 325

aktivitet. Offentliggørelsen var dermed omfattet af det dagældende direktiv.²⁵⁶ Med EU-Domstolens præmis blev dommens ratio decidendi fastslået. Ratio decidendi er et udtryk for den retsregel, som afgørelsen træffes på baggrund af. Ratio decidendi er også benævnt som den *“afgørende begrundelse”* for dommen, og er særlig relevant, da den kan skabe præcedens for fremtidige afgørelser, særligt hvis dommen fastlægger en ny retsregel.²⁵⁷

EU-Domstolen fastslog endvidere i Lindqvist-dommen, at undtagelsesbestemmelsen skal fortolkes indskrænkende: *”Denne undtagelse skal derfor fortolkes, således at den udelukkende vedrører de aktiviteter, der indgår i den enkelte borgers privatliv eller familieliv, hvilket åbenbart ikke er tilfældet med hensyn til behandling af personoplysninger, som består i, at de offentliggøres på internettet, hvorved disse oplysninger bliver tilgængelige for et ubestemt antal personer”*²⁵⁸. En indskrænkende fortolkning indebærer, at anvendelsesområdet for reglens ordlyd indskrænkes.²⁵⁹ Med EU-Domstolens anvendelse af ordet *“udelukkende”*, blev bestemmelsens anvendelsesområde indsnævret. EU-Domstolen fastslog også senere i Ryneš-dommen, at bestemmelsen skulle fortolkes restriktivt.²⁶⁰ En restriktiv fortolkning er et synonym for en indskrænkende fortolkning²⁶¹, hvorfor EU-Domstolen opretholdt sit synspunkt om en indskrænkende fortolkning af bestemmelsen.

Idet direktivet ikke regulerede rækkevidden af undtagelsesbestemmelsen, fastslog EU-Domstolen med sin afgørelse i Lindqvist-dommen en vigtig præmis. EU-Domstolen fastslog, at offentliggørelsen af personoplysningerne i Lindqvist-dommen *“åbenbart”* ikke var omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Dommen blev dermed afgjort på et utvivlsomt grundlag, idet ordet *“åbenbart”* indikerede, at der var tale om et klart tilfælde. EU-domme offentliggøres dog uden en tilkendegivelse af, om en dom er afsagt med dissens eller ej.²⁶² Det er derfor ikke muligt at fastslå, hvorvidt Lindqvist-dommen blev afsagt ved enstemmighed. Det er relevant at fastslå, da dissens påvirker dommens præjudikatsværdi²⁶³, og dermed også muligheden for lægge præmissen til grund i fremtidige sager²⁶⁴. En dom afsagt med dissens kan udtrykke en tvivl om retstilstanden på et givent retsområde.

---

²⁵⁶ Lindqvist-dommen, præmis 47

²⁵⁷ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 321

²⁵⁸ Lindqvist-dommen, præmis 47

²⁵⁹ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 294

²⁶⁰ Ryneš-dommen, præmis 29

²⁶¹ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 309

²⁶² Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 177

²⁶³ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 176

²⁶⁴ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 71

EU-Domstolens afgørelse i Lindqvist-dommen var endvidere en konkret afgørelse, idet Domstolen forholdt sig til det konkrete faktum og de præjudicielle spørgsmål i sagen. En konkret afgørelse påvirker dommens præjudikatsværdi, idet den ikke tilsigter at regulere området generelt.²⁶⁵ En offentliggørelse af personoplysninger for et ubestemt antal personer er dog et hyppigt forekommende faktum i praksis, hvorfor EU-Domstolens præmis også kan lægges til grund i andre sager. I kraft af EU-Domstolens rolle, vil de også oftest formulere deres præmisser på en sådan måde, at de kan være styrende for fremtidige sager.²⁶⁶

På trods af, at Lindqvist-dommen blev afsagt mellem de respektive parter, og dermed ikke havde erga omnes virkning, findes der professorer, der imidlertid er af en anden opfattelse. For eksempel anser professor Morten Broberg, at en fortolkning af EU-retten ved en præjudiciel afgørelse altid vil have erga omnes virkning. Disse præjudicielle afgørelser styrker dermed håndhævelsen af EU-retten.²⁶⁷

EU-Domstolen fremlagde ikke en yderligere begrundelse for, hvorfor privatbrugsreglen ikke fandt anvendelse i sagen. Det kan skyldes, at Lindqvist-dommen var den første EU-dom på området, der tog stilling til rækkevidden af undtagelsesbestemmelsen. Det var tillige den første dom, der tog stilling til behandlingen af personoplysninger på internettet, herunder offentliggørelsen for et ubestemt antal personer. EU-Domstolen gjorde i Lindqvist-dommen brug af en dynamisk fortolkning²⁶⁸, idet direktivets artikel 3, stk. 2 ikke forholdt sig til internettets udbredelse ved dets tilblivelse²⁶⁹. Brugen af denne fortolkningsstil bevirker, at EU-Domstolen ikke er bundet af tidligere praksis. Det ses dog sjældent, at der ændres på denne praksis.²⁷⁰

I generaladvokatens forslag til afgørelse²⁷¹ blev der taget stilling til undtagelsesbestemmelsen i direktivets artikel 3, stk. 2. Generaladvokaten besvarede den svenske domstols tredje spørgsmål, før han gik videre til besvarelsen af de øvrige. Hertil udtalte han, at en behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af edb, er udelukket fra direktivets

---

²⁶⁵ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 323

²⁶⁶ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 71

²⁶⁷ Broberg m.fl., Privates håndhævelse af EU-retten gennem præjudicielle forelæggelser, 2015, s. 455 og 486

²⁶⁸ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 40-41

²⁶⁹ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 16

²⁷⁰ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 176

²⁷¹ Forslag til afgørelse fra Generaladvokat Antonio Tizzano i sag C-101/01, fremsat den 19. september 2002

anvendelsesområde, såfremt behandlingen foretages af en fysisk person med henblik på udøvelse af rent personlige eller familiemæssige aktiviteter.²⁷² Den svenske og nederlandske regering samt Kommissionen fremsatte under sagen et anbringende om, at en offentliggørelse af personoplysninger for et ubestemt antal personer på internettet, ikke kunne betegnes som en rent personlig eller familiemæssig aktivitet.²⁷³ Generaladvokaten var enig i disse betragtninger og konkluderede, at privatbrugsreglen kun omfatter aktiviteter: “[...] *der helt klart er private og fortrolige, og som det er meningen skal forblive i de pågældendes personlige og familiemæssige sfære.*”²⁷⁴ Generaladvokaten fastslog således det samme klare udgangspunkt, som EU-Domstolen senere gjorde i sin afgørelse.²⁷⁵

Herudover var Generaladvokaten dog enig med Lindqvist i: “[...] *at den pågældende behandling er iværksat »med henblik på udøvelse af aktiviteter, der ikke er omfattet af fællesskabsretten«*”²⁷⁶. Generaladvokaten inddrog derfor en række momenter og synspunkter, som hverken EU-Domstolen, Kommissionen, den svenske eller nederlandske regering tog i betragtning. Hertil gjorde generaladvokaten det klart, at Lindqvists hjemmesider blev oprettet: “[...] *uden noget lukrativt formål og udelukkende som støtte for hendes aktivitet som kateket, som hun udøver frivilligt og uden for ethvert arbejdsforhold i sognet.*”²⁷⁷ Hjemmesiderne blev således oprettet uden økonomiske formål, og efter generaladvokatens opfattelse, som led i en aktivitet, der ikke var omfattet af direktivets anvendelsesområde, da den var frivillig. Det fremgår af forarbejderne til PDL²⁷⁸, at en behandling i forbindelse med sædvanlige fritidsaktiviteter normalt vil være omfattet af privatbrugsreglen.²⁷⁹ De forhold som generaladvokaten dermed lagde vægt på i sin afgørelse, var forhold, der talte for, at privatbrugsreglen ville finde anvendelse. Generaladvokaten udtalte endvidere: “[...] *at direktivets artikel 3, stk. 2, ville blive tømt for enhver betydning, hvis fællesskabsrettens anvendelsesområde omfattede alle aktiviteter, selv ikke-økonomiske, der udøves ved hjælp af telekommunikationstjenester eller andre tjenester.*”²⁸⁰ Ifølge generaladvokaten ville privatbrugsreglen dermed blive overflødig, hvis alle aktiviteter, der foretages på internettet, kan være omfattet af forordningens anvendelsesområde.

---

²⁷² Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 27

²⁷³ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 30-31

²⁷⁴ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 34

²⁷⁵ Lindqvist-dommen, præmis 47

²⁷⁶ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 35

²⁷⁷ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 36

²⁷⁸ Registerudvalgets betænkning af 1997

²⁷⁹ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 428

²⁸⁰ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 37

Der var således ikke enighed om afgørelsen i Lindqvist-dommen. Det er interessant, idet generaladvokatens opgave består i at oplyse sagen på en uafhængig og upartisk måde samt fremsætte et forslag til afgørelse.²⁸¹ Idet EU-Domstolen ikke er bundet af eller forpligtet til at følge generaladvokatens afgørelse²⁸², er retskildeværdien af generaladvokatens udtalelse begrænset²⁸³. Dog kan generaladvokatens udtalelser, heriblandt udtalelsen til Lindqvist-dommen, give en indikation af, at der herskede modstående retsopfattelser og synspunkter blandt EU-organerne.²⁸⁴

4.1.2. Dansk praksis efter EU-Domstolens afgørelse i Lindqvist-dommen

I Datatilsynets afgørelse 2009-219-0328 (Familie-sagen) fandt Datatilsynet ikke, at offentliggørelsen af oplysninger om klager og dennes børn var omfattet af privatbrugsreglen. I sagen havde indehaveren af en hjemmeside offentliggjort billeder af klager og børnene uden samtykke. Formålet med hjemmesiden var at give venner og familie mulighed for at følge med i sønnens opvækst og familiens forhold. Datatilsynet henviste i sin afgørelse til PDL § 2, stk. 3 og udtalte: ”Datatilsynet har i tidligere sager udtalt, at offentliggørelse af personoplysninger på internettet ikke kan anses for at være aktiviteter af rent privat karakter”. Datatilsynet fulgte dermed EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen²⁸⁵ og foretog ikke en yderligere vurdering af undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde.

Tilsvarende gjorde Datatilsynet gældende i afgørelse 2014-217-0578 (Slægtsforsker-sagen), der blev afsagt den 03. juli 2015. Sagen omhandlede en person, der indgav en klage til Datatilsynet, efter der var sket en offentliggørelse af oplysninger om klager på en hjemmeside om slægtsforskning. Datatilsynet udtalte i afgørelsen: ”Samtidig finder Datatilsynet ikke, at undtagelsen i persondatalovens § 2, stk. 3, om behandling af oplysninger i rent privat øjemed finder anvendelse, da der er tale om en offentliggørelse på internettet”. Datatilsynet fastslog således, at undtagelsesbestemmelsen ikke fandt anvendelse alene af den årsag, at der var sket en offentliggørelse af personoplysninger på internettet. Datatilsynet afgjorde sagen i overensstemmelse med EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen.²⁸⁶ Det kan skyldes, at Datatilsynet havde

---

²⁸¹ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 132

²⁸² Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 132

²⁸³ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 177

²⁸⁴ Ibid.

²⁸⁵ Lindqvist-dommen, præmis 47

²⁸⁶ Ibid.

en pligt til at fortolke PDL i overensstemmelse med EU-Domstolens fortolkning af privatbrugsreglen, jf. forpligtelsen om direktivkonform fortolkning²⁸⁷ og EU-konform fortolkning²⁸⁸. Datatilsynet henviste dog ikke til Lindqvist-dommen i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen, men i stedet til tidligere administrativ praksis. Det kan følge af, at Datatilsynet har en forpligtelse til at følge egen praksis og behandle alle borgere lige for loven.²⁸⁹

Som nævnt under afhandlingens afsnit 3.6.2, findes der en mulighed for at indbringe en administrativ afgørelse for de danske domstole, jf. GRL § 63. U 2018.1675 Ø (TfK 2018.440/02) (Blotter-dommen) er et eksempel på en sådan indbringelse. Sagen omhandlede T, der var tiltalt for overtrædelse af PDL den 26. maj 2017. T havde uberettiget offentliggjort oplysninger om strafbare forhold og billeder af en person på sin Facebook-profil. Her beskrev T, at den pågældende person havde blottet sig over for to 10-årige piger. T var mor til en af pigerne, og billederne af den pågældende var taget med T's mobiltelefon af overvågningsvideoen fra en dagligvareforretning. Ud fra billederne var det muligt at identificere den pågældende. Oplysningerne blev delt fra T's åbne Facebook-profil i en gruppe med over 9.000 medlemmer. T havde selv over 2.000 Facebook-venner, selvom hun ikke kendte dem alle. T blev derfor anset som dataansvarlig og ifaldt et bødeansvar for overtrædelse af PDL. Selvom byretten og landsretten ikke udtrykkeligt forholdt sig til, hvorvidt T's aktivitet var omfattet af PDL § 3, stk. 2, bidrager Blotter-dommen alligevel til fastlæggelsen af rækkevidden af privatbrugsreglen. Det gør den, idet domstolene, på trods af forhandlingsprincippet²⁹⁰, kan gøre brug af privatbrugsreglen, såfremt det er nødvendigt.

Ifølge forhandlingsprincippet skal domstolene alene forholde sig til det processtof, som parterne tilvejebringer i en sag. Forhandlingsprincippet er derfor det modsatte af officialprincippet.²⁹¹ Eftersom domstolene skal sørge for at afgøre sagen i overensstemmelse med gældende ret²⁹², omfatter forhandlingsprincippet ikke valget af retsregler i en sag²⁹³. Det er dermed op til domstolene selv at vurdere, hvilke regler der skal finde anvendelse på den konkrete tvist, da domstolene kender til retsreglerne (*jura novit curia*).²⁹⁴ Domstolene kan ikke desto mindre være

---

²⁸⁷ TEUF artikel 288, stk. 3

²⁸⁸ TEU artikel 4, stk. 3

²⁸⁹ Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 62-63

²⁹⁰ RPL § 28

²⁹¹ Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 109

²⁹² Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 113

²⁹³ Ibid.

²⁹⁴ Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 113

begrænset af parternes anbringender, særligt fordi faktum og de fremførte anbringender i en sag, kan relatere sig til en bestemt retsregel.²⁹⁵ Det kan derfor ikke udelukkes, at det ikke har haft en vis indflydelse på domstolens anvendelse af retsreglerne i Blotter-dommen. Hvis der ses bort herfra, gjorde byretten og landsretten ikke brug af privatbrugsreglen i Blotter-dommen, hvorfor de må have været af den opfattelse, at behandlingen af personoplysningerne ikke kunne henføres under undtagelsesbestemmelsen. Det kan således udledes af dommen, at en offentliggørelse af følsomme personoplysninger samt billeder på en åben Facebook-profil med over 2.000 venner, ikke var omfattet af privatbrugsreglen.

Til forskel fra Datatilsynets afgørelse i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen, lagde landsretten ikke blot til grund i Blotter-dommen, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet var omfattet af PDL. Landsretten forholdt sig dermed til, hvordan offentliggørelsen var sket på det sociale medie, herunder hvor mange der havde adgang til personoplysningerne. Det kan skyldes, at offentliggørelsen skete på en social platform, hvor der er mulighed for at begrænse tilgængeligheden af personoplysningerne for de øvrige brugere. Det var ikke tilfældet i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen, hvor offentliggørelsen var sket på en hjemmeside. Landsretten forholdt sig derudover til karakteren af personoplysningerne, hvilket Datatilsynet ikke gjorde i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen.

Hvilken retsvirkning Blotter-dommen har for fremtidige sager, afhænger af dommens præjudikatsværdi. Præjudikatsværdien påvirkes af en række faktorer, der indgår i en helhedsvurdering.²⁹⁶ Det er relevant at fastslå præjudikatsværdien af dommen, da det har en betydning for, hvorvidt retsopfattelsen af reglerne vil blive lagt til grund i fremtidige sager.²⁹⁷ Det er for eksempel af betydning for vurderingen, at Blotter-dommen er afsagt af Østre Landsret. En dom afsagt af landsretten, har i udgangspunktet en større præjudikatsværdi end domme afsagt af en byret. Det skyldes, at dommen er afsagt af en trinøjere domstolsinstans.²⁹⁸ I Blotter-dommen prøvede landsretten dog ikke spørgsmålet om, hvorvidt PDL fandt anvendelse, hvorfor de blot lagde byrettens afgørelse til grund. Det udelukker dog ikke, at landsretten havde adgang til at gøre brug af privatbrugsreglen, såfremt det var nødvendigt.

---

²⁹⁵ Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 114

²⁹⁶ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 30

²⁹⁷ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 17

²⁹⁸ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 35

Endvidere spiller dommens alder en rolle for præjudikatsværdien, idet samfundet er under konstant udvikling.²⁹⁹ Blotter-dommen blev afsagt det samme år, som forordningen trådte i kraft. Dommen blev afsagt den 29. januar 2018, hvilket var før forordningens ikrafttrædelse. DBL havde derfor endnu ikke erstattet PDL, hvorfor landsretten fortsat tog udgangspunkt i PDL. Selvom dommen blev afsagt efter en anden lov, påvirker det ikke dommens præjudikatsværdi³⁰⁰ i så høj en grad, idet privatbrugsreglen er videreført i forordningen. Modsætningsvist kan det have en indflydelse på domsresultatet, at forordningens præambelbetragtning nr. 18 nævner sociale netværksaktiviteter. Direktivet adresserede ikke, at en sådan aktivitet kan være omfattet af privatbrugsreglen. Noget tyder på, at denne tilføjelse alligevel ikke ville have ledt til et andet resultat i Blotter-dommen, jf. TfK 2020.1061 (Voldtægts-dommen). Voldtægts-dommen blev afsagt i 2020, og omhandlede også en offentliggørelse af oplysninger om strafbare forhold på en åben Facebook-profil. Retten lagde vægt på de samme forhold som i Blotter-dommen.

Det påvirker derimod Blotter-dommens præjudikatsværdi i højere grad, at dommen indeholder en konkret afgørelse, idet den er baseret på de konkrete hændelser i sagen.³⁰¹

Det fremgår af dommen: *“Retten finder, at den beskrevne måde, hvorpå billederne er lagt på Facebook svarer til en videregivelse i persondatalovens forstand”*. Det sidstnævnte forhold påvirker dommens præjudikatsværdi i væsentlig grad, hvorfor det er tvivlsomt, hvorvidt dommens resultat kan danne grundlag for fremtidige afgørelser.³⁰²

4.2. Fortolkning af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c i praksis

Der findes et begrænset antal databeskyttelsesretlige domme på området for privatbrugsreglen, hvorfor Datatilsynet fortsat er den førende aktør³⁰³. Det er derfor overladt til Datatilsynet at foretage den nærmere afgrænsning af privatbrugsreglens anvendelsesområde.³⁰⁴

Datatilsynet offentliggjorde i 2020 to afgørelser, hvor de vurderede, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet var omfattet af privatbrugsreglen. I Datatilsynets ene afgørelse

---

²⁹⁹ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 37

³⁰⁰ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 31

³⁰¹ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 323

³⁰² Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 324

³⁰³ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 123-124

³⁰⁴ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 219

2019-31-2287 (Youtube-sagen), lagde Datatilsynet til grund, at en offentliggørelse af en lydoptagelse på Youtube var omfattet af undtagelsesbestemmelsen³⁰⁵. I sagen havde en kommune på vegne af to medarbejdere indgivet en klage til Datatilsynet den 20. september 2019. Der var blevet offentliggjort en lydoptagelse fra et møde, hvor to af kommunens medarbejdere havde deltaget. Datatilsynet henviste i deres begrundelse til forordningens præambelbetragtning nr. 18, hvorefter de udtalte: *“I lyset af betragtningens henvisning til ”sociale netværksaktiviteter” er det Datatilsynets opfattelse – efter at praksis har været forelagt Datarådet – at en fysisk persons behandling af personoplysninger, som består i offentliggørelse på internettet, kan være at anse for en ren personlig eller familiemæssig aktivitet”*. Datatilsynet udtalte endvidere: *“Det er således ikke i sig selv afgørende for anvendelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c, om der er sket offentliggørelse på internettet [...]”*. Med disse udtalelser gjorde Datatilsynet det således klart, at det ikke længere var afgørende for undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde, at der var sket en offentliggørelse af personoplysninger på internettet. Datatilsynet udtalte i stedet, at der skulle foretages en konkret helhedsvurdering, hvor formålet med offentliggørelsen, karakteren af personoplysningerne samt konteksten heraf skulle indgå. Datatilsynet ville derfor foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse i den konkrete situation. Hvorvidt Datatilsynet dog reelt havde hjemmel til at foretage en sådan vurdering, vil blive gennemgået under afhandlingens afsnit 5.3.1.

Som det fremgår af afhandlingens afsnit 3.6.4, er Datatilsynets skønsbeføjelse ikke ubegrænset. Datatilsynets skal blandt andet overholde magtfordrejningslæren, hvorefter Datatilsynet alene må inddrage saglige hensyn i vurderingen.³⁰⁶

4.2.1. Formålet med behandlingen af personoplysningerne og karakteren heraf

I Youtube-sagen lagde Datatilsynet blandt andet vægt på karakteren af lydfilen og fastslog, at lydoptagelsen var sket som led i ytringer mellem en borger og myndighed. Lydoptagelsen indeholdt, ifølge Datatilsynet, subjektive vurderinger og værdiladede ytringer. Disse ytringer udgjorde en del af klagerens meningstilkendegivelser, hvilket også måtte stå brugere af internettet klart. På den baggrund fastslog Datatilsynet, at undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse. En tilsvarende vurdering fremgik af Datatilsynets afgørelse 2020-31-2706 (Grillbar-sagen), der ikke er offentliggjort. I sagen fremsatte en gruppe personer negativ omtale af klager og en grillbar på en Facebook-side. Datatilsynet fastslog heri, at den negative omtale på Facebook

---

³⁰⁵ Forordningens artikel 2, stk. 2, litra c

³⁰⁶ Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018, s. 322

udgjorde en subjektiv meningstilkendegivelse, der talte for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen. Datatilsynet lagde dermed vægt på samme forhold som i Youtube-sagen og kom frem til et tilsvarende resultat. Det skete til trods for, at aktiviteterne blev foretaget på to forskellige platforme. I Grillbar-sagen blev personoplysningerne offentliggjort på Facebook, mens lydoptagelsen i Youtube-sagen blev offentliggjort på Youtube. Datatilsynet fastslog derfor med afgørelserne, at der kan lægges vægt på samme forhold, uafhængigt af den valgte sociale platform. I begge sager talte forholdet for, at undtagelsesbestemmelsen skulle finde anvendelse.

Det fremgår hverken af Registerudvalgets betænkning³⁰⁷ eller af Justitsministeriets betænkning til forordningen³⁰⁸, at Datatilsynet bør inddrage, hvorvidt en aktivitet anses som en subjektiv vurdering eller meningstilkendegivelse ved anvendelsen af privatbrugsreglen. Bønsing har dog tidligere anført i den juridiske litteratur, at visse hensyn i praksis oftest udgør saglige hensyn. Det kan for eksempel omfatte hensynet til menneskerettighederne, herunder ytringsfriheden, som det var tilfældet her. Endvidere fremgår det af forordningens præambelbetragtning nr. 4, at beskyttelsen af personoplysningerne skal afvejes i forhold til de øvrige grundlæggende rettigheder. Det følger også af Justitsministeriets betænkning, at debatter på internettet om sportsfolks præstationer kan udgøre et eksempel på en privat aktivitet.³⁰⁹ En debat består af meningstilkendegivelser, hvorfor det kan være årsagen til, at Datatilsynet vurderede, at udtalelserne i Grillbar-sagen og lydklippet i Youtube-sagen var omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Tilsvarende forhold indgik også i vurderingen af undtagelsesbestemmelsens anvendelse i Datatilsynets afgørelse 2020-31-3501 (Twitter-sagen) og 2019-31-2538 (Forfatterskabs-sagen), der vil blive gennemgået i nedenstående afsnit.

I Forfatterskabs-sagen var der sket en offentliggørelse af klagers navn og betragtninger om en kendt forfatter. Hjemmesiden havde karakter af en blog, hvor ejeren fremkom med sine egne holdninger til forskellige emner. Datatilsynet henviste i sin afgørelse til præambelbetragtning nr. 18 og den konkrete helhedsvurdering, der skulle foretages. Datatilsynet tog stilling til formålet med offentliggørelsen, karakteren af de offentliggjorte oplysninger samt konteksten, som disse oplysninger indgik i. Hvad angår konteksten, lagde Datatilsynet til grund, at hjemmesiden havde karakter af en blog. Der var tale om en sædvanlig og legitim aktivitet, idet brugernes

---

³⁰⁷ Registerudvalgets betænkning af 1997

³⁰⁸ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, afsnit 2.2. Rent privat karakter

³⁰⁹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37

egne holdninger kom til udtryk på hjemmesiden. Det samme var ligeledes tilfældet i Datatilsynets afgørelse i Twitter-sagen, hvor indklagede blandt andet foretog en offentliggørelse af personoplysninger på sin hjemmeside og Twitter-profil. Oplysningerne bestod af navne og underskrifter på personer der, efter indklagedes opfattelse, var indblandet i dokumentfalsk og falsk vidneforklaring. Datatilsynet udtalte: “[...] at hjemmesiden har karakter af en blog, hvor [...] fremkommer med egne holdninger om forskellige emner, hvilket efter Datatilsynets vurdering må anses for sædvanlig og legitim aktiviteter.”. Det fremgår af Registerudvalgets betænkning³¹⁰ og Justitsministeriets betænkning, at såfremt en aktivitet anses som sædvanlig eller legitim, vil det tale for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen.³¹¹ Datatilsynets afgørelser harmonerede af denne grund med betænkningerne, hvorfor Datatilsynet også lagde vægt på et sagligt kriterium i denne vurdering.

Datatilsynet tog ikke stilling til, hvorvidt der var tale om en sædvanlig eller legitim aktivitet i Grillbar-sagen og Youtube-sagen, men gjorde det alene i Twitter-sagen og Forfatterskabs-sagen. Datatilsynet tog dermed ikke stilling til de samme forhold i sagerne, selvom de kom frem til, at privatbrugsreglen fandt anvendelse i alle fire sager.

Det er også set i praksis, at Datatilsynet lægger vægt på, hvorvidt en aktivitet er sædvanlig og legitim, uden at nævne, at der foretages en konkret helhedsvurdering. Et eksempel herpå er sag 2020-31-3639 (Eksmands-sagen). I Eksmands-sagen lagde Datatilsynet til grund, at undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse med følgende begrundelse: “Datatilsynet har herved lagt vægt på, at offentliggørelse af billeder af familiemedlemmer på Facebook må anses som værende en sædvanlig privat aktivitet, der falder uden for reglerne i databeskyttelsesforordningen”. Datatilsynet begrundede alene anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen med det anførte, hvorfor det var tilstrækkeligt for anvendelsen af privatbrugsreglen, at en aktivitet var en sædvanlig privat aktivitet. Der var dermed ikke behov for en konkret helhedsvurdering. Det kan også udledes af afgørelsen, at en aktivitet kan anses som sædvanlig privat, selvom der sker en offentliggørelse på Facebook.

---

³¹⁰ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 428

³¹¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37-38

I Forfatterskabs-sagen og Twitter-sagen lagde Datatilsynet ikke alene vægt på, hvorvidt offentliggørelsen af personoplysningerne udgjorde en sædvanlig og legitim aktivitet, men også hvilken karakter, herunder type af personoplysninger, der var offentliggjort. Datatilsynet fastslog i Forfatterskabs-sagen: ”[...] at korrespondancen, som du ønsker slettet, indeholder oplysninger om dit for- og efternavn, dine betragtninger om [...] forfatterskab, din tak for teksten på hjemmesiden, din indsigelse [...] Der er tale om ikke-følsomme oplysninger om dig, som efter Datatilsynets opfattelse er af harmløs karakter”. Datatilsynet vurderede, at de offentliggjorte personoplysninger udgjorde almindelige personoplysninger, der ikke ville påvirke den registreres privatliv, da oplysningerne var af “*harmløs karakter*”. Om afgørelsen ville være anderledes, såfremt der var tale om følsomme personoplysninger, vides ikke. Idet Datatilsynet dog fremhævede, at der var tale om ikke-følsomme personoplysninger, indikerer det, at typen af personoplysninger har en vis betydning for vurderingen. Det følger af, at Datatilsynet er forpligtet til at fremhæve det faktum, der har en betydning for afgørelsens resultat, jf. FVL § 24, stk. 2.

I Twitter-sagen var der ligeledes sket en offentliggørelse af klagerens navn og efternavn. Til forskel fra Forfatterskabs-sagen var der også offentliggjort oplysninger om strafbare forhold om klageren samt et billede af klagerens underskrift. Som tidligere nævnt under afhandlingens afsnit 3.2, udgør oplysninger om strafbare forhold ikke almindelige eller følsomme personoplysninger, men en selvstændig kategori.³¹² Det vurderede Datatilsynet var uden betydning: “[...] idet der er tale om ikke underbyggede udsagn af en tydelig subjektiv karakter”. Selvom der var tale om oplysninger om strafbare forhold, foretog Datatilsynet en vurdering af, hvorvidt udsagnene var dokumenteret. Datatilsynet lagde ikke blot til grund, at oplysningerne kunne være skadelige for et omdømme, selvom de ikke nødvendigvis var korrekte. Idet Datatilsynet vurderede, at oplysningerne var af “*tydelig subjektiv karakter*”, forholdt de sig til, hvordan modtagerne af oplysningerne ville opfatte disse. Det gjorde Datatilsynet også mere klart i YouTube-sagen, hvor de fastslog, at det stod brugerne af hjemmesiden klart, at der var tale om subjektive vurderinger og værdiladede ytringer. Det spiller af denne grund en rolle for vurderingen af anvendelsen af privatbrugsreglen, hvordan andre opfatter personoplysningerne.

Disse kriterier fremgår hverken af forordningens ordlyd, forarbejderne til bestemmelsen eller af den juridiske litteratur. Det er nærmere et spørgsmål om, hvorvidt kriterierne er saglige i

---

³¹² Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 112

forhold til forordningens formål. Forordningens formål er at beskytte behandlingen af personoplysninger i henhold til forordningens artikel 1. Forordningen sonderer mellem forskellige typer af personoplysninger, og indeholder et udgangspunkt om forbud mod behandling af følsomme personoplysninger³¹³. Visse personoplysninger har derfor behov for en større beskyttelse end andre. Hvad angår brugernes opfattelse af personoplysningerne, er det nærmere en vurdering af, hvorvidt der er risiko for, at modtagerne af oplysningerne vil foretage en viderebehandling af personoplysningerne. Det vil i så fald vil være skadeligt for den registrerede. Det var hverken tilfældet i Twitter-sagen eller Forfatterskabs-sagen.

4.2.2. Offentliggørelsen af personoplysninger

Som anført under afhandlingens afsnit 4.1.1, fastslog EU-Domstolen med Lindqvist-dommen, at privatbrugsreglen ikke kunne finde anvendelse, hvis der skete en offentliggørelse af personoplysninger for et ubestemt antal personer på internettet.³¹⁴ Afgørende for anvendelsesområdet var derfor, hvorvidt der var sket en sådan offentliggørelse. Senere offentliggjorde Artikel 29-gruppen sin udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, hvor hensynet til selve offentliggørelsen af personoplysningerne ligeledes spillede en væsentlig rolle for anvendelsen af privatbrugsreglen.³¹⁵ I litteraturen er det anført flere steder, at der bør foretages en vurdering af, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, herunder hvor mange offentliggørelsen er sket overfor.³¹⁶ Selvom EU-lovgiver ikke tilføjede hensynet til selve offentliggørelsen i privatbrugsreglens ordlyd eller præambelbetragtning nr. 18, taler flere af de nævnte kilder for, at det er af betydning. Det kan også være årsagen til, at Datatilsynet inddrog hensynet hertil i sagerne 2019-31-2263 (Voldssagen) og Virksomhedssagen.

I Virksomhedssagen var der sket en offentliggørelse af personoplysninger på Facebook. Datatilsynet forholdt sig blandt andet til, hvorvidt offentliggørelsen havde en relation til en kommerciel aktivitet. Datatilsynet vurderede i det konkrete tilfælde, at der var tale om en offentlig Facebook-profil med over 1.000 venner. Datatilsynet udtalte: “[...] at videregivelsen var sket til en bred og ubestemt kreds af personer, idet du har over 1.000 venner på din Facebook-profil [...]”. Datatilsynet lagde også vægt på, at der var tale om en åben Facebook-profil i Voldssagen. Hensynet hertil spillede dog ikke nær så stor en rolle som i Virksomhedssagen. Artikel 29-

---

³¹³ Forordningens artikel 9, stk. 1

³¹⁴ Lindqvist-dommen, præmis 47

³¹⁵ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

³¹⁶ Blume m.fl., Se mig på nettet - om privatlivets ufred på sociale netværk og street view, 2010, s. 99 og Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 119 og Udsen, IT-ret, 2019, s. 350

gruppen har tidligere udtalt, at undtagelsesbestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis delingen af personoplysningerne sker til samtlige brugere af et netværk, og hvor det ikke er muligt at udvælge modtagerne selv.³¹⁷ Det var alene i Virksomhedssagen, at Datatilsynet vurderede, at undtagelsesbestemmelsen ikke fandt anvendelse. Det forskellige resultat må være et udtryk for, at offentliggørelse af personoplysninger ikke længere spiller en afgørende rolle for vurderingen. Datatilsynet foretog derfor et reelt skøn i begge sager og satte således ikke skøn under regel.

Det interessante i Virksomhedssagen var også, at Datatilsynet forholdt sig til, hvorvidt der var sket en *“offentliggørelse for en ubestemt kreds af personer”* og ikke, hvorvidt der var sket en *“offentliggørelse for et ubestemt antal af personer”*. Det kan skyldes, at offentliggørelsen skete på Facebook, hvor det er muligt at begrænse adgangen til en bestemt kreds af personer. Denne begrænsning er oftest ikke mulig på hjemmesider, men alene på sociale platforme. Det kan også være årsagen til, at Datatilsynet ikke forholdt sig til, hvorvidt der var sket en offentliggørelse af personoplysninger for en begrænset kreds af personer i for eksempel Forfatterskabs-sagen. I Forfatterskabs-sagen offentliggjorde indklagede personoplysninger på en hjemmeside, der havde karakter af en blog. Da andet ikke anføres i afgørelsen, formodes det, at alle brugere havde adgang til hjemmesiden. Idet Datatilsynet fastslog, at privatbrugsreglen fandt anvendelse i sagen³¹⁸, understøttes antagelsen om, at Datatilsynet ikke længere lægger EU-Domstolens præmis fra Lindqvist-dommen³¹⁹ til grund i sagerne. Privatbrugsreglen kan således finde anvendelse, selvom der sker en offentliggørelse for et ubestemt antal personer, som det for eksempel også var tilfældet i Twitter-sagen.

Det interessante er også, at Datatilsynet ikke udtalte sig om selve offentliggørelse, herunder tilgængeligheden af personoplysningerne for andre brugere i alle afgørelserne. Tilgængeligheden for andre brugere og betydningen heraf, må derfor adskille sig fra EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen. Det samme må gælde i forhold til Artikel 29-gruppens udtalelse, hvorefter det falder uden for privatbrugsreglens anvendelsesområde, når der er tale om en profil med ubegrænset adgang.³²⁰

---

³¹⁷ Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019, s. 15

³¹⁸ Forfatterskabs-sagen

³¹⁹ Lindqvist-dommen, præmis 47

³²⁰ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

Vurderingen af, hvorvidt der var sket en offentliggørelse på sociale medier, blev også foretaget af landsretten i Voldtægts-dommen. Det må dermed understøtte udgangspunktet om, at et sådant kriterium er af betydning for anvendelsen af forordningens undtagelsesbestemmelse. I Voldtægts-dommen havde T offentliggjort almindelige personoplysninger og oplysninger om strafbare forhold vedrørende F. I den forbindelse var F's navn og billede blevet delt med en tekst om, at F tidligere var anholdt for voldtægt og nu var idømt 3 års fængsel for voldtægt af en 12-årig pige. I et senere opslag henviste T til det første opslag og skrev, at F var pædofil og tidligere dømt, samt at F var tiltalt i en ny sag. T blev fundet skyldig i offentliggørelsen af oplysningerne i både byretten og landsretten. Østre Landsret skærpede dog straffen og hævdede bøden fra 15.000 kr. til 25.000 kr. Byretten og landsretten tog ikke udtrykkeligt stilling til, hvorvidt privatbrugsreglen fandt anvendelse i den konkrete sag. Som anført under afhandlingens afsnit 4.1.2, omfatter forhandlingsprincippet ikke valget af retsregler³²¹, hvorfor byretten og landsretten kan gøre brug af privatbrugsreglen ex officio. Idet begge retsinstanser undlod at udtale sig om privatbrugsreglen, må de have været af den opfattelse, at undtagelsen ikke fandt anvendelse. Byretten og landsretten forholdt sig dog til, hvor mange personer oplysningerne var delt med, og hvordan det var sket. I sagen blev det oplyst: *“Opslaget kunnet læses af samtlige brugere af Facebook. 7500 personer havde reageret på opslaget, der var blevet delt 4100 gange og havde fået 2600 kommentarer”*. Hvad angår det andet opslag, blev det oplyst: *“Opslaget kunne læses af samtlige brugere af Facebook. 2300 personer havde reageret på opslaget, der var blevet delt 209 gange og havde fået 545 kommentarer”*. Oplysningerne kunne dermed læses af samtlige brugere af Facebook, og de var delt flere gange, hvilket er forhold, der ifølge Artikel 29-gruppen klart taler imod anvendelsen af privatbrugsreglen.³²² Det kan således udledes af dommen, at selve hensynet til offentliggørelsen af personoplysningerne indgik i domstolens vurdering i Voldtægts-dommen. Idet privatbrugsreglen ikke fandt anvendelse, vil en offentliggørelse for samtlige brugere på Facebook tale imod anvendelsen af privatbrugsreglen. Tilsvarende kan også udledes af Blotter-dommen, der var afsagt i henhold til PDL. I og med at domstolene i begge domme var af samme opfattelse, må deres opfattelse af anvendelsen af privatbrugsreglen ikke have ændret sig.

4.2.3. Kommerciel eller økonomisk hensigt

Det er anført i præambelbetragtning nr. 18, at en behandling af personoplysninger ikke må have en forbindelse til en kommerciel eller erhvervsmæssig aktivitet. Det kan være årsagen til, at

---

³²¹ Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 113

³²² Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

Datatilsynet i Grillbar-sagen lagde vægt på, at anmelderne på Facebook var privatpersoner. Hvis anmelderne på Facebook var erhvervsdrivende, ville resultatet i afgørelsen muligvis være anderledes. Det var for eksempel tilfældet i Virksomhedssagen, hvor Datatilsynet lagde vægt på, at de offentliggjorte opslag på Facebook-profilen havde nær tilknytning til indklagede og klagers forretningsforbindelse. Datatilsynet vurderede, at formålet med offentliggørelsen af oplysningerne var af kommerciel karakter, hvorfor undtagelsesbestemmelsen ikke fandt anvendelse. Idet hensynet hertil fremgår af præambelbetragtning nr. 18, vil der være tale om et sagligt kriterium.

Datatilsynet lagde i Virksomhedssagen vægt på flere forhold. Hertil undersøgte de, som ovenfor nævnt, hvor stor en gruppe personoplysningerne blev delt med. Datatilsynet vurderede endvidere, at Facebook-profilen blev anvendt i erhvervsøjemed, selvom indklagede havde udtalt: “[...] alle ytringer sker i overensstemmelse med gældende lov, men det gør dog ikke sagen erhvervsretlig ift. anvendelse persondata, da det alene foregår på min privat profil [...]”. Indklagede var af den opfattelse, at behandlingen af personoplysningerne var en privat aktivitet, idet det foregik på indklagedes private Facebook-profil. Datatilsynet vurderede dog, at det var uden betydning for resultatet i afgørelsen, idet indklagede anvendte sin private profil til et erhvervsmæssigt formål. Datatilsynets afgørelse harmonerede derfor med Artikel-29 gruppens udtalelse: “Hvis en bruger af sociale netværkstjenester optræder på en virksomheds [...] vegne, [...] til fremme af kommercielle, politiske eller velgørende formål, finder undtagelsen ikke anvendelse.”³²³ Det spiller dermed ikke en rolle for anvendelsen af privatbrugsreglen, at offentliggørelsen af personoplysningerne sker på en privat Facebook-profil. EU-Domstolen fastslog tilsvarende med deres afgørelse i Lindqvist-dommen, idet det var uden betydning, at Lindqvist anvendte sin private computer til offentliggørelsen af personoplysningerne.³²⁴

Endvidere forholdt Datatilsynet sig til, hvorvidt offentliggørelsen af oplysningerne om klager var sket med henblik på at skabe en økonomisk fortjeneste i Voldssagen, Forfatterskabs-sagen og Datatilsynets afgørelse 2019-31-2553 (Hjemmeside-sagen). Datatilsynet vurderede, at der ikke forelå sådanne formål. Datatilsynet udtalte blandt andet i Voldssagen: “At offentliggørelsen af oplysningerne om dig ikke sker med henblik på at skabe en økonomisk fortjeneste taler endvidere for, at der er tale om rent private forhold”. Brugen af ordet “endvidere” indikerede,

---

³²³ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

³²⁴ Lindqvist-dommen, præmis 12

at hensynet hertil indgik i en større vurdering af, hvorvidt undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse i sagen. Det var dermed ikke i sig selv afgørende for anvendelsen af privatbrugsreglen.

Hensynet til, hvorvidt der foreligger en forbindelse til en erhvervmæssig eller kommerciel aktivitet, spiller således en rolle for, hvorvidt privatbrugsreglen finder anvendelse i Datatilsynets afgørelser. Det er ud fra den ovenstående praksis³²⁵ imidlertid ikke muligt at fastslå, hvilken rolle en sådan forbindelse spiller for vurderingen, når andre kriterier samtidig taler for anvendelsen af privatbrugsreglen. Det skyldes, at forbindelsen til den erhvervmæssige eller kommercielle aktivitet indgik i en større vurdering i afgørelserne. I Virksomhedssagen lagde Datatilsynet for eksempel vægt på, at der var tale om en åben Facebook-profil med 1.000 venner. Datatilsynet ville ikke inddrage disse forhold i vurderingen, hvis ikke de var af betydning for resultatet i sagen, jf. FVL § 24, stk. 2. Modsætningsvist er det ikke muligt at forudsige, hvorvidt Datatilsynet ville have truffet en anden afgørelse, hvis indklagede for eksempel havde begrænset adgangen til oplysningerne. Det fremgår derudover klart af præambelbetragtning nr. 18, at behandlingen af personoplysningerne ikke må have en forbindelse til en erhvervmæssig eller kommerciel aktivitet, hvorfor det spiller en væsentlig rolle for anvendelsen af privatbrugsreglen.

Det er ydermere værd at bemærke, at forbindelsen til den erhvervmæssige eller kommercielle aktivitet indgik i afgørelser, hvor størstedelen af dem omhandlede en offentliggørelse af personoplysninger på Facebook.³²⁶ Det kan skyldes, at den samfundsmæssige og teknologiske udvikling har medført, at flere er begyndt at anvende platformen til sådanne formål. Det er af den grund også nødvendigt at foretage en sådan vurdering i disse sager. Det fremgår endvidere af Artikel 29-gruppens udtalelse: *“En tendens, der bliver mere og mere fremherskende ved sociale netværkstjenester, er, at Web 2.0 er begyndt at udvikle sig væk fra ikke-kommerciel brug til at blive brugt kommercielt og til udnyttelse af tjenester, således at nogle af brugernes aktiviteter kan gå længere end udøvelse af rent personlige eller familiemæssige aktiviteter [...]”*³²⁷.

---

³²⁵ Virksomhedssagen, Voldssagen, Hjemmeside-sagen og Forfatterskabs-sagen

³²⁶ For eksempel Virksomhedssagen, Voldssagen og Grillbar-sagen

³²⁷ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

4.2.4. Et nyt mønster i praksis i forhold til databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c

Datatilsynet har endvidere truffet afgørelse i en sag, hvor næsten alle kriterier, der er nævnt i afhandlingens afsnit 4.2.1 - 4.2.3 indgik i vurderingen. Det var for eksempel tilfældet i Volds-sagen. I Voldssagen havde indklagede beskrevet en episode med klager på sin offentlige Facebook-profil. Indklagede havde i flere opslag beskrevet, hvordan klager skulle have skubbet indklagede. Datatilsynet henviste i sin afgørelse til forordningens præambelbetragtning nr. 18, herunder eksemplerne "*sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter*". I forlængelse heraf, udtalte Datatilsynet, at der måtte foretages en helhedsvurdering, hvor der skulle lægges vægt på formålet med offentliggørelsen, karakteren af de offentliggjorte oplysninger samt konteksten. Datatilsynet lagde blandt andet vægt på, at oplysningerne var offentliggjort på en åben Facebook-profil af en privatperson, samt at oplysningerne var subjektive og ikke udgjorde underbyggede meningstilkendegivelser. Datatilsynet lagde ikke desto mindre vægt på, at offentliggørelsen ikke havde til formål at skabe en økonomisk fortjeneste. Datatilsynet inddrog derfor flere hensyn i vurderingen, end de for eksempel gjorde i Youtube-sagen og Forfatterskabs-sagen. Datatilsynet fandt efter en samlet vurdering i Voldssagen, at undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse.

Datatilsynet har udtalt sig om samme vurdering i størstedelen af sagerne³²⁸, hvorfor det tyder på, at Datatilsynet har udarbejdet en fast praksis på, hvordan en vurdering skal foretages i forhold til privatbrugsreglen i praksis. Det er en væsentlig praksisændring i forhold til Datatilsynets tidligere afgørelser i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen, hvor de blot lagde til grund, at offentliggørelsen af personoplysningerne på internettet ikke var omfattet af privatbrugsreglen.

Datatilsynets bestræbelse på at foretage en konkret vurdering og dermed træffe konkrete afgørelser, fremgik ikke alene af deres fælles udtalelse i sagerne, men også af selve teksten under overskriften af afgørelserne. I de tre offentliggjorte afgørelser³²⁹ gjorde Datatilsynet det klart, at der var tale om konkrete afgørelser. I Forfatterskabs-sagen og Youtube-sagen vurderede Datatilsynet, at privatbrugsreglen fandt anvendelse, hvorfor de udtalte: "*I en konkret sag var of-*

---

³²⁸ For eksempel i Youtube-sagen, Forfatterskabs-sagen og Twitter-sagen

³²⁹ Youtube-sagen, Virksomhedssagen og Forfatterskabs-sagen

fentliggørelse af personoplysninger på en [...]’. En sådan tekst fremgik ikke af de øvrige afgørelser, der ikke var offentliggjort. I stedet fremhævede Datatilsynet, at de havde truffet konkrete afgørelser, ved at gøre det klart i afgørelsen. De udtalte for eksempel i Indlægs-sagen: *“Det er umiddelbart - ud fra sagens oplysninger - Datatilsynets opfattelse, at de enkelte brugers indlæg og kommentarer til dine tidligere indlæg kan anses for at ske som led i en sådan personlig aktivitet.”*. Datatilsynet afgjorde sagen *“ud fra sagens oplysninger”*, hvorfor der ikke er tvivl om, at afgørelsen var truffet ud fra de forelagte oplysninger i Indlægs-sagen.

4.2.5. Datatilsynets bagatelgrænse

Datatilsynet valgte i nogle afgørelser ikke at indlede en klagesag. Det var for eksempel tilfældet i Julekort-sagen, hvor indklagede videregav oplysninger om klagers søn på Facebook og i forbindelse med udsendelse af julekort til venner og bekendte. Indklagede var plejefamilie for sønnen, og brevene fungerede som nyhedsbreve. Datatilsynet lagde vægt på, at billederne og teksterne vedrørende sønnen var sendt til familie- og vennekreds, samt at sønnen var 15-17 år på tidspunktet for videregivelsen. Endvidere henviste Datatilsynet til forordningens præambelbetragtning nr. 18 vedrørende sociale netværksaktiviteter, hvor de særligt lagde vægt på: *“[...] at de omhandlede oplysninger ifølge det oplyste først og fremmest er blevet sendt til [...] familie- og vennekreds”*. Ifølge Datatilsynet var sagen dermed omfattet af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c. På trods af, Datatilsynet udtalte: *“[...] de omhandlede billeder og tekster vedrørende din søn efter tilsynets opfattelse må anses for at være af harmløs karakter.”*, udtalte de sig alligevel om, hvorvidt forordningens artikel 2, stk. 2, litra c fandt anvendelse. Datatilsynet fastslog med afgørelsen, at det klart taler for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen, hvis personoplysninger bliver delt med en begrænset kreds af personer. Blume er af samme opfattelse som Datatilsynet, idet det anføres i litteraturen, at: *“Behandling af oplysninger i den lukkede del, der kun er tilgængelig for en begrænset personkreds, er dog sædvanligvis en rent privat aktivitet [...]”*.³³⁰

Datatilsynet fandt endvidere ikke grundlag for at indlede en klagesag i 2019-31-2449 (Kommentar-sagen), men udtalte sig alligevel om anvendelsen af privatbrugsreglen. I sagen havde klager skrevet en kommentar til en artikel på indklagedes hjemmeside via sin egen Facebook-profil. Idet klager havde slettet sin Facebook-konto, burde kommentaren også være slettet. I det konkrete tilfælde bemærkede Datatilsynet endvidere, at der var tale om en behandling af

---

³³⁰ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 119

personoplysninger, der blev foretaget som led i rent personlige aktiviteter. Klagen blev dog anset for åbenbart grundløs, hvorfor Datatilsynet ikke havde anledning til at indlede en klagesag. Årsagen hertil skyldes, at Datatilsynet ikke fandt grundlag for at formode, at der var sket en viderebehandling af personoplysningerne.

Det kan dermed ud fra ovenstående sager³³¹ udledes, at Datatilsynet har en bagatelgrænse for, hvornår en klagesag kan indledes, og hvornår en aktivitet utvivlsomt er omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Der vil således ikke blive indledt en klagesag, såfremt der ikke er risiko for, at personoplysningerne vil blive viderebehandlet. Der vil heller ikke blive indledt en klagesag, såfremt personoplysninger deles til en begrænset kreds af personer.

Endvidere ses det i Datatilsynets praksis, at fortolkningen af begrebet "*familiemæssig*" ikke giver anledning til tvivl. I Julekort-sagen, der omhandlede offentliggørelse af personoplysninger til familie, foretog Datatilsynet ikke en skønsmæssig vurdering. Idet offentliggørelsen var sket til familie- og vennekreds, var der tale om en familiemæssig aktivitet. I Eksmands-sagen var der sket en offentliggørelse af billeder af familiemedlemmer på Facebook. I begge sager udtalte Datatilsynet ikke, at der skulle foretages en konkret helhedsvurdering. Det lader dermed til, at der i praksis ikke er tvivl om, hvad begrebet "*familiemæssig*" indebærer. Blume er ligeledes af denne opfattelse.³³²

4.3. Udviklingen af privatbrugsreglen i praksis

Lindqvist-dommen var den første dom, hvor EU-Domstolen forholdt sig til fortolkningen af direktivet.³³³ EU-Domstolen tog blandt andet stilling til, hvorvidt direktivets artikel 3, stk. 2 fandt anvendelse ved en offentliggørelse af personoplysninger på internettet. Domstolen tog udgangspunkt i direktivets præambelbetragtning nr. 12 og fastslog, at privatbrugsreglen "*åbenbart*" ikke fandt anvendelse ved en offentliggørelse af personoplysninger på internettet for et ubegrænset antal personer.³³⁴ EU-Domstolen udtalte sig dermed om begrundelsen for den konkrete afgørelse og fastslog dommens ratio decidendi.³³⁵ EU-Domstolen forholdt sig til det konkrete faktum i sagen, og udtalte sig på en sådan måde, at dommens præmis kunne lægges til grund i andre sager. Med Lindqvist-dommen cementerede EU-Domstolen dermed en præmis,

---

³³¹ Julekort-sagen og Kommentar-sagen

³³² Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 97-98

³³³ Udsen, IT-ret, 2019, s. 325

³³⁴ Lindqvist-dommen, præmis 47

³³⁵ Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 60

der skulle danne grundlag for fremtidige afgørelser. Endvidere havde Lindqvist-dommen stor betydning for medlemsstaterne, idet alle medlemsstaterne, herunder offentlige myndigheder, var forpligtet til at fortolke EU-retten konformt.³³⁶ Det betød derfor, at bestemmelserne i PDL, herunder § 2, stk. 3, skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-Domstolens dom.

Datatilsynet forholdt sig til, hvorvidt PDL § 2, stk. 3 fandt anvendelse på en offentliggørelse af personoplysninger på en internet hjemmeside i Familie-sagen og Slægtsforsker-sagen. Datatilsynet lagde til grund, at aktiviteterne var omfattet af PDL, idet privatbrugsreglen ikke fandt anvendelse på behandlinger af personoplysninger på internettet. Datatilsynet henviste dog ikke til Lindqvist-dommen, men lagde uden yderligere overvejelser præmissen til grund i afgørelserne. Datatilsynet afsagde de to afgørelser henholdsvis den 29. marts 2010 og 3. juli 2015, hvorfor de i løbet af fem år ikke ændrede sin fortolkning af bestemmelsen.

Blotter-dommen blev afsagt i 2018. Byretten og landsretten tog fortsat udgangspunkt i reglerne i PDL. Her forholdt henholdsvis byretten og landsretten sig til, hvorvidt en offentliggørelse af personoplysninger på en Facebook-side var omfattet af PDL, herunder om T skulle ifalde et dataansvar. Byretten lagde til grund, at T var omfattet af PDL, hvilket blev begrundet i, at T havde offentliggjort billeder og personoplysninger af en person på sin åbne Facebook-profil med over 2.000 venner. Landsretten stadfæstede byrettens afgørelse. Domstolene tog ikke udtrykkeligt stilling til, hvorvidt direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led fandt anvendelse. Domstolene havde dog mulighed herfor, eftersom forhandlingsprincippet ikke omfatter parternes valg af retsregler.³³⁷ Idet domstolene kender til retsreglerne, må de have været af den opfattelse, at privatbrugsreglen ikke fandt anvendelse i det konkrete tilfælde. En offentliggørelse af personoplysninger på en åben Facebook-profil med over 2.000 venner udgjorde dermed ikke en privat aktivitet.

En væsentlig forskel i domstolenes vurdering i Blotter-dommen og Datatilsynets vurdering i Familie-sagen og Slægtsforsker-sagen var, at domstolene ikke blot lagde til grund, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet var omfattet af PDL. Domstolene forholdt sig i stedet til, hvorvidt der reelt var sket en offentliggørelse på Facebook. I Lindqvist-dommen var det afgørende for resultatet, at der var sket en offentliggørelse for et ubestemt antal personer.

---

³³⁶ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 171

³³⁷ Rammeskov m.fl., Den Civile Retspleje, 2020, s. 113

Som følge af pligten til EU-konform fortolkning måtte domstolen forholde sig til, at offentliggørelsen var sket på en åben Facebook-profil med et betydeligt antal venner. Landsrettens afgørelse harmonerede derfor med Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede netværksaktiviteter³³⁸. Herefter vil en offentliggørelse af personoplysninger for samtlige brugere af sociale netværk netop ikke være omfattet af privatbrugsreglen.³³⁹

Efter forordningens ikrafttrædelse i 2018 ses det, at Datatilsynet har foretaget en praksisændring. På trods af, at EU-Domstolen cementerede en klar præmis i Lindqvist-dommen, ses der nu en tendens til, at Datatilsynet går imod denne i praksis. Praksisændringen ses for eksempel ved en sammenligning af Julekort-sagen og Familie-sagen. I begge afgørelser var formålet med offentliggørelsen af personoplysningerne, at venner og familie kunne følge med i deres børns opvækst og familiens forhold. Afgørelsernes faktum lignede dermed hinanden. Imidlertid foretog Datatilsynet en konkret vurdering i Julekort-sagen, hvorefter de fandt, at undtagelsesbestemmelsen fandt anvendelse. Praksis har dermed vist, at EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen ikke længere er relevant med forordningens ankomst.

Praksisændringen kommer endvidere til udtryk i Datatilsynets afgørelse i Youtube-sagen. Heri udtalte Datatilsynet: *“I lyset af betragtningens henvisning til “sociale netværksaktiviteter” er det Datatilsynets opfattelse - efter at praksis har været forelagt Datarådet - at en fysisk persons behandling af personoplysninger, som består i offentliggørelse på internettet, kan være at anse for en ren personlig eller familiemæssig aktivitet.”* Tilsvarende udtalelse fremgik af Forfatterskabs-sagen. Udtalelsen indikerer, at der er sket en ændring af opfattelsen af undtagelsesbestemmelsen i praksis. Den forelagte praksis, er dog ikke offentliggjort, idet der er tale om et internt notat, der er undtaget fra retten til aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 23, stk. 1.

Datatilsynet udtalte også i forbindelse med Youtube-sagen, hvilke kriterier der skulle inddrages i en vurdering af privatbrugsreglens anvendelsesområde. Datatilsynet udtalte, at der skal foretages en konkret helhedsvurdering, hvor formålet med offentliggørelsen af personoplysningerne, karakteren af personoplysningerne og konteksten heraf skulle indgå. En tilsvarende udtalelse fremgik af Twitter-sagen, Indlægs-sagen, Hjemmeside-sagen, Forfatterskabs-sagen og

---

³³⁸ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009

³³⁹ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

Voldssagen. Datatilsynets udtalelse er et udtryk for, at der skal foretages en skønsmæssig vurdering i praksis, hvor flere hensyn/kriterier skal indgå i vurderingen.

4.4. Privatbrugsreglens rækkevidde i praksis

Idet Datatilsynet efter forordningens ikrafttræden er begyndt at foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt privatbrugsreglen finder anvendelse, må det overvejes, om der kan fastlægges en rækkevidde af undtagelsesbestemmelsen.

Datatilsynet har i flere sager³⁴⁰ udtalt sig om, hvilke hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen³⁴¹. Endvidere har Datatilsynet anført, hvilke oplysninger de har tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.³⁴² Disse forhold bidrager til fastlæggelsen af rækkevidden af bestemmelsen, men siden der findes en forpligtelse for Datatilsynet til at foretage et reelt skøn³⁴³, er det blevet sværere at fastlægge rækkevidden af privatbrugsreglen. Det skyldes, at flere saglige hensyn kan indgå i vurderingen. Det følger endvidere af, at det ikke er muligt at opstille generelle retningslinjer for, hvordan kriterierne skal vægtes i sagerne. Som Bønsing har givet udtryk for, kan der opstå en vis begrænsning af, hvilke kriterier, der skal inddrages, og hvordan kriterierne skal vægtes som følge af ligebehandlingsprincippet.³⁴⁴ Som det fremgår af afhandlingens afsnit 4.2, har Datatilsynet med tiden afsagt flere afgørelser end tidligere. I afgørelserne inddrages udvalgte hensyn/kriterier. I forlængelse heraf, tegner praksis et mønster, hvor nogle hensyn taler for eller imod anvendelsen af privatbrugsreglen.

Datatilsynet lagde for eksempel vægt på, at offentliggørelsen udgjorde **subjektive vurderinger og værdiladede ytringer** i Youtube-sagen og Grillbar-sagen. Offentliggørelserne var sket på to forskellige platforme, men alligevel indgik kriterierne i begge vurderinger. I begge sager talte forholdet for, at privatbrugsreglen fandt anvendelse, selvom alle brugere kunne tilgå personoplysningerne.

I Forfatterskabs-sagen var der sket en offentliggørelse af klagerens navn og betragtninger om en kendt forfatter på en hjemmeside, der havde karakter af en blog. Datatilsynet lagde i sagen vægt på, at der var tale om en **sædvanlig og legitim aktivitet**, idet formålet med hjemmesiden

---

³⁴⁰ Twitter-sagen, Indlægs-sagen, Hjemmeside-sagen, Forfatterskabs-sagen og Voldssagen

³⁴¹ FVL § 24, stk. 1, 2. pkt.

³⁴² FVL § 24, stk. 2

³⁴³ Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 2018, s. 339

³⁴⁴ Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 2018, s. 334-335

var at fremkomme med egne holdninger. Det samme gjorde sig gældende i Twitter-sagen, mens det i Eksmands-sagen udgjorde en sædvanlig privat aktivitet, at der var sket en offentliggørelse af billeder til familiemedlemmer på Facebook. I Julekort-sagen valgte Datatilsynet ikke at indlede en klagesag, da oplysningerne først og fremmest var sendt til familie- og vennekreds på Facebook. Datatilsynets afgørelser peger dermed i retning af, at hvis en aktivitet er sædvanlig og legitim for den enkelte platform, så finder undtagelsesbestemmelsen anvendelse. Idet Datatilsynet ikke inddrog øvrige kriterier i Eksmands-sagen, kan kriteriet i sig selv være afgørende for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen. Det vides dog ikke med sikkerhed, om det altid vil være tilfældet, idet Datatilsynet i de øvrige sager inddrog flere kriterier i vurderingen.

I Forfatterskabs-sagen forholdt Datatilsynet sig endvidere til, at der var tale om **almindelige personoplysninger**, der ikke var af harmløs karakter. Det samme gjorde sig gældende i Twitter-sagen, hvor der endvidere var sket en offentliggørelse af oplysninger om strafbare forhold. I begge sager var der ikke tale om almindelige personoplysninger og ikke underbyggede oplysninger om strafbare forhold, hvorfor det talte for anvendelsen af privatbrugsreglen.

Det er ydermere vigtigt at pointere, at forhold der tidligere spillede en afgørende rolle for anvendelsen af privatbrugsreglen, ikke længere gør det. Det er for eksempel ikke længere afgørende for anvendelsen af privatbrugsreglen, hvorvidt der er sket **en offentliggørelse af personoplysninger for et ubestemt antal personer**, som det for eksempel var tilfældet i Lindqvist-dommen³⁴⁵. Det følger dog af Datatilsynets praksis, at hensynet hertil vil tale imod anvendelsen af privatbrugsreglen³⁴⁶, men at det ikke nødvendigvis er afgørende for vurderingen, jf. Voldssagen. I Voldssagen var der tale om en åben Facebook-profil, og alligevel fandt privatbrugsreglen anvendelse. I Forfatterskabs-sagen og Twitter-sagen var der sket en offentliggørelse på en hjemmeside, hvor det må formodes, at et ubegrænset antal personer havde adgang. Datatilsynet vurderede alligevel, at privatbrugsreglen fandt anvendelse. Hensynet til tilgængeligheden af oplysningerne fremgår ikke udtrykkeligt af alle Datatilsynets afgørelser, selvom der reelt sker en offentliggørelse af personoplysninger på internettet. Datatilsynet har dermed vurderet, at hensynet hertil ikke relevant i alle sager, selvom det fylder en del i den juridiske litteratur og i Artikel 29-gruppens udtalelse.

---

³⁴⁵ Lindqvist-dommen, præmis 47

³⁴⁶ Virksomhedssagen

Slutteligt har Datatilsynet inddraget hensynet til **erhvervsmæssige eller kommercielle formål** i flere afgørelser.³⁴⁷ I Virksomhedssagen var det afgørende for anvendelsen af privatbrugsreglen, idet Datatilsynet ikke foretog en konkret helhedsvurdering, og alene lagde vægt på, at der også var tale om en åben Facebook-profil. Forbindelsen til den erhvervsmæssige eller kommercielle aktivitet spiller dermed en væsentlig rolle for vurderingen. Det understøttes også af, at det direkte er nævnt i præambelbetragtning nr. 18, at der ikke må foreligge en sådan forbindelse. Idet privatbrugsreglen forudsætter, at der er tale om en “rent” personlig eller familiemæssig aktivitet, kan en erhvervsmæssig eller kommerciel hensigt ikke kunne indeholdes i bestemmelsen.

Det kan derfor udledes ud fra ovenstående, at Datatilsynet foretager en konkret helhedsvurdering, hvor flere forskellige saglige kriterier inddrages i vurderingen. Det er ikke muligt at forudsige, hvilke kriterier de vil inddrage i vurderingen, men der er visse kriterier, der altid vil tale for eller imod anvendelsen af privatbrugsreglen. Nogle af kriterierne vægter højere end andre, men det afhænger af den enkelte sag, hvilke forhold der skal vægtes højest.

5. Datatilsynets hjemmel til at foretage en praksisændring

Som nævnt under afhandlingens afsnit 3.6.1, er Datatilsynet en uafhængig tilsynsmyndighed, der skal sikre overholdelsen af forordningens regler.³⁴⁸ Datatilsynet har afgørende betydning for beskyttelsen af fysiske personers personoplysninger³⁴⁹, og har derfor fået overladt en række opgaver og beføjelser.³⁵⁰

Det følger af indledningen til Justitsministeriets betænkning: “*Det må forventes, at fortolkningen af forordningen på flere punkter i de kommende år vil blive udviklet gennem praksis fra bl.a. [...] Datatilsynet*”.³⁵¹ For så vidt angår privatbrugsreglen fastslår betænkningen, at der ikke foreligger: “[...] *praksis fra Datatilsynet, der kan bidrage til en mere præcis afgrænsning af udtrykket “aktiviteter af rent privat karakter” i forbindelse med behandling af personoplysninger på sociale netværk*”.³⁵² Justitsministeriet er dermed af den opfattelse, at Datatilsynet endvidere har en vis legitimation til at fastlægge rækkevidden af undtagelsesbestemmelsen. I

---

³⁴⁷ Virksomhedssagen, Voldssagen, Hjemmeside-sagen og Forfatterskabs-sagen

³⁴⁸ Forordningens artikel 51, stk. 1

³⁴⁹ Forordningens præambelbetragtning nr. 117

³⁵⁰ Forordningens artikel 55-59

³⁵¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 14

³⁵² Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 39

overensstemmelse hermed fremfører Nielsen, at en nærmere afgrænsning af privatbrugsreglens anvendelsesområde må foretages af Datatilsynet. Det er tillige Datatilsynet, der må forholde sig til, hvornår der er et behov for beskyttelse af den personlige integritet og privatlivets fred.³⁵³ Nielsen er medlem af det danske Databeskyttelsesråd, hvorfor han bør inddrages ved tvivlsspørgsmål angående forordningen. Udtalelsen er dermed relevant for opfattelsen af Datatilsynets rolle.

Justitsministeriets betænkning er baseret på eksisterende retskilder, hvorfor betænkningen ikke alene udgør et fortolkningsbidrag.³⁵⁴ Justitsministeriet forventer, at fortolkningen af forordningen i fremtiden vil udvikles gennem retspraksis samt Datatilsynets praksis. Betænkningen, der relaterer sig til forordningen, skal derfor også fortolkes i lyset af denne praksis.³⁵⁵ Set fra et dansk perspektiv, har Datatilsynet dermed mulighed for at bidrage til fortolkningen og fastlæggelsen af rækkevidden af forordningens bestemmelser, herunder privatbrugsreglen.

Hvorvidt Datatilsynet derimod har hjemmel til at træffe afgørelser på baggrund af en skønmæssig vurdering³⁵⁶, der ikke længere hviler på EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen, kan diskuteres. Det er relevant at fastslå, eftersom en forvaltningsmyndighed som følge af hjemmelskravet ikke kan træffe afgørelser, hvis ikke der foreligger et juridisk grundlag herfor.³⁵⁷

Idet udgangspunktet om en konkret helhedsvurdering hverken fremgår direkte af ordlyden i forordningens præambelbetragtning nr. 18 eller af artikel 2, stk. 2, litra c, er det nødvendigt at undersøge, hvad lovgiverens hensigt har været med bestemmelsen.

5.1. Lovgiverens hensigt med databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c

Det fremgår af Justitsministeriets betænkning til forordningen, at bemærkningerne til PDL fortsat udgør gældende ret, med de tilføjelser der følger af forordningens præambelbetragtning nr. 18.³⁵⁸ Det følger endvidere af betænkningen, at EU-lovgiver i udgangspunktet ikke har haft til

---

³⁵³ Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020, s. 2019

³⁵⁴ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 14

³⁵⁵ Ibid.

³⁵⁶ Youtube-sagen, Twitter-sagen, Indlægs-sagen, Hjemmeside-sagen, Forfatterskabs-sagen og Voldssagen

³⁵⁷ Fenger, Forvaltningsret, 2018, s. 299

³⁵⁸ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

hensigt at ændre den nugældende retstilstand.³⁵⁹ Det kan således tænkes, at præmissen fra Lindqvist-dommen fortsat burde gælde.

Justitsministeriet angiver i betænkningen, hvad EU-Domstolen fastslog i Lindqvist-dommen.³⁶⁰ De henviser i forlængelse heraf til Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter.³⁶¹ Det er anført i betænkningen: “*Aktiviteter på sociale netværk var ikke aktuelle ved direktivets tilblivelse, og omtalen af onlineaktiviteter i øvrigt ses som en justering af eller et supplement til EU-Domstolens afgørelse i Lindqvist-sagen*”.³⁶² Justitsministeriet pointerer dermed, at nye hensyn er opstået med onlineaktiviteternes indtræden, hvorfor EU-Domstolens opfattelse af behandling af personoplysninger på internettet i Lindqvist-dommen må ajourføres. Spørgsmålet er dog, hvorvidt EU-lovgiver reelt er af samme opfattelse som Justitsministeriet?

Forordningen blev vedtaget ved en almindelig lovgivningsprocedure³⁶³, hvor Kommissionen fremsatte et lovforslag, der kunne ændres og vedtages af Parlamentet i fællesskab med Rådet, jf. TEUF artikel 294. EU-lovgiver fravalgte anvendelseskriteriet “*offentliggørelsen for et ubestemt antal personer*” i forordningens undtagelsesbestemmelse. Forslaget til at indføje et sådant kriterium fremgik ikke af Kommissionens forslag til forordningen af den 25. januar 2012³⁶⁴, men først af betænkningen afgivet af Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender af den 21. november 2013. Udvalget foreslog, at følgende skulle fremgå af præambelbetragtning nr. 15: “[...] og som ikke indebærer, at disse oplysninger gøres tilgængelige for et ubegrænset antal personer”. Udvalget begrundede tilføjelsen med udbredelsen af de sociale netværk, herunder muligheden for at dele oplysninger med hundredvis af personer. De henviste endvidere til EU-Domstolen, der med Lindqvist-dommen havde fastslået denne præmis.³⁶⁵ Udvalget anførte ligeledes, at anvendelseskriteriet skulle fremgå af undtagelsesbestemmelsens ordlyd i artikel 2, stk. 2, litra d (nu artikel 2, stk 2, litra c).³⁶⁶ I Parlamentets holdning, fastlagt ved første behandling af den 12. marts 2014, foreslog Parlamentet, at kriteriet skulle fremgå af

---

³⁵⁹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

³⁶⁰ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 38

³⁶¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 38-39

³⁶² Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

³⁶³ EUR-Lex, https://eur-lex.europa.eu/procedure/DA/2012_11, besøgt den 14. april 2021, kl. 10.45.

³⁶⁴ Kommissionens lovforslag af 25. januar 2012

³⁶⁵ Betænkning af udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender af den 21. november 2013, Ændringsforslag 3, forslag til forordning, betragtning nr. 15

³⁶⁶ Betænkning af udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender af den 21. november 2013, Ændringsforslag 49, forslag til forordning, artikel 2, stk. 2, litra d

bestemmelsens ordlyd, dog med følgende ændringer: ” [...] *Denne undtagelse gælder også for offentliggørelsen af persondata, hvor det med rimelighed kan forventes, at kun et begrænset antal personer har adgang til dem*”.³⁶⁷ Parlamentet omformulerede kriteriet og tilføjede ordet “også” i bestemmelsen. Den sidstnævnte tilføjelse kan skyldes, at Parlamentet ikke anså kriteriet for afgørende for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen, men nærmere som et nyt tilfælde, hvor bestemmelsen også kunne finde anvendelse. Hvorfor Parlamentet valgte at omformulere kriteriet, vides ikke med sikkerhed, idet de ikke afgav en begrundelse herfor. En årsag til det kan dog være, at Parlamentet ville ændre udgangspunktet for anvendelsen af privatbrugsreglen, således at bestemmelsen fremover “kan” finde anvendelse, hvis der sker en offentliggørelse for et begrænset antal personer, som for eksempel på sociale medier.

Til forskel fra udvalget, valgte Parlamentet ikke at tilføje kriteriet i præambelbetragtning nr. 15, men i stedet at inddrage Kommissionens forslag fra 2012 med en mindre tilføjelse. Parlamentet foreslog følgende: “[...] **eller et privat salg, som ikke er led i lønnet arbejde og dermed ikke har forbindelse til erhvervmæssige eller kommercielle aktiviteter [...]**”.³⁶⁸ Rådet foreslog efterfølgende en række ændringer til Parlamentets forslag, hvorfor de afgav en førstebehandlingsholdning³⁶⁹. Rådets ændringsforslag til præambelbetragtningen og undtagelsesbestemmelsen blev senere vedtaget og udgør i dag en del af den officielle tekst i forordningen. Rådet mente ikke, at “*et privat salg*” skulle fremgå af præambelbetragtning nr. 15, men at forbindelsen til erhvervmæssige og kommercielle aktiviteter skulle fremgå af ordlyden. Anvendelseskriteriet skulle ligeledes undlades i ordlyden af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, hvorfor der mere eller mindre blot skulle ske en videreførsel af ordlyden i direktivets artikel 3, stk. 2, 2. led. Rådet var dermed ikke af samme opfattelse som Parlamentet. Idet Parlamentet godkendte Rådets holdning, må begge lovgivere have anset det for tilstrækkeligt blot at præcisere anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen i præambelbetragtning nr. 18.

Det er ikke muligt at fastslå med sikkerhed, hvorfor Rådet foreslog en ændring af Parlamentets forslag. Det er ligeledes ikke muligt at fastslå, hvorfor Parlamentet godkendte Rådets ændringsforslag. Det kan skyldes, at EU-lovgiver ville vedtage en bestemmelse med en vis elasticitet, der skulle give mulighed for at fortolke bestemmelserne dynamisk. En anden årsag kan være,

---

³⁶⁷ Parlamentets førstebehandling af 12. marts 2014, s. 26 i PDF

³⁶⁸ Parlamentets førstebehandling af 12. marts 2014, s. 4 i PDF

³⁶⁹ Rådets førstebehandlingsholdning af 8. april 2016

at EU-lovgiver bevidst har undladt at gøre brug af begreber, der fortolkes forskelligt af medlemsstaterne. En forskellig fortolkning vil påvirke hensigten om en ensartet fortolkning af forordningen. Slutteligt kan det skyldes, at EU-lovgiver ikke anser selve offentliggørelsen for den begrænsede kreds af personer for et afgørende kriterium for anvendelsen af privatbrugsreglen.

Uanset årsagen hertil, har EU-lovgiver med tilføjelserne i præambelbetragtning nr. 18 præciseret, at en behandling af personoplysninger på sociale netværk og onlineaktiviteter nu kan være omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Behandlingen af personoplysningerne må endvidere ikke have en relation til erhvervsmæssige eller kommercielle aktiviteter. EU-lovgiver vedtog dermed en præambelbetragtning, der delvist harmonerer med Artikel 29-gruppens udtalelse om sociale netværksaktiviteter³⁷⁰, hvilket Justitsministeriets betænkning også gav udtryk for.³⁷¹ Artikel 29-gruppen var af den opfattelse, at mange brugere af internettet benytter sociale medier til at kontakte venner og familie. De udtalte, at delingen kan ske til samtlige brugere af et netværk og til udvalgte kontakter som brugerne enten kender eller ikke kender. Nogle forhold vil tale for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen, mens andre vil tale imod anvendelsen.³⁷² Endvidere udtalte Artikel 29-gruppen: *“Rent faktisk vil der så gælde samme regler, som når en person bruger andre teknologiplatforme til at offentliggøre personoplysninger på internettet”*.³⁷³ Reglerne gælder dermed ikke alene sociale netværksaktiviteter, men også andet end sociale platforme. Artikel 29-gruppen er dermed af den opfattelse, at undtagelsesbestemmelsen kan finde anvendelse på sociale netværk og øvrige internet hjemmesider.

Med EU-lovgivers tilføjelser i præambelbetragtning nr. 18, kan undtagelsesbestemmelsen dermed finde anvendelse på både sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter. Det afgørende for anvendelsesområdet er derfor ikke, hvorvidt der er sket en offentliggørelse for en ubestemt kreds af personer. Det er vigtigt at have in mente, at EU-Domstolen tog udgangspunkt i direktivets undtagelsesbestemmelse, der ikke forholdt sig til sociale netværks udbredelse ved dets tilblivelse.³⁷⁴ Med udbredelsen af de sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter, er der indtrådt nye problemstillinger i hverdagen³⁷⁵, og flere hensyn skal tages til brugerne og de fysiske personer³⁷⁶. Det faktum, at internettet spiller en større rolle i samfundet og i høj grad

---

³⁷⁰ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009

³⁷¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

³⁷² Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 7

³⁷³ Ibid.

³⁷⁴ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 40

³⁷⁵ Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018, s. 97

³⁷⁶ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009, s. 4

præger den ikke-digitale verden, indebærer i realiteten, at databeskyttelsesrettens område bliver bredere.³⁷⁷ Det er derfor ikke overraskende, at Lindqvist-dommens præjudikatsværdi er fallende i takt med de sociale netværks og andre teknologiplatformes udvikling, hvor det er muligt at begrænse offentliggørelsen. Justitsministeriets antagelse om, at EU-Domstolens praksis bør suppleres eller justeres, må skyldes, at den ikke afspejler den virkelighed, brugerne i dag lever i. Den retlige subsumption kan ikke foretages som tidligere, da brugen af sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter har ændret sig. EU-lovgiver må være af samme opfattelse som Justitsministeriet, netop fordi de tilføjede sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter i præambelbetragtningen, og ændrede udgangspunktet, således at bestemmelsen fremover kan finde anvendelse på en behandling af personoplysninger på internettet.

Kriteriet, der dannede grundlag for EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen, vil kunne lægges til grund i nogle sager³⁷⁸. Hensynet vil dog ikke længere være afgørende for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen. Det bør i den forbindelse også nævnes, at Lindqvist-dommen var den første dom på området, der forholdt sig til fortolkningen af direktivet³⁷⁹. Præjudikatet var knyttet til dommens *ratio decidendi*³⁸⁰, der var formuleret på en sådan måde, at afgørelsen kunne forventes at tjene til løsning af fremtidige tvister. Udgangspunktet er, at EU-domme normalt vil stå ved magt, indtil EU-Domstolen selv ændrer retsopfattelsen med ny retspraksis, eller hvis faktiske og retlige ændringer indtræder i samfundet.³⁸¹ Dommen blev afsagt i 2003, hvorfor den i takt med samfundets og teknologiens udvikling, må have mistet en del af sin værdi som præjudikat.³⁸² Det vides endvidere ikke, om dommen blev afsagt med dissens³⁸³, selvom EU-domstolen fastslog, at der var tale om et "*åbenbart klart*" tilfælde³⁸⁴. Det følger blandt andet af, at generaladvokaten fremkom med modstridende synspunkter i forslaget til afgørelsen. Generaladvokaten var for eksempel enig med Lindqvist i, at hjemmesiderne blev oprettet frivilligt og uden et økonomisk formål. Generaladvokaten var ydermere af den opfattelse, at Lindqvists behandling ikke var omfattet af direktivets anvendelsesområde.³⁸⁵

---

³⁷⁷ Blume, Persondatabeskyttelse i stormfyldt hav, 2015, s. 234

³⁷⁸ For eksempel i Virksomhedssagen

³⁷⁹ Henrik Udsen, IT-ret, 2019, s. 325

³⁸⁰ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 26 og 30

³⁸¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 70

³⁸² Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 37

³⁸³ Neergaard m.fl., EU ret, 2016, s. 177

³⁸⁴ Lindqvist-dommen, præmis 47

³⁸⁵ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01, præmis 35

Det interessante i generaladvokatens udtalelse er endvidere, at de kriterier som generaladvokaten nævnte, også er kriterier som Datatilsynet inddrog i deres afgørelser. Ydermere gav generaladvokaten udtryk for, at privatbrugsreglen ville blive overflødig, hvis direktivet også omfattede ikke-økonomiske eller erhvervsmæssige aktiviteter. Det kan derfor indikere, at der forelå en tvivl på det pågældende retsområde, og at Lindqvist-dommen ikke blev afgjort på et sikkert grundlag. Disse forhold vil tale imod dommens præjudikatsværdi³⁸⁶, og dermed understøtte antagelsen om, at EU-Domstolens retsopfattelse bør suppleres eller justeres i dag.

5.2. Datatilsynets hjemmel til at foretage en skønsmæssig vurdering

5.2.1. Hjemmel i databeskyttelsesforordningen

Datatilsynet har i sine afgørelser³⁸⁷ henvist til forordningens artikel 2, stk. 2, litra c og præambelbetragtning nr. 18. Hvorvidt de udgør en tilstrækkelig hjemmel til at træffe afgørelser ud fra en skønsmæssig vurdering, diskuteres i nedenstående afsnit.

Der kan foreligge grænsetilfælde, der gør det svært at fastslå, hvorvidt der er overladt en skønsmæssig beføjelse til en forvaltningsmyndighed, eller hvorvidt der blot skal foretages en fortolkning af en bestemmelse. Ifølge Bønsing, drejer fortolkning: “[...] sig om de tilfælde, hvor lovgiver i princippet har haft til hensigt at regulere helt præcist, hvorimod skønsmæssig drejer sig om de tilfælde, hvor lovgiver bevidst har udtrykt sig upræcist.”³⁸⁸ Der kan i praksis også forekomme situationer, hvor bestemmelserne er formuleret på en sådan måde, at de indeholder “vage, elastiske bestemmelser”.³⁸⁹ Det er for eksempel tilfældet med forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, hvori det er anført, at der skal være tale om “rent personlige eller familiemæssige aktiviteter”. Sådanne elastiske bestemmelser vil indeholde et element af fortolkning og et element af skønsmæssig vurdering, hvorfor Datatilsynet også i den forbindelse vil skulle forholde sig til fortolkningsreglerne. Skønsmæssig vurdering vil som følge heraf være begrænset, idet lovgiver har præciseret en vis betydning af begreberne i bestemmelsen.³⁹⁰ Eftersom privatbrugsreglen frem-

---

³⁸⁶ Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016, s. 37-39 og s. 151

³⁸⁷ For eksempel i Youtube-sagen, Forfatter-skabssagen og Twitter-sagen

³⁸⁸ Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 2018, s. 317

³⁸⁹ Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 2018, s. 319

³⁹⁰ Ibid.

går af en EU-retsakt, vil Datatilsynet i den forbindelse skulle forholde sig til de fortolkningsprincipper, som EU-retten gør brug af.³⁹¹ Det omfatter blandt andet en ordlydsfortolkning og en formålsfortolkning.³⁹²

Ved en ordlydsfortolkning kan det udledes, at det er tilstrækkeligt, at der blot er tale om en personlig eller familiemæssig aktivitet. Det følger direkte af ordlyden, eftersom EU-lovgiver har gjort brug af ordet “*eller*” og ikke “*og*”. Det fremgik også af Datatilsynets afgørelser, idet de ikke udtrykkeligt skelnede mellem aktiviteterne. Det interessante er dog i den forbindelse, at Datatilsynet ikke fastslog, at de vil foretage en konkret helhedsvurdering i de sager, hvor der var tale om en familiemæssig aktivitet, jf. for eksempel Julekort-sagen og Eksmands-sagen. Det kan skyldes, at det åbenbart er klart i disse situationer, hvad der anses som en familiemæssig aktivitet. I et sådant tilfælde, vil der ikke være behov for at foretage en skønsmæssig vurdering. Hvad angår den personlige aktivitet, er indholdet ikke lige så præcist, hvorfor Datatilsynet vurderede, at der skulle foretages en konkret helhedsvurdering i disse sager³⁹³. Blume er også af den opfattelse, at der skal ske en udfyldning af indholdet for den personlige aktivitet.³⁹⁴

Endvidere kan der ved en ordlydsfortolkning udledes, at bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis der er tale om en anden type af aktivitet end de anførte, da der står “*rent*” personlige eller familiemæssige aktiviteter. Det var for eksempel tilfældet i Virksomhedssagen, hvor Datatilsynet ikke nævnte, at de foretog en konkret helhedsvurdering. De lagde blot til grund, at behandlingen af personoplysningerne havde en kommerciel hensigt. Der var ikke tvivl om, at bestemmelsen fandt anvendelse.

En ordlydsfortolkning bidrager dermed til forståelsen af bestemmelsen, men EU-Domstolen gør i høj grad brug af en objektiv formålsfortolkning i praksis, hvor præambelbetragtningen inddrages.³⁹⁵ Blume anfører i den forbindelse, at det må overvejes, hvorvidt præambelbetragtningen erstatter forarbejderne og får en mere retlig funktion.³⁹⁶ Det følger blandt andet af, at

---

³⁹¹ Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 2014, s. 44-45

³⁹² Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 137 og 139

³⁹³ For eksempel i Youtube-sagen, Forfatterskabs-sagen, Twitter-sagen og Voldssagen

³⁹⁴ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 97

³⁹⁵ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 44

³⁹⁶ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 61

præambelbetragtningen fremgår direkte af forordningen og dermed er vedtaget.³⁹⁷ Selvom præambelbetragtninger ikke udgør en egentlig retsregel³⁹⁸, spiller de en væsentlig rolle ved fastlæggelsen af gældende ret³⁹⁹. Det er derfor ikke overraskende, at Datatilsynet henviser til præambelbetragtning nr. 18 i afgørelserne i sammenhæng med privatbrugsreglen.

EU-lovgiver har med præambelbetragtning nr. 18 ikke overladt det til medlemsstaterne at vurdere, hvorvidt sociale netværksaktiviteter eller onlineaktiviteter kan være omfattet af undtagelsesbestemmelsen. EU-lovgiver har utvivlsomt fastslået, at disse aktiviteter kan udgøre en personlig eller familiemæssig aktivitet. EU-lovgiver har ikke foretaget en yderligere præcisering af, hvad en personlig eller familiemæssig aktivitet kan være, hvorfor det vil være op til Datatilsynet selv at vurdere. Det er i den forbindelse også vigtigt at pointere, at EU-lovgiver gør brug af ordet “*kan*” i præambelbetragtningen. Hvis ordet fortolkes som “*kan*” og dermed ikke som “*skal*”, vil det være op til medlemsstaterne, herunder Datatilsynet selv at fastlægge, hvornår en sådan aktivitet kan være omfattet eller ej. Med en sådan fortolkning af ordet, må der være overladt en vis skønsmargin til Datatilsynet. Spørgsmålet er dog, hvorvidt EU-lovgiver reelt har tilsigtet, at der skal foretages en begrænset skønsmæssig vurdering, når de ikke har nævnt det under forarbejdet til loven?

Set i lyset af forordningens formål, vil en sådan overladelse af en skønsmæssig beføjelse til en national offentlig myndighed påvirke forordningens formål. Forordningen har blandt andet til formål at harmonisere medlemsstaternes regulering af databeskyttelse⁴⁰⁰ og skabe en ensartet anvendelse af forordningen⁴⁰¹. En sådan adgang vil ikke harmonere med forordningens formål, hvilket vil blive gennemgået under afhandlingens kapitel 6. EU-lovgiver vil ud fra denne betragtning sjældent overlade en skønsmæssig beføjelse til en national offentlig myndighed. Det er dog ikke ensbetydende med, at EU-lovgiver slet ikke overlader et vist råderum til medlemsstaterne. Det er set i forordningen, at medlemsstaterne har fået overladt et nationalt råderum, hvorefter de har mulighed for at lovregulere et område, forudsat at reguleringen ikke strider med forordningens formål.⁴⁰² Ved en sådan overladelse til medlemsstaterne, sikrer EU-lovgiver sig, at forordningens formål varetages, også selvom en sådan delegation vil stride med en “*ægte forordning*”.

---

³⁹⁷ Ibid.

³⁹⁸ Fleischhandels-dommen, præmis 31

³⁹⁹ Højlund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018, s. 47

⁴⁰⁰ Forordningens præambelbetragtning nr. 3 og Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 35

⁴⁰¹ Forordningens præambelbetragtning nr. 123 og artikel 51, stk. 2

⁴⁰² Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 38

Det følger af, der vil opstå nationale afvigelser.⁴⁰³ Forordningen overlader dog ikke et sådant nationalt råderum til medlemsstaterne i forbindelse med forordningens artikel 2, stk. 2, litra c.

Endvidere kan EU-lovgiver ikke undgå at vedtage upræcise bestemmelser, idet bestemmelserne skal kunne fortolkes dynamisk.⁴⁰⁴ En bred formulering er derfor ikke ensbetydende med, at der overlades et egentlig skøn til en national offentlig myndighed, men nærmere, at der blot skal foretages en fortolkning af bestemmelsen i lyset af samfundets udvikling.

Den brede formulering ændrer dog ikke på, at EU-lovgiver ikke har været præcis nok med lovreguleringen. EU-lovgiver har for eksempel ikke foretaget en legaldefinition af begreberne "*personlige eller familiemæssige aktiviteter*". Der foreligger endvidere ikke klare retningslinjer for, at EU-lovgiver har tilsigtet andet end en konkret helhedsvurdering. Datatilsynet har ikke desto mindre også valgt en vurdering, der kan rumme hverdagens mange facetter, og dermed også følge den samfundsmæssige og teknologiske udvikling. Det vil ikke længere være muligt at fortolke bestemmelsen restriktivt, som EU-Domstolen fastslog i Lindqvist-dommen og Ryneš-dommen, da offentliggørelse og deling af personoplysninger på internettet har ændret sig.

Der er således både argumenter, der taler for og imod, at Datatilsynet bør kunne foretage en skønsmæssig vurdering. Det ændrer dog ikke på, at Datatilsynet tager udgangspunkt i en præambelbetragtning. Som EU-Domstolen tidligere har givet udtryk for, så udgør en præambelbetragtning ikke en egentlig retsregel, der er bindende.⁴⁰⁵ Der er derfor ikke tale om en anerkendt retskilde. Hvis det var tilstrækkeligt for hjemmelskravet, at der blot kunne henvises til præambelbetragtninger og fortolkningen heraf, vil kravet altid være opfyldt, idet en fortolkning heraf bliver af subjektiv karakter. Datatilsynet har, til trods for, at flere forhold taler for en konkret helhedsvurdering, ingen klar hjemmel til at foretage en skønsmæssig vurdering i sagerne.

5.2.2. Hjemmel i Justitsministeriets betænkning 1565/2017

Justitsministeriets betænkning spiller også en rolle ved diskussionen af, hvorvidt Datatilsynet har lovhjemmel til at foretage en konkret helhedsvurdering. Betænkningen udgør ikke et almindeligt fortolkningsbidrag som øvrige betænkninger, idet den er baseret på gældende retskilder.⁴⁰⁶ Blume anfører endvidere, at den ikke udgør et lovforarbejde og den inddrages ved

---

⁴⁰³ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 58

⁴⁰⁴ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 60 og 61

⁴⁰⁵ Fleischhandels-dommen, præmis 31

⁴⁰⁶ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 14

vurderingen af gældende ret.⁴⁰⁷ Betænkningen udgør derfor hverken en retskilde eller blot et fortolkningsbidrag, men placerer sig et sted midt imellem disse.

Betænkningen blev udarbejdet i forbindelse med Justitsministeriets forsøg på at tilpasse dansk lovgivning til forordningen. Betænkningen skulle dermed analysere forordningens regler og afklare forholdet til dansk ret.⁴⁰⁸ Betænkningen omtaler tidligere bemærkninger til PDL og Artikel 29-gruppens udtalelse⁴⁰⁹ under afsnittet “*Gældende ret*”. Disse udgør som følge heraf et væsentligt bidrag til fastlæggelsen af gældende ret. Det følger af bemærkningerne til PDL § 2, stk. 3: “[...] *at den omstændighed, at en privatperson f.eks. gennem internettet, giver et ubegrænset eller stort antal personer adgang til personoplysninger, ikke i sig selv vil være afgørende for, om behandlingen vil være omfattet af lovforslagets anvendelsesområde [...]*”⁴¹⁰.⁴¹¹ Bemærkningerne antyder, at der skal foretages en større vurdering i situationer, der omhandler privatbrugsreglen, jf. ordlyden “*ikke i sig selv vil være afgørende [...]*”. Den nævnte bemærkning må være af væsentlig betydning for fortolkningen af anvendelsesområdet, idet betænkningen til dels har til formål at tjene som fortolkningsbidrag til forordningen⁴¹². Idet betænkningen opsummerer flere forhold, der indgår i vurderingen af undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde, indikerer det, at det forventes, at der foretages en konkret helhedsvurdering. Det fremgår dog ikke af betænkningen, hvilke forhold der skal tillægges størst vægt, hvorfor flere forhold kan være af betydning for vurderingen. Det bør derfor overvejes, om ikke der ligger en forventning om, at Datatilsynet foretager en konkret helhedsvurdering i de enkelte sager.

6. Forholdet mellem dansk praksis og forordningens formål

6.1. Formålet om beskyttelse af personoplysninger

Formålet med forordningen er at beskytte fysiske personer i forbindelse med behandling af deres personoplysninger.⁴¹³ Forordningens artikel 2, stk. 2, litra c har i stedet til formål at undtage behandlingen af personoplysninger, der sker som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Spørgsmålet er derfor, om formålet med forordningen varetages i forbindelse med privatbrugsreglen i praksis?

---

⁴⁰⁷ Blume, Persondatarettens kilder og metoder, 2020, s. 42

⁴⁰⁸ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 8

⁴⁰⁹ Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009

⁴¹⁰ Forslaget til lov nr. 429 af 31. maj 2000, lovforslag nr. 147 FT 1999/000, de specielle bemærkninger til § 2

⁴¹¹ Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 37

⁴¹² Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I, s. 11-12

⁴¹³ Forordningens artikel 1, stk. 1

Som følge af begreberne “*sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter*” i præambelbetragtning nr. 18 og Datatilsynets praksisændring, er undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde udvidet. Den registrerede opnår således ikke samme beskyttelse som tidligere, da aktiviteterne kan være omfattet af privatbrugsreglen. Det ses for eksempel i Familie-sagen, at en offentliggørelse af billeder af klager og dennes børn på en hjemmeside ikke var omfattet af undtagelsesbestemmelsen, alene fordi der var sket en offentliggørelse på internettet. I Julekort-sagen vurderede Datatilsynet imidlertid, at de offentliggjorte billeder og oplysninger var af harmløs karakter. De var endvidere kun delt med familie- og vennekreds, og dermed var aktiviteten omfattet af privatbrugsreglen. På trods af, formålet med offentliggørelsen var det samme i begge sager, foretog Datatilsynet en konkret vurdering i Julekort-sagen, som blev afgjort ti år efter Familie-sagen. Såfremt Datatilsynet i Julekort-sagen havde taget udgangspunkt i, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet var omfattet af forordningen, ville den registreredes personoplysninger være beskyttet, uanset de foreliggende omstændigheder.

Et andet eksempel på forskellen i Datatilsynets praksis er Slægtsforsker-sagen og Twitter-sagen. I Slægtsforsker-sagen offentliggjorde indklagede almindelige personoplysninger om klager på en hjemmeside om slægtsforskning. I Twitter-sagen havde indklagede offentliggjort almindelige personoplysninger og oplysninger om strafbare forhold på en hjemmeside og indklagedes Twitter-profil. Datatilsynet fastslog i Twitter-sagen, at offentliggørelsen var en sædvanlig og legitim aktivitet, hvorfor privatbrugsreglen fandt anvendelse. På trods af, der både var offentliggjort almindelige personoplysninger og oplysninger om strafbare forhold i Twitter-sagen, mens der blot var tale om almindelige personoplysninger i Slægtsforsker-sagen, fandt privatbrugsreglen ikke anvendelse i Slægtsforsker-sagen. Den registrerede blev derfor som følge af den konkrete helhedsvurdering ikke beskyttet på samme måde, som den registrerede blev i Slægtsforsker-sagen. Det ses derfor med forordningens ikrafttræden og den bredt formulerede privatbrugsregel, at Datatilsynets praksis har ændret sig, til trods for Slægtsforsker-sagen blev afsagt i 2015, og Twitter-sagen blev afsagt i 2021.

Det er ikke kun i Datatilsynets praksis, at undtagelsesbestemmelsen anses for bredt formuleret. I forbindelse med forordningens tilblivelse fik medlemsstaterne lejlighed til at fremlægge sine synspunkter til forordningsforslaget. I forlængelse heraf erklærede Østrig: “*Østrig har taget forbehold med hensyn til den bredt formulerede familiemæssige undtagelse. Definitionen af*

*personlige eller familiemæssige aktiviteter udelukker enhver form for ikkekommerciel databehandlingsaktivitet, herunder sociale netværks- og onlineaktiviteter, selv om de krænker andre registrerede. Dette mindsker det nuværende beskyttelsesniveau*⁴¹⁴. Den brede formulering blev dermed allerede pointeret under det lovforberedende arbejde til forordningen.

Forordningens formål om at beskytte fysiske personer i forbindelse med behandling af dennes personoplysninger har derfor flyttet sig. Forordningens overordnede formål er at beskytte den registreredes personoplysninger. Med den bredt formulerede undtagelsesbestemmelse og præambelbetragtning nr. 18, benyttes privatbrugsreglen i stedet til at beskytte den fysiske person som behandler personoplysninger på internettet, og dermed ikke den registrerede, hvis oplysninger gøres tilgængelige online. Der bliver således varetaget et beskyttelseshensyn, men det bemærkes, at det ikke er det hensyn, som forordningen tilsigtede. Beskyttelseshensynet er dermed placeret et andet sted, end det formål, som forordningen har.

6.2. Formålet om ensartet anvendelse og gennemsigtighed

Udover ovennævnte formål har forordningen også til hensigt at skabe tillid, således borgerne kan stole på, at deres personoplysninger behandles med respekt for privatlivet.⁴¹⁵ Borgerne må derfor kunne forvente, at forordningen lever op til sine egne formål, og at der er tillid til, at reglerne overholdes. For at borgerne kan skabe denne tillid til forordningen, er det væsentligt, at forordningens formål om en ensartet anvendelse reelt efterleves. Idet Datatilsynet dog har foretaget en praksisændring vedrørende privatbrugsreglen, kan der stilles spørgsmål ved, om Datatilsynet reelt efterlever forordningens formål om ensartet anvendelse?

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 13, at forordningen har til hensigt at skabe et ensartet beskyttelsesniveau, således der kan skabes: “... *retssikkerhed og gennemsigtighed*”. Endvidere fremgår det af præambelbetragtning nr. 123 og forordningens artikel 51, at der skal føres tilsyn og sikres en ensartet anvendelse af forordningens regler. Det vil derfor påvirke ensartetheden i hele Unionen, såfremt tilsynsmyndighederne i de øvrige medlemsstater ikke foretager den samme konkrete helhedsvurdering som Datatilsynet. Da der ikke eksisterer ensartede retnings-

---

⁴¹⁴ Udkast til protokol vedrørende 3396, samling i Rådet for Den Europæiske Union (Retlige og Indre Anliggender) den 15.-16. juni 2015 i Luxembourg (9934/15, ADD 1 REV 1)

⁴¹⁵ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 267

linjer for regelfortolkning i medlemslandene, vil landene dermed kunne komme frem til forskellige resultater.⁴¹⁶ På trods af, tilsynsmyndighederne samarbejder på tværs af Unionen, vil der således ved udfyldningen af privatbrugsreglen kunne opstå forskellige hensyn, der prioriteres og vægtes forskelligt i medlemslandene.⁴¹⁷ Det bevirker, at forordningens formål om ensartet anvendelse reelt ikke opnås, da det ikke er givet, at forordningens tekst læses på samme måde i medlemsstaterne⁴¹⁸.

Derudover udtalte Datatilsynet i Youtube-sagen, at efter praksis havde været forelagt Datarådet “kan” en offentliggørelse af personoplysninger på internettet være at anse for en personlig eller familiemæssig aktivitet. Såfremt hjemlen til at foretage helhedsvurderingen fremgår af denne praksis fra Datarådet, antages det, at praksisændringen kun gælder for Danmark. På denne måde vil forordningens krav om ensartethed ikke efterleves på trods af, at Datatilsynet tager udgangspunkt i samme lovforarbejder og fortolkningsbidrag som Unionen benytter, herunder præambelbetragtning nr. 18. Imidlertid vil privatbrugsreglen få karakter af en direktivbestemmelse, idet forordningen fastlægger det overordnede formål om en ensartet anvendelse og fortolkning. Forordningen overlader dog selve fortolkningen og udfyldningen af privatbrugsreglen til medlemsstaterne, idet forordningen ikke præciserer begreberne “*personlige eller familiemæssige aktiviteter*”.

Når EU-Domstolen ikke i nyere tid har udtalt sig om privatbrugsreglens anvendelsesområde, kan det være svært for medlemsstaterne selv at udlede, hvordan reglen skal udfyldes efter tilføjelsen af “*sociale netværksaktiviteter og onlineaktiviteter*” i præambelbetragtning nr. 18. Udover, det er svært for medlemsstaterne at udfylde privatbrugsreglen, kan det være svært for forordningen at skabe den tilsigtede gennemsigthed på baggrund heraf. Det er blandt andet begrundet i, at forordningen henvender sig til de pligtsubjekter, der pålægges handlepligter⁴¹⁹: den dataansvarlige og databehandlerne. Dermed ikke den registrerede. Blume anfører i den forbindelse: “*Hemmelighederne skal være kendt for dem, der skal indrette deres adfærd, og i persondataretten er dette ikke den registrerede*”⁴²⁰. Imidlertid er det privatpersoner der behandler personoplysninger, når det omhandler forordningens artikel 2, stk. 2, litra c. I takt med den virtuelle verden og de sociale netværksaktiviteter udvikler sig, har disse privatpersoner også et

---

⁴¹⁶ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 61

⁴¹⁷ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 88

⁴¹⁸ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 91

⁴¹⁹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 90

⁴²⁰ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 90

behov for at kunne indrette sig efter, hvornår de anses som værende privatpersoner eller dataansvarlige, der dermed skal iagttage forordningens regler. Idet hverken privatbrugsreglen eller den øvrige del af forordningen definerer bestemmelsens indhold yderligere, og Datatilsynet kun har offentliggjort få afgørelser, kan det være svært for forordningen at opnå dens tilsigtede formål om at skabe tillid hos og gennemsigtighed for borgerne⁴²¹.

7. Forholdet mellem Datatilsynets praksis og EU-rettens principper

Som nævnt i afhandlingens afsnit 3.7.2, består EU-rettens retskilder også af generelle retsprincipper, som må respekteres, når EU-ret og national ret skal fortolkes.⁴²² Hertil er særligt princippet om direktivkonform fortolkning i henhold til TEUF artikel 288, stk. 3 værd at bemærke. Som følge af princippet var medlemsstaterne, herunder de nationale domstole og administrative myndigheder⁴²³ underlagt en pligt til at fortolke direktivkonformt⁴²⁴ og EU-konformt⁴²⁵. Datatilsynet var af denne grund forpligtet til at fortolke PDL § 3, stk. 2 i overensstemmelse med EU-Domstolens fortolkning af direktivets artikel 2, stk. 3, 2. led i Lindqvist-dommen⁴²⁶. En sådan opfattelse fremgik også af Registerudvalgets betænkning⁴²⁷, idet Udvalget om Registerlovgivningen fra 1977 udtalte, at såfremt der opstod tvivl om fortolkningen af direktivets rækkevidde, ville EF-Domstolen (i dag EU-Domstolen) foretage den endelige fortolkning. De udtalte: “[...] de bestemmelser i den kommende lovgivning, der skal gennemføre direktivet, skal fortolkes i overensstemmelse med direktivet og den praksis, EF-domstolen måtte udvikle i forhold til dette”.⁴²⁸ Datatilsynet fastslog derfor i Slægtsforsker-sagen og Familie-sagen, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet var omfattet af den dagældende PDL, og forholdt sig ikke yderligere til sagens faktum i forhold til privatbrugsreglen.

Forpligtelsen til at fortolke direktivkonformt gælder alene direktiver, hvorfor det ikke omfatter forordninger.⁴²⁹ Det følger blandt andet af, at forordningen har direkte virkning i national ret.⁴³⁰

---

⁴²¹ Blume, Den nye persondataret, 2018, s. 268 og Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 46

⁴²² Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 215

⁴²³ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 46

⁴²⁴ TEUF artikel 288, stk. 3 og Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 171

⁴²⁵ TEU artikel 4, stk. 3

⁴²⁶ Lindqvist-dommen, præmis 47

⁴²⁷ Registerudvalgets betænkning af 1997

⁴²⁸ Registerudvalgets betænkning af 1997, s. 152

⁴²⁹ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 231

⁴³⁰ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 239

Et andet relevant princip er EU-forrangsprincippet. Det følger heraf, at EU-retten har direkte retsvirkning og forrang for national ret.⁴³¹ EU-Domstolen har taget stilling til princippet i en række domme og fastslået, at såfremt en medlemsstats lovgivning strider mod EU-retten, er medlemsstaten forpligtet til at ophæve den pågældende retsakt.⁴³² Der foreligger dog i praksis ikke en konflikt mellem europæisk og dansk lovgivning, idet forordningen som nævnt, har direkte virkning i dansk ret⁴³³. Der er i stedet tale om en konflikt mellem EU-praksis og national administrativ praksis, idet Datatilsynet efter ikrafttrædelsen af forordningen, ikke længere følger EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen⁴³⁴.

Datatilsynet har i en række sager⁴³⁵ foretaget en konkret helhedsvurdering, fremfor blot at lægge til grund, at en offentliggørelse af personoplysninger på internettet for et ubestemt antal personer er omfattet af forordningen. Hvorvidt EU-forrangsprincippet også omfatter en sådan konflikt mellem EU og national praksis, er endnu ikke bekræftet. Der foreligger dog flere forhold, der taler for, at der eksisterer en vis forrang mellem praksis inden for EU. Det fremgår blandt andet af TEUF artikel 288, stk. 3, at alle afgørelser er bindende i alle enkeltheder. Endvidere omfatter princippet om EU-konform fortolkning⁴³⁶ en hvilken som helst retsakt, hvorfor det også gælder forordninger. Denne forpligtelse omfatter ikke alene medlemsstaterne, men også de administrative myndigheder.⁴³⁷ Ifølge Blume findes der ligeledes en forventning om, at databeskyttelsesretten skal fortolkes EU-konformt.⁴³⁸ Det følger også af den juridiske litteratur, at denne forpligtelse gælder, selvom lovens forarbejder antyder en anden fortolkning.⁴³⁹ Derudover har EU-Domstolen fastslået i praksis, at når nationale domstole træffer afgørelser, der har en relation til EU-retten, skal de nationale domstole følge EU-Domstolens fortolkninger.⁴⁴⁰ Blume er imidlertid også af samme opfattelse og har udtalt, at EU-Domstolens opfattelse af reglerne er bindende for medlemsstaterne og for de enkelte tilsyn.⁴⁴¹ Det følger blandt andet af, at EU-Domstolen har “*definitions magten*” af hensyn til formålet om ensartet anvendelse.⁴⁴² Ud fra en betragtning om, at Datatilsynet praksis ikke udgør en bindende retskilde for de danske

---

⁴³¹ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 251

⁴³² Costa/ENEL-dommen og Humblet-dommen, præmis 7

⁴³³ Neergaard m.fl., EU-ret, 2016, s. 239

⁴³⁴ Lindqvist-dommen, præmis 47

⁴³⁵ For eksempel i Youtube-sagen, Forfatterskabs-sagen og Twitter-sagen

⁴³⁶ TEU artikel 4, stk. 3

⁴³⁷ Thomas Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 46

⁴³⁸ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 1. udgave, 2020, s. 35

⁴³⁹ Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020, s. 46

⁴⁴⁰ Neergaard m.fl., EU ret, 2016, s. 177

⁴⁴¹ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 68

⁴⁴² Ibid.

domstole⁴⁴³, og at Datatilsynet er bundet af de danske domstoles afgørelser⁴⁴⁴, bør Datatilsynet være omfattet af denne forpligtelse. Hvis ikke Datatilsynet indretter sig efter EU-Domstolens praksis, og en afgørelse indbringes for de danske domstole i henhold til GRL § 63, vil domstolen muligvis underkende Datatilsynets afgørelse af hensyn til EU-Domstolens praksis. Det forudsætter dog, at de nationale domstole også er af den opfattelse, at EU-retten har forrang.

Datatilsynet tilsidesætter med deres anførte praksis princippet om EU-konform fortolkning, idet offentliggørelsen af personoplysninger for et ubestemt antal personer, ikke længere er afgørende for anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen. Såfremt forrangsprincippet også omfatter retspraksis ud fra ovenstående betragtninger, tilsidesætter Datatilsynet også dette princip. Det har den konsekvens, at forordningen vil få forskellig virkning i medlemsstaterne. En sådan forskellig virkning vil påvirke forordningens formål om at skabe en ensartet databeskyttelse.⁴⁴⁵ Generelt påvirkes muligheden for at skabe harmonisering af reglerne i medlemsstaterne, hvilket også var et af de primære formål med at ændre databeskyttelsesrettens regulering fra et direktiv til en forordning.

Som nævnt i afhandlingens foregående afsnit, er det relevant at bemærke, at hvis en tilsynsmyndighed skaber sin egen praksis, vil EU-rettens princip om ligebehandling tilsidesættes. Med ligebehandlingsprincippet tilstræbes det, at alle Unionens borgere behandles ens.⁴⁴⁶ Det kan dog ikke tilstræbes, når en dansk tilsynsmyndighed fastlægger gældende ret, og når Datatilsynets afgørelser ikke altid offentliggøres. Det strider dermed også med endnu et af EU-rettens grundlæggende principper; gennemsigtighedsprincippet. Så længe det kun er medlemsstaternes tilsynsmyndigheder, der fastlægger praksis for undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde, skaber forordningen ikke gennemsigtighed.

8. Konklusion

Databeskyttelsesforordningen har til formål at beskytte fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger, jf. forordningens artikel 1, stk. 1. Forordningen finder anvendelse på behandling af personoplysninger i henhold til forordningens artikel 2. Det materielle

---

⁴⁴³ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018, s. 331

⁴⁴⁴ Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020, s. 46

⁴⁴⁵ Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018, s. 99

⁴⁴⁶ Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014, s. 122

anvendelsesområde er bredt formuleret, hvorfor forordningen også finder anvendelse på en elektronisk behandling af personoplysninger på internettet.

Det følger af forordningens artikel 2, stk. 2, litra c, at forordningen ikke gælder for behandling af personoplysninger, der foretages af en fysisk person som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter. Undtagelsesbestemmelsen, også kendt som privatbrugsreglen, er en videreførsel af persondatadirektivets artikel 3, stk. 2, 2. led. Bemærkningerne og praksis i henhold til den dagældende bestemmelse er dermed fortsat aktuelle ved fortolkningen af forordningen. I forlængelse heraf, følger det af forordningens præambelbetragtning nr. 18, at en personlig eller familiemæssig aktivitet kan omfatte en social netværksaktivitet eller onlineaktivitet. Aktiviteten må dog ikke have et erhvervmæssigt eller kommercielt sigte. Idet forordningen ikke indeholder en nærmere præcisering af, hvornår undtagelsesbestemmelsen finder anvendelse, er det overladt til praksis at udfylde bestemmelsens indhold.

Det er Justitsministeriet og Datatilsynets opfattelse, at Datatilsynet har legitimation til at fastlægge rækkevidden af privatbrugsreglen. Datatilsynet har efter forordningens ikrafttræden udvist en tendens til at foretage en konkret helhedsvurdering. Heri inddrager de formålet med offentliggørelsen, karakteren af personoplysningerne, samt konteksten som oplysningerne indgår i. Idet Datatilsynet er en offentlig myndighed, er de blandt andet begrænset af forvaltningsretten, herunder magtfordrejningslæren. Det er derfor ikke muligt at opstille klare retningslinjer for, hvornår privatbrugsreglen finder anvendelse. Datatilsynet har dog truffet en del afgørelser, hvor de samme hensyn/kriterier er indgået.

Det kan på baggrund af afhandlingens analyse konstateres, at såfremt de offentliggjorte personoplysninger omhandler subjektive og værdiladede ytringer, vil det tale for, at privatbrugsreglen finder anvendelse. Det vil endvidere tale for anvendelsen af privatbrugsreglen, såfremt der er tale om en sædvanlig og legitim aktivitet for den pågældende platform.

Ydermere har Datatilsynet vurderet i sine afgørelser, hvorvidt behandlingen af personoplysningerne havde en relation til en erhvervmæssig eller kommerciel aktivitet. Hensynet hertil vil tale imod anvendelsen af privatbrugsreglen.

Det er endvidere fastslået i Datatilsynets praksis, at en aktivitet utvivlsomt vil være omfattet af privatbrugsreglen, såfremt delingen af personoplysningerne sker til familie- og vennekreds,

idet der her er tale om en begrænset kreds af personer. Det er således ud fra afhandlingen muligt at konstatere, at det primært er begrebet ”personlige aktiviteter”, der i praksis kræver en hensynsafvejning af flere kriterier. Slutteligt har tilgængeligheden af personoplysningerne spillet en forskellig rolle for vurderingen. Hensynet hertil har ikke været afgørende for afgørelsernes udfald, som det for eksempel var tilfældet i sag C-101/01 Lindqvist.

EU-Domstolen cementerede en vigtig præmis i Lindqvist-dommen som dannede grundlag for forståelsen af privatbrugsreglen under direktivets tid. Det er dog ud fra afhandlingens analyse muligt at konstatere, at Datatilsynets praksis har ændret sig væsentligt i forhold til tidligere. Datatilsynet foretager nu en skønsmæssig vurdering, hvortil de anvender saglige kriterier i hensynsafvejningen. En del af kriterierne fremgår enten af Justitsministeriets betænkning til forordningen, forordningens præambelbetragtning, Artikel 29-gruppens udtalelse om sociale netværksaktiviteter samt den juridiske litteratur.

Ovennævnte betragtninger gav afhandlingen anledning til at undersøge, hvorvidt Datatilsynet har hjemmel til at foretage en sådan praksisændring. På trods af, de saglige kriterier fremgår af de ovenfor nævnte kilder, har EU-lovgiver ikke formuleret privatbrugsreglen tilstrækkeligt præcist. Det er for eksempel begrundet i, at forordningens bestemmelser er bredt formuleret, således bestemmelserne kan fortolkes dynamisk. EU-lovgiver har dermed ikke givet medlemsstaterne et andet valg, end at de må fortolke sig frem til, at der skal foretages en konkret helhedsvurdering i sager, der vedrører privatbrugsreglen. Idet Datatilsynet dog tager udgangspunkt i forordningens præambelbetragtning, foreligger der ikke et klart regelgrundlag for afgørelserne. EU-Domstolen har tidligere givet udtryk for, at en præambelbetragtning ikke er en egentlig bindende retsregel, selvom den fremgår direkte af forordningen og skal opfylde en bestemt funktion. På baggrund af afhandlingen kan det derfor konkluderes, at selvom flere kilder og forhold taler for en konkret helhedsvurdering, har Datatilsynet ikke en tilstrækkelig klar hjemmel til at foretage en sådan skønsmæssig vurdering i sine afgørelser.

På baggrund af afhandlingens diskussion kan det endvidere konkluderes, at undtagelsesbestemmelsens anvendelsesområde er udvidet som følge af tilføjelserne i præambelbetragtning nr. 18. Denne udvidelse samt Datatilsynets praksisændring påvirker forordningens primære formål om at beskytte fysiske personers personoplysninger. Den registrerede opnår dermed ikke samme beskyttelse som tidligere, idet beskyttelseshensynet har rykket sig. Endvidere påvirkes forord-

ningens formål om at opnå en ensartet beskyttelse og anvendelse af forordningen, idet udfyldningen af privatbrugsreglen er overladt til de nationale tilsynsmyndigheder. Tilsynsmyndighederne kan dermed fortolke reglen forskelligt og nå frem til forskellige resultater.

Datatilsynets praksisændring harmonerer ydermere ikke med princippet om EU-konform fortolkning samt EU-forrangsprincippet, idet Datatilsynet ikke længere følger EU-Domstolens præmis i Lindqvist-dommen. Forordningen vil derfor få forskellig virkning i medlemsstaterne, hvorfor ligebehandlingsprincippet heller ikke varetages. Endvidere offentliggør Datatilsynet ikke alle sine afgørelser. Disse forhold bevirker, at borgernes tillid til beskyttelsen påvirkes, samt at der ikke skabes den tilsigtede gennemsigtighed med forordningen.

Litteraturliste

Litteratur

Bent Ole Gram Mortensen, Dansk persondataret, 1. udgave, 1. oplag, Ex Tuto Publishing A/S, København, 2020

(Forkortes: Mortensen, Dansk persondataret, 2020)

Carsten Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, DJØF, 2018

(Forkortes: Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2018)

Dorte Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2. udgave, Gyldendal, 2018,

(Forkortes: Høilund, Retssikkerhed og juridisk metode, 2018)

Henrik Udsen, IT-ret, 4. udgave, 1. oplag, Ex Tuto Publishing A/S, 2019

(Forkortes: Udsen, IT-ret, 2019)

Henrik Udsen, Lærebog i informationsret, 2. udgave, Djøf Forlag, 2020

(Forkortes: Udsen, Lærebog i informationsret, 2020)

Karsten Naundrup Olesen og Troels Michael Lilja, Domsanalyse, 2. udgave, Samfundslitteratur, 2016

(Forkortes: Naundrup Olesen m.fl., Domsanalyse, 2016)

Karsten Engsig Sørensen, Poul Runge Nielsen og Jens Hartig Danielsen, EU retten, 6. udgave, 2. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

(Forkortes: Engsig Sørensen m.fl., EU retten, 2014)

Kristian Korfits Nielsen og Anders Lotterup: Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020

(Forkortes: Korfits Nielsen m.fl., Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 2020)

Jens Evald og Sten Schaumburg-Müller, Retsfilosofi, retsvidenskab og retskildelære, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundet, 2004

(Forkortes: Evald m.fl., Retsfilosofi, retsvidenskab og retskildelære, 2004)

Niels Fenger, Forvaltningsret, 1. udgave, Djøf Forlag, 2018

(Forkortes: Fenger, Forvaltningsret, 2018)

Nis Peter Dall og Jesper Langemark, Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2. udgave, 1. oplag, Ex Tuto Publishing A/S, 2018

(Forkortes: Langemark m.fl., Persondataforordningen - en håndbog for praktikere, 2018)

Peter Blume, Den nye persondataret, 2. udgave, 1. oplag, Djøf Forlag, 2018
(**Forkortes:** Blume, Den nye persondataret, 2018)

Peter Blume, Den nye persondatarets aktører, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018
(**Forkortes:** Blume, Den nye persondatarets aktører, 2018)

Peter Blume, Persondataretten i en brydningstid, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014
(**Forkortes:** Blume, Persondataretten i en brydningstid, 2014)

Peter Blume, Persondatarettens kilder og metode, 1. udgave, Djøf Forlag, 2020
(**Forkortes:** Blume, Persondatarettens kilder og metode, 2020)

Peter Blume & Janne Rothmar Herrmann, Ret, privatliv og teknologi, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundet, 2018
(**Forkortes:** Blume m.fl., Ret, privatliv og teknologi, 2018)

Sonny Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 1. udgave, Samfundslitteratur, 2019
(**Forkortes:** Kristoffersen, Kend databeskyttelsesreglerne, 2019)

Sten Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2013
(**Forkortes:** Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2013)

Sten Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 4. udgave, Djøf Forlag 2018
(**Forkortes:** Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 2018)

Thomas Riis og Jan Trzaskowski (red.), Skriftlig Jura, den juridiske fremstilling, 2. udgave, Ex Tuto Publishing, 2020
(**Forkortes:** Riis m.fl., Skriftlig Jura, 2020)

Ulla Neergaard og Ruth Nielsen, EU-ret, 7. udgave, 1. oplag, Karnov Group Denmark A/S, 2016
(**Forkortes:** Neergaard m.fl., EU-ret, 2016)

Ulrik Rammeskow, Lasse Højlund Christensen og Clement Salung Petersen, Den Civile Retspleje, 5. udgave, Hans Reitzels Forlag, 2017
(**Forkortes:** Rammeskow m.fl., Den Civile Retspleje, 2020)

Lovreferencer

Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

(Forkortes: Forordningen)

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

(Forkortes: Direktivet)

Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)

(Forkortes: DBL)

Konventionen til beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder (Menneskerettighedskonventionen – K 1950 11/04)

(Forkortes: EMRK)

Lov nr. 429 af 31/05/2000 om behandling af personoplysninger

(Forkortes: PDL)

Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24/02/2020, bekendtgørelse af offentlighedsloven

(Forkortes: OFL)

Lov nr. 294 af 08/06/1978 om offentlige myndigheders registre

Lov nr. 293 af 08/06/1978 om private registre m.v.

Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde

(Forkortes: TEUF)

Traktaten om Den Europæiske Union

(Forkortes: TEU)

Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, (2010/C 83/02)

(Forkortes: Charteret)

Lovbekendtgørelse nr. 938 af 10/09/2019, bekendtgørelse af lov om rettens pleje

(Forkortes: RPL)

Lov 1952-06-05 nr. 169 om Danmarks Riges Grundlov
(**Forkortes:** GRL)

Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22/04/2014, bekendtgørelse af forvaltningsloven
(**Forkortes:** FVL)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse, 2008/977/RIA
(**Forkortes:** Retshåndhævelsesdirektivet)

Forslaget til lov nr. 429 af 31. maj 2000, lovforslag nr. 147 FT 1999/000, de specielle bemærkninger til § 2

Praksis

Dansk retspraksis

Blotter-dommen = U 2018.1675 Ø (TfK 2018.440/02)
Voldtægts-dommen = TfK 2020.1061

Administrativ praksis

Journalnr. 2009-2019-0328, "Familie-sagen", Datatilsynet, den 29. marts 2010
Journalnr. 2014-217-0578, "Slægtsforsker-sagen", Datatilsynet, den 3. juli 2015
Journalnr. 2019-31-2449, "Kommentar-sagen", Datatilsynet, den 6. januar 2020
Journalnr. 2019-31-2483, "Julekort-sagen", Datatilsynet, den 30. juni 2020
Journalnr. 2019-31-2536, "Virksomhedssagen", Datatilsynet, den 13. juli 2020
Journalnr. 2019-31-2287, "Youtube-sagen", Datatilsynet, den 4. august 2020
Journalnr. 2020-31-3639, "Eksmands-sagen", Datatilsynet, den 18. august 2020
Journalnr. 2020-31-2706, "Grillbar-sagen", Datatilsynet, den 21. august 2020
Journalnr. 2020-31-3719, "Facebook-sagen", Datatilsynet, den 8. september 2020
Journalnr. 2019-31-2538, "Forfatterskabs-sagen", Datatilsynet, den 9. september 2020
Journalnr. 2020-31-2778, "Indlægs-sagen", Datatilsynet, den 18. november 2020
Journalnr. 2019-31-2263, "Voldssagen", Datatilsynet, den 20. november 2020
Journalnr. 2019-31-2553, "Hjemmeside-sagen", Datatilsynet, den 20. november 2020
Journalnr. 2020-31-3501, "Twitter-sagen", Datatilsynet, den 14. januar 2021
Journalnr. 2020-31-4131, "Orienteringsret.dk", Datatilsynet, den 4. marts 2021

EU-retspraksis

C-101/01, Lindqvist, den 06. november 2003
(**Forkortes:** Lindqvist-dommen)

C-212/13, Ryneš, den 11. december 2014

(Forkortes: Ryneš-dommen)

C-215/88, Casa Fleischhandels-GmbH, den 13. juli 1989

(Forkortes: Fleischhandels-dommen)

C-6/64, Costa/ENEL, den 15. juli 1964

(Forkortes: Costa/ENEL-dommen)

C-6/60, Humblet, den 16. december 1960

(Forkortes: Humblet-dommen)

C-14/83, von Colson, den 10. april 1984

(Forkortes: von Colson-dommen)

C-210/16, Wirtschaftakademie Schleswig-Holstein, den 5. juni 2018

(Forkortes: Wirtschaftakademie-dommen)

C-106/77, Simmenthal, den 9. marts 1978

(Forkortes: Simmenthal-dommen)

Generaladvokatens forslag til afgørelser

Forslag til afgørelse fra Generaladvokat Antonio Tizzano i sag C-101/01, fremsat den 19. september 2002

(Forkortes: Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-101/01)

Lovforarbejder og efterarbejder

Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen (2016/679) – og de retlige rammer for dansk lovgivning, del I, bind I

(Forkortes: Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind I)

Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen (2016/679) – og de retlige rammer for dansk lovgivning, del I, bind II

(Forkortes: Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del I, bind II)

Registerudvalget, Betænkning nr. 1345/1997 om behandling af personoplysninger

(Forkortes: Registerudvalgets betænkning af 1997)

Artikel 29-gruppens udtalelse nr. 5/2009 om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 01189/09/DA, WP 163

(Forkortes: Artikel 29-gruppens udtalelse om internetbaserede sociale netværksaktiviteter, 2009)

Europa-Kommissionens forslag af 25. januar 2012 til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012) 11 final - 2012/0011(COD) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM%3A2012%3A0011%3AFIN%3ADA%3APDF>)
(**Forkortes:** Kommissionens lovforslag af 25. januar 2012)

Betænkning om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012)0011 – C7-0025/2012 – 2012/0011(COD))
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2013-0402_DA.html#title6
(**Forkortes:** Betænkning af udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender af den 21. november 2013)

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 12. marts 2014 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012)0011 — C7-0025/2012 — 2012/0011(COD))
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014AP0212&from=DA>
(**Forkortes:** Parlamentets førstebehandling af 12. marts 2014)

Rådets førstebehandlingsholdning (EU) nr. 6/2016 af 8. april 2016 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (2016/C 159/01)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0006\(01\)&from=DA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0006(01)&from=DA)
(**Forkortes:** Rådets førstebehandlingsholdning af 8. april 2016)

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Stærkere beskyttelse, nye muligheder - Kommissionens vejledning om den direkte anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse fra den 25. maj 2018, COM(2018) 43 final
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0043&from=hr>
(**Forkortes:** Kommissionens meddelelse af 24. januar 2018)

Udkast til protokol vedrørende 3396, samling i Rådet for Den Europæiske Union (Retlige og Indre Anliggender) den 15.-16. juni 2015 i Luxembourg (9934/15, ADD 1 REV 1)
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9934-2015-ADD-1-REV-1/da/pdf>

Internetkilder

Datatilsynet, “Ændret praksis i forhold til billeder på internettet”, den 26. september 2019, <https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/sep/aendret-praksis-i-forhold-til-billeder-paa-internettet/>, besøgt d. 25/2, kl. 14.07

Datatilsynet, “Databeskyttelsesrådet (EDPB), <https://www.datatilsynet.dk/internationalt/data-beskyttelsesraadet-edpb>, besøgt den 26. marts 2021, kl. 12.44

Datatilsynet, “Datarådet”, <https://www.datatilsynet.dk/om-datatilsynet/dataraadet>, besøgt d. 24.04.2021, kl. 12.33

Datatilsynet, “Hvad er dine forpligtelser?”, <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-dine-forpligtelser>, besøgt den 07. marts 2021, kl. 14.09

European Data Protection Board, “Endorsement 1/2018”, den 25. maj 2018, https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/news/endorsement_of_wp29_documents.pdf, besøgt d. 17. maj 2021, den 17. maj 2021, kl. 10.47

Danmarks Statistik, “It-anvendelse i befolkningen 2020”, November 2020, <https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=29450&sid=itbef2020>, besøgt den 17. maj 2021, kl. 11.00

Danmarks Domstole, “Højesterets dommere”, <https://domstol.dk/hojesteret/om-hojesteret/hojesterets-dommere/kristian-korfits-nielsen/>, besøgt den 24. april 2021, kl. 12.12

EUR-Lex, “Follow the steps of the procedure 2012/ 0011/COD”, den 4. maj 2016, https://eur-lex.europa.eu/procedure/DA/2012_11, besøgt den 14. april 2021, kl. 10:45

European Parliament, “Ordinary legislative procedure”, “https://www.europarl.europa.eu/infographic/legislative-procedure/index_da.html#step3-document”, besøgt den 14. april 2021, klokken 14:00

Norrbom Vinding, “Det Europæiske Databeskyttelsesråd godkender Artikel 29-gruppens vejledning”, den 12. juni 2018, <https://norrbomvinding.com/da/viden/nyheder/det-europaeiske-databeskyttelsesraad-godkender-artikel-29-gruppens-vejledninger/>, besøgt den 26. marts 2021, kl. 12.44

Folketingets Ombudsmand, “Officialprincippet”, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/officialprincippet/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 12.01

Folketingets Ombudsmand, “Afgørelsesbegrebet”, https://www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/afgoerelsesbegrebet/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 11.17

Folketingets Ombudsmand, "Partsbegrebet", https://www.ombudsmanden.dk/myndigheds-guiden/generel_forvaltningsret/partsbegrebet/, d. 08. maj 2021, kl. 12.41

Folketingets Ombudsmand, "Begrundelse", https://www.ombudsmanden.dk/myndigheds-guiden/generel_forvaltningsret/begrundelse/, besøgt d. 08. maj 2021, kl. 11.46

Vejledninger

Datatilsynet, "Samtykke", Justitsministeriet, september 2019
(**Forkortes:** Datatilsynets vejledning, Samtykke, 2019)

Tidsskriftsartikler

Peter Blume: Direktiv eller forordning i persondataretten, Juristen nr. 2, 2012
(**Forkortes:** Blume, Direktiv eller forordning i persondataretten, 2012)

Peter Blume, Privat censur, Juristen nr. 1 2017
(**Forkortes:** Blume, Privat censur, 2017)

Peter Blume, Had på nettet - en retlig udfordring, Juristen nr. 1, 2009
(**Forkortes:** Blume, Had på nettet - en retlig udfordring, 2009)

Peter Blume og Janne Rothmar Hermann, "Se mig på nettet - om privatlivets ufred på sociale netværk og street view", Juristen nr. 4, 2010
(**Forkortes:** Blume m.fl., Se mig på nettet - om privatlivets ufred på sociale netværk og street view, 2010)

Peter Blume, "PERSONDATABESKYTTELSE I STORMFYLDT HAV", Tidsskrift for Rettsvitenskap, vol. 128, 2/2015, ISSN 0040-7143
(**Forkortes:** Blume, Persondatubeskyttelse i stormfyldt hav, 2015)

Morten Broberg og Jean Monnet, "PRIVATES HÅNDHÆVELSE AF EU-RETTEGEN Gennem PRÆJUDICIELLE FORELÆGGELSER", Tidsskrift for Rettsvitenskap, vol. 128, 5/2015, s. 455–486. ISSN 0040-7143
(**Forkortes:** Broberg m.fl., Privates håndhævelse af EU-retten gennem præjudicielle forelæggelser, 2015)

Bilagsoversigt

Bilag 1: Skærmpoint af anslag

Bilag 2: Dt.s j.nr. 2009-219-0328 (Familie-sagen)

Bilag 3: Dt.s j.nr. 2014-217-0578 (Slægtsforsker-sagen)

Bilag 4: Dt.s j.nr. 2019-31-2449 (Kommentar-sagen)

Bilag 5: Dt.s j.nr. 2019-31-2483 (Julekort-sagen)

Bilag 6: Dt.s j.nr. 2020-31-3639 (Eksmands-sagen)

Bilag 7: Dt.s j.nr. 2020-31-2706 (Grillbar-sagen)

Bilag 8: Dt.s j.nr. 2020-31-3719 (Facebook-sagen)

Bilag 9: Dt.s j.nr. 2020-31-2778 (Indlægs-sagen)

Bilag 10: Dt.s j.nr. 2019-31-2263 (Voldssagen)

Bilag 11: Dt.s j.nr. 2019-31-2553 (Hjemmeside-sagen)

Bilag 12: Dt.s j.nr. 2020-31-3501 (Twitter-sagen)